

Pressupost, manual bàsic

Assessorament i formació CUP
agost 2015

Índex de continguts

1 Context.....	6
1.1 Diagnosi.....	6
1.2 Voluntat de transformació.....	6
1.3 Les despeses locals competència del municipi.....	7
1.3.1 Competències locals.....	7
1.3.2 Serveis mínims obligatoris.....	8
1.3.3 Llibertat de creació de serveis propis.....	8
1.3.4 Les limitacions de la regla de la despesa.....	8
1.3.5 Forma de prestació dels serveis.....	9
1.3.6 Replantejar l'estructura de la despesa.....	9
1.4 Competències locals en ingressos.....	9
1.5 Programa electoral i pressupost municipal.....	10
2 Elements bàsics del pressupost.....	13
2.1 Regles bàsiques.....	13
2.1.1 Principis.....	13
2.1.2 Procés aprovació.....	13
2.1.3 Reclamacions.....	14
2.1.4 Pròrroga.....	14
2.1.5 Finançament afectat.....	14
2.1.6 Organització.....	15
2.2 Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera.....	16
2.3 Regla de la despesa.....	16
2.4 Cost efectiu dels serveis.....	18
3 Gestió del pressupost, els crèdits.....	23
3.1 Execució.....	23
3.2 Modificacions de crèdit.....	24
3.2.1 Crèdits extraordinaris i suplementes de crèdit.....	24
3.2.2 Ampliacions de crèdit.....	25
3.2.3 Transferències.....	25
3.2.4 Generació per ingressos.....	25
3.2.5 Incorporació de romanents.....	25
3.2.6 Baixes per anulació.....	26
3.3 Liquidació.....	26
3.3.1 Resultat pressupostari.....	27
3.3.2 Romanent de crèdit.....	27
3.3.3 Romanent de tresoreria.....	28
3.3.4 Drets de difícil o impossible recaptació.....	29
3.4 Reflexions sobre la condonació de deute.....	30
4 Calendari.....	32
5 Estructuració econòmica dels ingressos.....	37
5.1 Capítol 1: Impostos directes.....	37
5.1.1 Article 10 Impostos sobre la renda.....	37
5.1.2 Article 11 Impostos sobre el capital.....	37
5.1.3 Article 13 Impost sobre les activitats econòmiques.....	41
5.1.4 Article 16 Recàrrecs sobre impostos directes de l'Estat i la CA.....	42
5.1.5 Article 17 Recàrrecs sobre impostos directes d'altres ens locals.....	42
5.1.6 Article 18 Impostos directes extingits.....	42
5.1.7 Article 19 altres impostos indirectes.....	42
5.2 Capítol 2: Impostos indirectes.....	42
5.2.1 Article 21 Sobre el Valor Afegit.....	42

5.2.2 Article 22 Impost sobre consums específics.....	43
5.2.3 Article 26 Recàrrecs sobre impostos indirectes de l'Estat i de la Comunitat Autònoma.....	44
5.2.4 Article 27 Recàrrecs sobre impostos indirectes d'altres ens locals.....	44
5.2.5 Article 28 Impostos indirectes extingits.....	44
5.2.6 Article 29 Altres impostos indirectes.....	44
5.3 Capítol 3 Taxes, preus públics i altres ingressos.....	45
5.3.1 Article 30 Taxes per la prestació de serveis públics bàsics.....	46
5.3.2 Article 31 Taxes per la prestació de serveis públics de caràcter social i preferent.....	48
5.3.3 Article 32 Taxes per la realització d'activitats de competència local.....	49
5.3.4 Article 33 Taxes per la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic local....	50
5.3.5 Article 34 Preus públics.....	52
5.3.6 Article 35 Contribucions especials.....	53
5.3.7 Article 36 Vendes.....	54
5.3.8 Article 38 Reintegraments d'operacions corrents.....	54
5.3.9 Article 39 Altres ingressos.....	54
5.4 Capítol 4: Transferències corrents.....	57
5.4.1 Article 40 De l'Administració General de l'Entitat Local.....	58
5.4.2 Article 41 D'Organismes Autònoms de l'Entitat Local.....	58
5.4.3 Article 42 De l'Administració General de l'Estat.....	58
5.4.4 Article 43 De la Seguretat Social.....	59
5.4.5 Article 44 D'Entitats públics i Societats Mercantils de l'Entitat Local.....	59
5.4.6 Article 45 De Comunitats Autònomes.....	60
5.4.7 Article 46 D'Entitats Locals.....	64
5.4.8 Article 47 D'Empreses privades.....	66
5.4.9 Article 48 De famílies i institucions sense afany de lucre.....	66
5.4.10 Article 49 De l'exterior.....	66
5.5 Capítol 5: Ingressos patrimonials.....	66
5.5.1 Article 50 Interessos de títols i valors.....	66
5.5.2 Article 51 Interessos de bestretes i préstecs concedits.....	67
5.5.3 Article 52 Interessos de dipòsits.....	67
5.5.4 Article 53 Dividends i participació beneficis.....	68
5.5.5 Article 54 Rendes de bens immobles.....	69
5.5.6 Article 55 Productes de concessions i aprofitaments especials.....	70
5.5.7 Article 59 Altres ingressos patrimonials.....	71
5.6 Capítol 6: Alienació d'inversions reals.....	71
5.6.1 Article 60 De terrenys.....	71
5.6.2 Article 61 De les altres inversions reals.....	72
5.6.3 Article 68 Reintegraments per operacions de capital.....	72
5.7 Capítol 7: Transferències de capital.....	72
5.7.1 Article 70 De l'Administració General de l'Entitat Local.....	72
5.7.2 Article 71 D'organismes autònoms de l'ajuntament.....	72
5.7.3 Article 72 De l'Estat.....	72
5.7.4 Article 73 De la seguretat social.....	73
5.7.5 Article 74 D'entitats públics i societats mercantils de l'ajuntament.....	73
5.7.6 Article 75 De la Comunitat Autònoma.....	73
5.7.7 Article 76 D'entitats locals.....	74
5.7.8 Article 77 D'empreses privades.....	75
5.7.9 Article 78 Famílies i institucions sense ànim de lucre.....	75
5.7.10 Article 79 De l'exterior.....	75
5.8 Capítol 8: Actius financers.....	75
5.8.1 Article 80 Alienació (venda) deute del sector públic.....	76
5.8.2 Article 81 Alienació d'obligacions i bons de fora del sector públic.....	76
5.8.3 Article 82 Reintegrament de préstecs i bestretes concedits al sector públic.....	76
5.8.4 Article 83 Reintegrament de préstecs fora del sector públic.....	77
5.8.5 Article 84 Devolució de dipòsits i fiances.....	77

5.8.6 Article 85 Alienació d'accions i participacions del sector públic.....	77
5.8.7 Article 86 Alienació d'accions i participacions no del sector públic.....	77
5.8.8 Article 87 Romanent de tresoreria.....	77
5.9 Capítol 9: Passius financers.....	78
5.9.1 Article 90 Emissió de deute públic en euros.....	78
5.9.2 Article 91 Préstecs rebuts en euros.....	80
5.9.3 Article 92 Emissió de Deute Públic moneda diferent euro.....	80
5.9.4 Article 93 Préstecs rebuts en moneda diferent a l'euro.....	81
5.9.5 Article 94 Dipòsits i fiances rebudes.....	81
6 Estructuració econòmica de les despeses.....	82
6.1 Capítol 1: Despeses de personal.....	82
6.1.1 Article 10 Òrgans de govern i personal directiu.....	85
6.1.2 Article 11 Personal eventual.....	85
6.1.3 Article 12 Personal funcionari.....	86
6.1.4 Article 13 Personal laboral.....	88
6.1.5 Article 14 Altre personal.....	88
6.1.6 Article 15 Incentius al rendiment.....	89
6.1.7 Article 16 Quotes, prestacions i despeses socials a càrrec de l'empresa.....	89
6.2 Capítol 2: Despeses corrents en béns i serveis.....	90
6.2.1 Article 20 Arrendaments i cànon.....	90
6.2.2 Article 21 Reparacions, manteniment i conservació.....	91
6.2.3 Article 22 Material, subministres i altres.....	92
6.2.4 Article 23 Indemnitzacions per raó de servei.....	94
6.2.5 Article 24 Despeses de publicacions.....	95
6.2.6 Article 25 Treballs realitzats per administracions públiques i altres entitats públiques.....	95
6.2.7 Article 26 treballs realitzats per institucions sense finalitats de lucre.....	95
6.3 Capítol 3: Despeses financeres.....	95
6.3.1 Article 30 de deute públic en euros.....	95
6.3.2 Article 31 De préstecs i altres operacions financeres en euros.....	95
6.3.3 Article 32 De deute públic en moneda diferent de l'euro.....	96
6.3.4 Article 33 De préstecs i altres operacions financeres en moneda diferent de l'euro.....	96
6.3.5 Article 34 De dipòsits, fiances i altres.....	96
6.3.6 Article 35 Interessos de demora i altres despeses financeres.....	97
6.4 Capítol 4: Transferències corrents.....	97
6.4.1 Article 40 A l'administració general de l'entitat local.....	97
6.4.2 Article 41 A organismes autònoms de l'entitat local.....	98
6.4.3 Article 42 A l'administració de l'estat.....	98
6.4.4 Article 43 a la seguretat social.....	98
6.4.5 Article 44 A ens públics i societats mercantils de l'entitat local.....	98
6.4.6 Article 45 A Comunitats Autònomes.....	99
6.4.7 Article 46 A entitats locals.....	99
6.4.8 Article 47 A empreses privades.....	99
6.4.9 Article 48 A famílies i institucions sense finalitat de lucre.....	99
6.4.10 Article 49 A l'exterior.....	100
6.5 Capítol 5: Fons de contingència i altres imprevistos.....	100
6.5.1 Article 50 Dotació al fons de contingència d'execució pressupostaria.....	100
6.6 Capítol 6: Inversions reals.....	100
6.6.1 Article 60 Inversió nova en infraestructures i béns destinats a l'ús general.....	100
6.6.2 Article 61 Inversions de reposició d'infraestructures i béns destinats a l'ús general.....	101
6.6.3 Article 62 Inversió nova associada al funcionament operatiu dels serveis.....	101
6.6.4 Article 63 Inversió de reposició associada al funcionament operatiu de serveis.....	102
6.6.5 Article 64 Despeses en inversions de caràcter immaterial.....	102
6.6.6 Article 65 Inversions gestionades per altres ens públics.....	103
6.6.7 Article 68 Despeses en inversions de bens patrimonials.....	103
6.6.8 Article 69 Inversions en béns comunals.....	103

6.7 Capítol 7: Transferències de capital.....	104
6.7.1 Article 70 A l'administració general de l'entitat local.....	105
6.7.2 Article 71 A organismes autònoms de l'entitat local.....	105
6.7.3 Article 72 A l'administració de l'estat.....	105
6.7.4 Article 73 A la Seguretat Social.....	105
6.7.5 Article 74 A ens públics i societats mercantils de l'entitat local.....	105
6.7.6 Article 75 A Comunitats Autònomes.....	105
6.7.7 Article 76 A entitats locals.....	105
6.7.8 Article 77 A empreses privades.....	106
6.7.9 Article 78 A famílies o institucions sense ànim de lucre.....	106
6.7.10 Article 79 a l'exterior.....	106
6.8 Capítol 8: Actius financers.....	106
6.8.1 Article 80 Adquisició del deute del sector públic.....	106
6.8.2 Article 81 Adquisició d'obligacions i bons fora del sector públic.....	107
6.8.3 Article 82 Concessió de préstecs al sector públic.....	107
6.8.4 Article 83 Concessió de préstecs fora del sector públic.....	108
6.8.5 Article 84 Constitució de dipòsits i fiances.....	108
6.8.6 Article 85 Adquisició d'accions i participacions del sector públic.....	108
6.8.7 Article 86 Adquisicions d'accions i participacions fora del sector públic.....	108
6.8.8 Article 87 Aportacions patrimonials.....	109
6.9 Capítol 9: Passius financers.....	109
6.9.1 Article 90 Amortització del deute públic en euros.....	109
6.9.2 Article 91 Amortització de préstecs i d'operacions en euros.....	109
6.9.3 Article 92 Amortització de deute públic en moneda diferent de l'euro.....	109
6.9.4 Article 93 Amortització de préstecs en moneda diferent de l'euro.....	110
6.9.5 Article 94 Devolució de dipòsits i fiances.....	110
7 Estructuració per programes de les despeses.....	111
7.1 Àrea de despesa 1: Serveis Públics Bàsics.....	111
7.1.1 Política de despesa 13. Seguretat i mobilitat ciutadana.....	111
7.1.2 Política de despesa 15. Habitatge i urbanisme.....	111
7.1.3 Política de despesa 16. Benestar comunitari.....	112
7.1.4 Política de despesa 17. Mediambient.....	113
7.2 Àrea de despesa 2: Actuacions de protecció i promoció social.....	113
7.2.1 Política de despesa 21. Pensions.....	113
7.2.2 Política de despesa 22. Altres prestacions econòmiques a favor de les treballadores.....	113
7.2.3 Política de despesa 23. Serveis socials i promoció social.....	113
7.2.4 Política de despesa 24. Foment de l'ocupació.....	114
7.3 Àrea de despesa 3. Producció de béns públics de caràcter preferent. . .	114
7.3.1 Política de despesa 31. Sanitat.....	114
7.3.2 Política de despesa 32. Educació.....	114
7.3.3 Política de despesa 33. Cultura.....	115
7.3.4 Política de despesa 34. Esports.....	116
7.4 Àrea de despesa 4. Actuacions de caràcter econòmic.....	116
7.4.1 Política de despesa 41. Agricultura, ramaderia i pesca.....	116
7.4.2 Política de despesa 42. Indústria i energia.....	117
7.4.3 Política de despesa 43. Comerç turisme i petites i mitjanes empreses.....	117
7.4.4 Política de despesa 44. Transport públic.....	118
7.4.5 Política de despesa 45. Infraestructures.....	118
7.4.6 Política de despesa 46. Investigació, desenvolupament i innovació.....	119
7.4.7 Política de despesa 49. Altres actuacions de caràcter econòmic.....	119
7.5 Àrea de despesa 9. Actuacions de caràcter general.....	119
7.5.1 Política de despesa 91. Òrgans de govern.....	119
7.5.2 Política de despesa 92. Servei de caràcter general.....	119
7.5.3 Política de despesa 93. Administració financera i tributària.....	120
7.5.4 Política de despesa 94. Transferències a altres Administracions públiques.....	121

7.6 Àrea de despesa 0. Deute Públic.....	121
--	-----

Índex de taules

Taula 1: Exemple 1 aplicació regla de la despesa.....	17
Taula 2: Exemple 2 aplicació regla de la despesa.....	18
Taula 3: Calendari de la gestió del pressupost.....	36
Taula 4: Ingressos pressupostos renda Estat espanyol 2015.....	37
Taula 5: Recàrrecs aplicables a l'IBI.....	38
Taula 6: Import cessió IVA als municipis, pressupost 2015.....	43
Taula 7: Pressupost Estatal d'ingressos per Impostos Especials 2015.....	43
Taula 8: Diferències entre taxa i preu públic.....	46
Taula 9: Coeficients en funció de la població.....	58
Taula 10: Aportacions impostos de l'Estat al finançament municipal.....	59
Taula 11: Relació entre actius i passius, ingressos i despeses.....	76
Taula 12: Límit pressupostari en despesa de personal (funcionaris 1952).....	83
Taula 13: Personal eventual màxim en funció de la població.....	86

1 Context

La gestió del pressupost municipal és complexa, requereix un munt d'hores de dedicació i estan inserida en la maquinària administrativa de l'ajuntament, ens pot acabar semblant una finalitat en si mateix. I no és així. El pressupost només és un instrument, molt important, que permet gestionar els recursos que es destinen a cadascuna de les competències municipals.

Per això és clau que el contextualitzem en la nostra realitat, que tinguem clara quina és la nostra voluntat de transformació d'aquesta realitat i que siguem capaces d'entendre el pressupost com una eina d'articular en la pràctica la concreció del programa electoral. Hem de perdre-li la por al pressupost, i convertir-lo en una eina al nostre servei. Per analitzar les polítiques que fa el govern quan estem a l'oposició i per qüestionar-nos el que estem fent quan qui governa som nosaltres. Per el seus actes els coneixereu.

1.1 Diagnosi

Abans d'enfrontar-se al pressupost, cal tenir una bona diagnosi de la realitat local. Cal saber on estem per poder entendre el que ens trobarem als pressupostos, i sobretot per interpretar com el pressupost pot condicionar¹ la realitat local.

Caldrà que situem quins són els elements del context general i també quins són els elements específics locals, a nivell d'activitat econòmica, urbanística, social, etc.

Però no en tenim prou amb l'anàlisi general i el local, també haurem de fer cert anàlisi de l'estructura municipal: Les seves treballadores, les seves dinàmiques, la seva estructura organitzativa, les seves relacions amb els poders fàctics, la seva situació legal, les dinàmiques clientelars. I sobretot la legalitat de les seves contractacions i les seves atribucions de responsabilitats. Tot això és informació pública disponible per a qualsevol personal en aplicació de la llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, del Parlament de Catalunya.

1.2 Voluntat de transformació

És evident que la nostra intenció en accedir a la institució municipal és per posar en marxa una dinàmica de transformació d'aquesta als interessos de les classes populars d'aquest país. Però cal que tinguem en compte que es tracta d'una institució forjada per lleis franquistes, moltes de les quals encara vigents, que va ser reformada als anys 80 en un context europeu de liberalització econòmica, configurant una institució al servei del mercat, que serveix per consolidar la seva dinàmica econòmica i proveir serveis i un mínim de cohesió social allí on el mercat no li és rendible proporcionar-los.

Estem doncs, davant d'una institució que formalment és pública però que històricament ha estat una eina utilitzada contra l'apoderament de les classes populars. Cal que ens apoderem d'ella per impedir que continuï actuant contra nosaltres i utilitzar totes les esclertes possibles per posar-la al nostre servei.

Per això, havent fet aquest anàlisi és clau coordinar i retroalimentar el treball al carrer, als casals, a les associacions, amb el treball a la institució. Sinó correm el perill de ser absorbits per la dinàmica institucional.

L'acció a les institucions ha d'anar en dues direccions, en la de gestionar l'ajuntament al servei de les classes populars amb les eines actualment disponibles, i en la de modificar les regles del joc, per tenir més marges per gestionar encara millor.

Això ens obliga a pensar necessàriament en com traduïm les mancances de la gestió municipal actuals, amb propostes de nous marcs jurídics per ser discutits en altres institucions, el Parlament i el procés

¹Amb les migrades competències locals, hi ha poca capacitat d'incidència a excepció dels aspectes urbanístics i l'assegurament de la prestació de serveis bàsics.

constituent. En el moment històric en el que estem és clau que res del que fem al nostre municipi escapi de la visió general de plantejar noves eines per un país nou.

Només com una petita mostra: els nous ajuntaments potser necessitem tenir la possibilitat d'embargar finques que no paguin IBI per no donar la finalitat social de l'habitatge; hem de poder tenir participació directa en l'impost sobre la renda, societats, i eliminar la possibilitat de les SICAVs² i altres parafernàlies per esquivar tributació pública, i no haver d'especular amb el territori; Potser hem de tenir la capacitat de poder posar impostos ecològics sobre la producció agrícola amb agrotòxics o fertilitzants inorgànics font de nitrats contaminants per els aquífers; i un llarg etcètera que anem recollint i sistematitzant.

1.3 Les despeses locals competència del municipi

Els municipis poden fer despesa pública, promovent activitats i prestant serveis públics en el marc de l'exercici de les seves competències. Des de la Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'administració local (LRSAL) no podem fer despeses en competències públiques d'altres administracions. Però encara podem ser agents econòmics que, invertint estratègicament recursos públics, generem ocupació, produïm bens i serveis necessaris per la comunitat, i més ingressos per a fer despesa social.

1.3.1 Competències locals

Segons l'article 25 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local (LRBRL), Els municipis podran promoure activitats i prestar els serveis públics que contribueixin a satisfer les necessitats i aspiracions de la comunitat veïnal derivats de competències pròpies:

- a) Urbanisme, planejament, gestió, execució i disciplina urbanística. Protecció i gestió del Patrimoni històric. Promoció i gestió de l'habitatge de protecció pública amb criteris de sostenibilitat financera. Conservació i rehabilitació de l'edificació.
- b) Medi ambient urbà: particularment, parcs i jardins públics, gestió dels residus sòlids urbans i protecció contra la contaminació acústica, lumínica i atmosfèrica en les zones urbanes.
- c) Abastiment d'aigua potable a domicili i evacuació i tractament d'aigües residuals.
- d) Infraestructura viària i altres equipaments de la seva titularitat.
- e) Avaluació i informació de situacions de necessitat social i atenció immediata a persones en situació o risc d'exclusió social.
- f) Policia local, protecció civil, prevenció i extinció d'incendis.
- g) Trànsit, estacionament de vehicles i mobilitat. Transport col·lectiu urbà.
- h) Informació i promoció de l'activitat turística d'interès i àmbit local.
- i) Fires, abastiment, mercats, llotges i comerç ambulat.
- j) Protecció de la salubritat pública.
- k) Cementiri i activitats funeràries.
- l) Promoció de l'esport i instal·lacions esportives i d'ocupació del temps lliure.
- m) Promoció de la cultura i equipaments culturals.
- n) Participar en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria i cooperar amb les

²Si els capitals especulatius marxen, el lloc que deixin els ocuparem amb els estalvis propis i la iniciativa de l'economia social que ja no tindrà ell llast de la sagnia dels beneficis de les corporacions privades.

Administracions educatives corresponents en l'obtenció dels solars necessaris per la construcció de nous centres docents. La conservació, manteniment i vigilància dels edificis de titularitat local destinats a centres públics d'educació infantil, d'educació primària o d'educació especial.

ñ) Promoció en el seu terme municipal de la participació dels ciutadans en l'ús eficient i sostenible de les tecnologies de la informació i les comunicacions.

1.3.2 Serveis mínims obligatoris

D'aquestes competències, s'han de prestar els següents serveis mínims obligatoris:

- A tots els municipis: Enllumenat públic, cementiri, recollida de residus, neteja viària, abastiment d'aigua potable, clavegueram, accés a nuclis de població i pavimentació de les vies públiques.
- Als municipis de més de 5.000 habitants : Parc públic, biblioteca pública i tractament de residus.
- Als de més de 20.000 habitants: Protecció civil, avaluació i informació de situacions de necessitat social i atenció immediata a persones en situació o risc d'exclusió social, prevenció i extinció d'incendis, i instal·lacions esportives d'ús públic.
- Als de més de 50.000 habitants: Transport col·lectiu urbà de viatgers i medi ambient urbà.

1.3.3 Llibertat de creació de serveis propis

Però a més dels serveis obligatoris, els municipis poden crear serveis propis. L'article 125 de la Llei Reguladora de Bases del Règim Local (LRBRL) permet als municipis promoure activitats i prestar els serveis públics que contribueixin a satisfer les necessitats i aspiracions de la comunitat veïnal derivats de competències pròpies. Entre les quals:

- Atenció immediata a persones en risc d'exclusió social.
- Fires, proveïment, mercats, llotges i comerç ambulant.

Cosa que permet plantejar serveis municipals de proveïment al mateix temps que s'atén (creant ocupació i no subsidis) a les persones en risc d'exclusió social.

Els articles 136 a 149 del Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals de Catalunya, possibilita als Ajuntaments l'exercici d'activitats econòmiques per les entitats locals en règim de lliure concurrència en el marc de l'economia de mercat quan respongui a l'interès públic local, valorant els avantatges socials derivades dels béns o serveis a produir o de l'activitat a prestar, els llocs de treball a crear directa o indirectament i el suport a altres activitats locals. Permetent, fins hi tot, destinar-hi recursos públics si per causa de les obligacions d'interès públic l'entitat tingués una minoració dels ingressos d'explotació i un increment dels costos d'explotació, perquè no estigui per sota, ni per sobre, de les condicions de les altres empreses concurrents en el mercat.

1.3.4 Les limitacions de la regla de la despesa

La "Ley Orgánica 2/2012, de 27 de abril, de Estabilidad Presupuestaria y Sostenibilidad Financiera" estableix la regla de la despesa:

"La variació de la despesa computable (totes les despeses a excepció dels interessos del deute i les despeses amb finançament afectat) no podrà superar la taxa de referència de creixement del PIB de mig termini de l'economia espanyola, calculat pel Ministeri. Si hi ha més ingressos, no es pot pujar la despesa, aquests han d'anar tots a reduir el deute."

Vegeu apartat 2.3 Regla de la despesa a la pàgina 16.

1.3.5 Forma de prestació dels serveis

Tots aquests serveis cal prestar-los de la forma més sostenible i eficient entre les modalitats de gestió directa (municipalitzacions) o gestió indirecta (privatitzacions). Que com es pot veure en el manual bàsic de remunicipalitzacions la gestió directa és molt més sostenible i eficient que la gestió privada, essent el rescabament de les inversions realitzades per la part privada, la única limitació a considerar seriosament.

Per això es tant important valorar en cada servei les opcions de municipalització d'aquest, ja que els estalvis, possibles indemnitzacions a banda, al voltant del 30% de mitjana.

1.3.6 Replantejar l'estructura de la despesa

Amb les limitacions de la regla de la despesa i l'ofeg financer dels municipis és necessari redistribuir de forma molt més eficient la despesa. Apostant re destinar recursos que anaven a pagar IVAs, beneficis industrials i marges comercials, els destinem a potenciar activitat pública empresarial per crear ocupació, proveir-nos de béns bàsics, i destinar possibles beneficis íntegrament al bé comú.

També podem anar molt més enllà de la remunicipalitzacions. N'hi ha prou amb remunicipalitzar els serveis bàsics que donen els ajuntaments en règim de monopoli (aigua, residus, enllumenat, serveis socials...). També té sentit municipalitzar serveis/activitats liberalitzats que el sector privat els proveeix de forma especulativa, prestant-los de forma competent, competint amb les privades en el mercat. Com ara municipalitzant producció alimentària o altres béns bàsics, ens poden permetre ser actives en l'economia del bé comú. Sense extraure dividendes capitalistes, sinó reinvertint tot el benefici en la comunitat, decidint-ho tot entre totes. Permetent transformar els municipis de mers gestors de la caritat institucionalitzada a eines d'apoderament col·lectiu i creadors de xarxa comunitària.

I també podem anar més enllà dels límits de l'endeutament. Legalment El límit d'endeutament dels municipis està per el 2015 en el 110% dels ingressos corrents. Límit que s'aplica al pressupost consolidat, és a dir incloent tots els organismes que depenen de l'Ajuntament. Ara bé, si el municipi disposa d'un organisme autònom, ens o societat mercantil dependent, on els ingressos siguin en més d'un 50% "de mercat", és a dir no procedents de pressupost municipal, el deute d'aquests no consolida amb la del municipi. Així, està fora del límit del 110% disposant de més marge per finançar inversions municipals sense necessitar recórrer al "partenariat públic-privat" per finançar-se a costa de despesa corrent del capítol 2. Municipalitzar serveis que ingressin directament de les usuàries (aigua, escola bressol, escola de música, etc.) permet tenir ingressos de mercat, a més dels que es puguin obtenir de les activitats "privades". Així podem prestar serveis municipals i activitats privades, municipalitzades, finançades amb un endeutament fora del límit legal local.

1.4 Competències locals en ingressos

Si en despeses l'estat va limitant la capacitat dels municipis, encara es pitjor la situació a la banda dels ingressos. La llei d'hisendes locals defineix una estructura d'ingressos amb diverses possibilitats de finançament, vegeu apartat 5 Estructuració econòmica dels ingressos a la pàgina 37, moltes de les quals, però, no estan desenvolupades.

Les Diputades del Congrés Espanyol han consentit un infrafinançament local que ha facilitat la institucionalització de l'especulació urbanística com a font alternativa de finançament. El discurs liberal, ha castrat intel·lectualment la capacitat dels municipis de ser veritables agents dinamitzadors democràtics de l'activitat econòmica. Les darreres restriccions a l'autonomia local, limiten encara més les competències i el finançament, abocant aparentment, els municipis a l'abisme.

Però tampoc li estem traient tot el partit possible al marc legal actual. Aquest encara permet al municipi actuar com a agent emprenedor en competència amb empreses privades i obtenir ingressos per activitats en règim de dret privat al capítol 5 dels ingressos del pressupost, vegeu apartat 5.5.4 Article 53 Dividendes i

participació beneficis a la pàgina 68.

És evident que ens cal plantejar les bases d'un nou sistema de finançament municipal, amb més recursos i que no obligui a especular amb el sòl, ni privatitzar serveis públics per obtenir recursos per garantir els nostres drets. Així en el procés constituent caldria definir un nou marc legal municipal on ens hauríem de plantejar com a mínim:

- Un millor finançament redistributiu als municipis.
- Ampliar les competències municipals a totes les xarxes bàsiques de distribució: aigua, energia, telecomunicacions.
- Alliberar del lucre la prestació dels serveis públics.
- Garantir la transparència i la gestió comunitària.
- Assegurar els drets i la dignitat humana i la protecció ambiental.
- Articular dinàmiques d'excel·lència col·laborativa en els serveis públics.
- + tot el que decidim plegades apostant per el bé comú.

1.5 Programa electoral i pressupost municipal

Del nostre anàlisi de la realitat i de la nostra voluntat de transformació, ix el programa electoral com a document declaratiu d'intencions de cara el mandat. És en aquest document on explicitem les propostes concretes per posar en marxa en nostre model alternatiu de municipi. Habitualment és un document coral al que dediquem molt de temps i esforç doncs tenim clar que és una forma de concreció al nostre municipi del model alternatiu que proposem. Organitzem processos col·lectius per diagnosticar els problemes i proposar solucions a la realitat del municipi en forma de propostes al programa electoral. Posem entusiasme en imaginar que un altre món és possible.

Si a aquest treball fantàstic hi afegim un anàlisi col·lectiu previ del pressupost municipal, i les propostes de despeses les relacionem amb els corresponents ingressos, el nostre treball serà imparable i podrem aconseguir el suport d'altres grups per tirar-lo endavant.

El pressupost és la concreció econòmica del programa electoral, el document oficial més important de l'ajuntament on s'hi recull la programació i planificació de les despeses i activitats. És el Ple el que defineix els marges d'actuació del govern municipal a través de les autoritzacions de despeses i ingressos. El seu seguiment ens permet marcar d'a prop la gestió del govern.

Si el programa electoral l'hem confeccionat col·lectivament, no podem deixar la responsabilitat de seguiment del pressupost a la responsable d'economia. Dediquem molt menys temps a fer seguiment del pressupost, que és la concreció real, del programa electoral (ja sigui escrit o a l'ombra) de les forces de governen el municipi. No podem renunciar a la constància i perseveració en el pressupost com a via per transformar la realitat. Quan dediquem temps a fer seguiment del pressupost ens convertim en un equip molt més capacitat per ser la millor oposició o per ser el govern més eficaç. És clau que un dels punts centrals d'activitat del grup de treball institucional sigui fer el seguiment del pressupost.

Si estem a l'oposició cal que fem el pressupost alternatiu, com ens agradaria que fos el real: participatiu, comunitari, pel bé comú. I que el presentem cada any per anar fixant rutines.

Pel que fa a les despeses, en els programes electorals ens plantegem un munt de propostes de despeses, però només algunes podran acabar realment incorporades al pressupost municipal. Eus aquí el ventall de situacions en que ens podem trobar entre les propostes del programa i el pressupost:

1. Propostes amb competències i pressupost: De tot l'ample ventall de propostes que es generen en un programa electoral, només aquestes són les aplicables. Per tant, és clau que centrem l'esforç en imaginar-ne les màximes possibles. Com més treballades tinguem aquestes propostes més potent serà el nostre programa i més creïble la nostra proposta.

Això no vol dir que les propostes no puguin ser radicals, transformadores i agosarades, sinó tot el contrari. La capacitat de posar la institució al nostre servei està justament aquí, "traduir" al "llenguatge" de la institució les accions transformadores de l'esquerra independentista anticapitalista.

Aquest treball rigorós és el que ens dóna credibilitat i possibilita que puguem tirar endavant propostes transformadores tot convencent a altres regidores quan nosaltres no disposem de les majories legalment exigides.

Aquesta és la pregunta que ens hauríem de fer davant de cap punt del programa local per la institució: disposem de la competència? Tenim pressupost? Una altra cosa és que lluitem en l'àmbit que correspongui per aconseguir la competència i el pressupost.

2. Sense competències ni pressupost: Són les propostes més fàcils i alegres de fer, per això també són les més habituals, sobretot si qui les fa no té coneixement de les competències municipals ni del pressupost: "Prohibirem els acomiadaments", "Instaurarem la renda bàsica des dels municipis"

Són les que fan pitjor publicitat a qui les fa, denoten desconeixement i inexperiència. I per tant poca capacitat de responsabilitzar-se de la gestió pública municipal. No té cap sentit posar accions que no siguin competència del municipi a no ser que el que es pretengui sigui reivindicar l'exercici de facto de la competència exposant-se al bloqueig de secretaria, intervenció i l'advocacia de l'estat.

Sense pressupost, la voluntat d'exercici de facto es quedarà només en una proclamació buida. I ara el que ens cal són experiències reals de transformació social per poder-les replicar.

3. Amb competències, sense pressupost: Fer propostes de programa dins les competències municipals denota major coneixement però sense assegurar-ne el pressupost ens deixa en posicions voluntaristes, sinó populistes. Estem en un moment on els municipis tenen moltes dificultats per finançar-se, molta pressió de l'Estat per reduir el deute i a sobre limitacions per incrementar la despesa. Estem doncs en una situació on qualsevol despesa "nova" s'ha de fer un lloc entre les despeses "consolidades". I això vol dir:

- O bé redefinim la prioritat de les despeses, busquem on retallem per gastar en aquesta alta proposta.
- O bé busquem finançament afectat (qui ens el dóna el condiona a una actuació concreta) que no està limitat per la regla de la despesa.
- O bé només podem incrementar el que gastem, si hem aconseguit més ingressos, el que marca la regla de la despesa de la Llei Orgànica d'Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat financera, un 1,3% per 2015, un 1,5 per 2016, i un 1,7 per 2017.

4. Sense competències, amb pressupost disponible: Podria semblar una opció retòrica, en principi qualsevol activitat fora de les competències del municipi no l'hauríem de poder exercitar. Ara bé, plantejat com a activitat que proporcioni la satisfacció del bé comú i disposant de pressupost (cosa difícil) es podria plantejar legalment com articular-ho, sabent que correm el risc que ens declarin l'acord nul per no ser competents.

Si ens fixem amb els ingressos, en canvi, no acostumem a fer gaires propostes sobre els ingressos. I si no els definim nosaltres, algú altre els definirà, normalment les funcionàries per inèrcia o algú altre... tenint en compte els seus interessos. Sobre les propostes d'ingressos, tenim moltes menys possibilitats. Les nostres propostes només poden estar fora llei o dins llei³:

1. Fora llei: Moltes de les propostes d'increment dels ingressos dels ajuntaments passen per un nou model de redistribució de la riquesa que en el marc legal actual només és possible articular-lo des del Congrés Espanyol. Altres propostes de modelar els impostos municipals previstos en la Llei de les Hisendes Locals, estan fora dels marges que permet la mateixa llei.
2. Dins llei: Els marges legals de modificació dels impostos són petits i no permeten aplicar gaires polítiques redistributives. Si que tenim marges per aplicar criteris redistributius en taxes i preus públics.

Hem d'assumir que una part significativa dels ingressos municipals venen de subvencions d'altres administracions condicionades a la realització de determinades inversions o polítiques. És el que s'anomena ingressos amb finançament afectat. Cal valorar si les acceptem o bé si rebutgem tal inversió i el seu finançament.

També ens caldrà plantejar quina continuïtat li volem donar al treball polític fet en mandats anteriors per mantenir subvencions de Diputació, Àrea Metropolitana, Generalitat, Estat, etc.

En tot cas ens cal tenir una visió integral del pressupost, explorant totes les opcions legals, mentre anem pensant que li demanarem al nou marc normatiu. I si volem fer més despesa, haurem de veure d'on traiem els recursos retallant⁴: Benefici privatitzat, IVA, protocol, corrupció, ineficiències, deute il·legítim. I d'on obtenim més recursos: Impostos, taxes, contribucions especials, aportacions privades, negociar subvencions, generar benefici.

³O en una situació d'oportunitat com és el cas de les monedes locals que cal explorar: <http://bardina.org/nw/escrits/directa-monografic-monedes-locales-cat.htm> <http://www.societatdelainnovacio.cat/5-sistemes-de-pagament-local-innovadors/> https://es.wikipedia.org/wiki/Moneda_local <http://www.gramenet.cat/per-temes/amb-les-persones/comerc-i-mercats/comerc/innovem/moneda-local/> Si bé estan més plantejades per revitalitzar l'economia local, cal veure quines opcions poden donar per finançar el municipi.

⁴Les seves despeses sumptuàries són algunes de les nostres fonts de finançament.

2 Elements bàsics del pressupost

El pressupost és el document on es concreten les voluntats polítiques reals de prioritització del model de municipi⁵. Recull les xifres màximes que l'administració està autoritzada a disposar durant l'exercici anual. S'ha aprovar per a cada any.

Els articles 162 a 193 del Reial Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, per el que s'aprova el text refós de la llei Reguladora de les Hisendes Locals, regulen el pressupost municipal. Aquesta llei obliga que les despeses i els ingressos estiguin classificats segons es descriu en l'Ordre EHA/3565/2008, de 3 de desembre, per la que s'aprova l'estructura dels pressupostos de les entitats locals.

El govern municipal és qui té l'obligació d'elaboració del projecte de pressupost i és el Ple qui l'aprova. Per tant en governs en minoria on les nostres regidores tinguin capacitat d'intervenció, es pot condicionar directament el destí dels recursos a polítiques realment transformadores.

Un cop aprovat, el pressupost passa a una fase d'al·legacions, les reclamacions, vegeu apartat 2.1.2 Procés aprovació a la pàgina 13, que no són polítiques, sinó molt limitades a nivell tècnic i legal.

A continuació es plantegen les regles bàsiques del pressupost, i els condicionants de les darreres modificacions legals sobre l'«estabilitat pressupostària» i «sostenibilitat financera».

2.1 Regles bàsiques

2.1.1 Principis

Unitat: tots els ingressos han de figurar en un únic pressupost i s'han de destinar a totes les despeses públiques. Incorporant tots els organismes autònoms i empreses públiques.

No afectació: qualsevol ingrés pot utilitzar-se indistintament a finançar qualsevol despesa. A excepció dels ingressos amb finançament afectat, vegeu apartat 2.1.5 Finançament afectat a la pàgina 14.

Equilibri: Per una banda s'ha d'aprovar sense dèficit inicial, equilibri entre ingressos i despeses a mantenir en tot l'exercici. I per l'altra que els ingressos ordinaris han de ser suficients per finançar la despesa pública ordinària.

Estabilitat pressupostària: L'execució del pressupost s'ha de fer en equilibri o superàvit.

Especialitat: Les provisions destinades a una finalitat concreta, només poden destinar-se a aquesta.

Anualitat: El pressupost té 1 any de vigència. Les partides no compromeses a final d'any s'anul·len.

Competència: El pressupost com a instrument de control del poder legislatiu (Ple) sobre l'executiu (Alcalde).

Publicitat: El ciutadà ha de tenir l'oportunitat de conèixer el contingut dels pressupostos.

Sostenibilitat financera: Capacitat per finançar els compromisos de despesa presents i futurs dins dels límits de dèficit i deute públic segons llei i normativa europea.

2.1.2 Procés aprovació

15 de setembre: Pressupost de cada organisme autònom i entitats empresarials remesos a l'ajuntament amb una memòria explicativa amb les principals modificacions respecte el pressupost vigent, liquidació del

⁵ És clau que totes aprenguem a llegir-lo, ja que és el que determina on es destinen els recursos i per tant quina política rep "energia" per materialitzar-se. Més despesa en educació, sanitat, habitatge, ajudes públiques, cooperació, cultura, llengua, mediambient, transport públic, polítiques actives ocupació, cooperativisme i economia social, dinamització petit comerç, conservació patrimoni (material i immaterial), dinamització comunitària. Menys despesa en protocol, comunicació, sous desmesurats, subvencions grups municipals, càrrecs de confiança, privatització serveis.

pressupost anterior, estat de consolidació, estat de previsió de moviments i situació del deute, annex de personal, annex d'inversions a realitzar en l'exercici, i les bases d'actuació. Pressupost societats mercantils remetran a l'ajuntament les previsions de despeses i ingressos, i els programes anuals d'actuació, inversió i finançament per l'exercici següent.

15 d'octubre: Remissió al Ple de la proposta de pressupost general per part d'Alcaldia, informat per intervenció, per la seva aprovació per majoria simple.

Exposició pública 15 dies: Es poden presentar reclamacions, vegeu apartat 2.1.3 Reclamacions, davant del Ple. Si no se'n presenten, es considera definitivament aprovat.

1 mes després exposició pública: Si s'han presentat reclamacions, el Ple disposa d'aquest termini per resoldre-les.

Abans 31 de desembre: Aprovació definitiva del pressupost general. Inserint al BOP els resum del capítols de cadascun dels pressupostos.

2.1.3 Reclamacions

La reclamació als pressupostos és la fórmula que la legislació preveu de presentar al·legacions als pressupostos. Com es tracta d'un document on s'hi concreten voluntats polítiques, només s'hi poden fer tres tipus de reclamacions motivades. No es poden fer al·legacions "polítiques".

Poden presentar reclamacions les residents al municipi, les afectades no residents i els col·legis oficials, cambres i sindicats. Això vol dir que qualsevol CUP sense regidores pot presentar una reclamació als pressupostos.

Segons l'article 170.2 de la LRHL, només es poden presentar reclamacions contra el pressupost si:

- No s'ha ajustat la seva elaboració i aprovació als tràmits legals.
- Per ometre crèdit necessari per el compliment de les obligacions exigibles⁶ a l'entitat local.
- Per ser de manifesta insuficiència dels ingressos⁷ amb relació a les despeses pressupostades o bé d'aquestes respecte les necessitats per les que estigui previst.

2.1.4 Pròrroga

Si el 31 de desembre el Ple no aprova el pressupost general, el pressupost de l'exercici anterior queda automàticament prorrogat essent:

- El pressupost inicial de l'any anterior .
- No es prorroguen les modificacions de crèdit (però si que se n'hi poden fer) .
- No es prorroguen els crèdits destinats a serveis o programes que haguessin de concloure en l'exercici anterior (per tant no es prorroguen partides d'inversions, a no ser que fossin despeses plurianuals).

2.1.5 Finançament afectat

Hi ha ingressos que s'obtenen per a la realització d'una despesa concreta i, per tant, queden afectats a la

⁶Obligacions que no s'acostumen a dotar de crèdit: Inversions per corregir defectes greus o molt greus de la xarxa enllumenat públic o en instal·lacions públiques segons Reglament Electrotècnic de Baixa Tensió, amb la obligació de corregir-los en un període màxim de 6 mesos. Dotació de recursos o personal per fer seguiment de serveis municipals privatitzats o disciplina urbanística. Inversions o manteniment d'infraestructures poc visibles (clavegueres, galeries de serveis, pous i mines pròpies, etc).

⁷És habitual sobredimensionar partides d'ingressos per a poder "carregar" més les partides de despeses i obtenir, d'entrada, un pressupost quadrat. En molts casos ens pot ser relativament fàcil detectar tals sobre-dimensionaments fent una simple projecció de les partides realment liquidades l'any anterior.

realització d'aquesta despesa. Una despesa amb finançament afectat és una unitat de despesa pressupostària que es finança totalment o en part mitjançant recursos que, en cas de no realitzar-se la despesa pressupostària:

- No es podrien percebre.
- S'haurien de destinar a una despesa similar.
- S'haurien de reintegrar (retornar).

És una excepció al principi pressupostari de neutralitat o no afectació dels ingressos.

Són casos de despeses amb finançament afectat aquelles que els ingressos provenen de:

- Contribucions especials: destinades a la realització d'una obra o ampliació o millora d'un servei públic.
- Subvencions: van destinades a una actuació concreta.
- Ingressos provinents d'alienació (venda) o gravamen de béns patrimonials: s'han de destinar a conservar, administrar i ampliar el patrimoni, no es poden destinar a despeses corrents.
- Operacions de crèdit a llarg termini (a més d'un any): han d'anar destinades a inversions.

2.1.6 Organització

El pressupost s'organitza en despeses i ingressos, que s'han de classificar de la següent manera:

Despeses:

- Classificació econòmica, es classifiquen les despeses per criteris econòmics seguint els criteris de l'annex III de l'ordre EHA/3565/2008, de 3 de desembre, per la que s'aprova l'estructura dels pressupostos de les entitats locals, vegeu apartat 6 Estructuració econòmica de les despeses a la pàgina 82. Aquesta classificació és de realització obligatòria. Està disponible en obert un full de càlcul⁸ amb els diversos capítols, articles, conceptes i subconceptes obligatoris.
- Per programes, s'agrupa la despesa segons les finalitats o els objectius que es vulguin assumir/aconseguir amb aquesta despesa, seguint seguint els criteris de l'annex I de l'ordre EHA/3565/2008, de 3 de desembre, per la que s'aprova l'estructura dels pressupostos de les entitats locals⁹, vegeu apartat 7 Estructuració per programes de les despeses a la pàgina 111. Aquesta classificació és de realització obligatòria. Aquesta classificació és molt interessant ja que agrupa despeses que poden estar repartides entre els diferents capítols de la classificació econòmica.
- Orgànica, agrupa els crèdits segons l'estructura organitzativa de l'ajuntament, regidories, seccions, departaments, negociats. És una classificació opcional i depèn de l'estructuració de cada ajuntament, que es competència de l'alcaldia. És la que té menys sentit seguir, tot i que pot ser interessant per valorar si la organització real de l'ajuntament és deguda a criteris d'eficiència o de repartiment de parcel·les de poder en governs de coalició.

Pel que fa als ingressos, només hi ha dues classificacions possibles:

- Classificació econòmica, es classifiquen els ingressos per criteris econòmics seguint els criteris de l'annex IV de l'ordre EHA/3565/2008, de 3 de desembre, per la que s'aprova l'estructura dels pressupostos de les entitats locals, vegeu apartat 5 Estructuració econòmica dels ingressos a la

⁸<https://www.dropbox.com/s/r9xmdhr0nbu6rj1/classificacio-economica.ods?dl=0>
⁹http://noticias.juridicas.com/base_datos/Fiscal/o3565-2008-eha.html#a10

pàgina 37. Aquesta classificació és de realització obligatòria.

- **Orgànica**, agrupa els crèdits segons l'estructura organitzativa de l'ajuntament, regidories, seccions, departaments, negociats. És una classificació opcional i depèn de l'estructuració de cada ajuntament, que es competència de l'alcaldia.

2.2 Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera

L'Estiu de 2011 el govern del PSOE amb el suport del PP i UPN pacten la «Reforma del artículo 135 de la Constitución Española, de 27 de septiembre de 2011¹⁰» una modificació exprés de la Constitución Española o instàncies de la Comissió Europea on s'estableix:

- La prioritat absoluta de pagar els interessos i el capital del deute públic.
- Introdueix el principi d'estabilitat pressupostària a la Constitució (fins ara a la llei de les hisendes locals).
- Prohibeix a l'estat i les comunitats autònomes incórrer en dèficit estructural més enllà dels marges establerts per la Unió Europea.
- Les entitats local hauran de presentar sempre equilibri pressupostari.
- Les comunitats autònomes hauran d'estar autoritzades per llei per emetre deute públic o obtenir crèdit (fins aleshores no hi havia tal limitació).
- Els límits de dèficit estructural entraran en vigor a partir del 2020.
- Obliga a redactar una llei orgànica que reguli els principis d'estabilitat pressupostària abans del 30 de juny de 2012: La ley Orgánica 2/2012, de 27 de abril, de Estabilidad Presupuestaria y Sostenibilidad Financiera.

Aquesta¹¹ és la llei orgànica que regula el nou principi constitucional de l'Estabilitat Pressupostària:

- Les corporacions locals hauran de mantenir una posició d'equilibri o superàvit pressupostari (principi d'estabilitat pressupostària).
- S'estableix la regla de la despesa i l'aprovació d'un límit de despesa no financera¹².
- El pagament dels interessos i del capital del deute públic tenen prioritat absoluta davant de qualsevol altra despesa.
- En el cas de superàvit, aquest s'ha de destinar a reduir l'endeutament net.

La intervenció municipal haurà de fer un seguiment del període de compliment de pagament a proveïdors.

2.3 Regla de la despesa

La variació de la despesa computable (totes les despeses a excepció dels interessos del deute i les despeses amb finançament afectat) no podrà superar la taxa de referència de creixement del PIB de mig termini de l'economia espanyola, calculat pel Ministeri. Si hi ha més ingressos, no es pot pujar la despesa, aquests han d'anar tots a reduir el deute.

Per fer el càlcul de quin és el límit de la despesa que podem assolir podem per els càlculs de l'exemple següent:

¹⁰http://noticias.juridicas.com/base_datos/Admin/refconsti270911.html#l6

¹¹http://noticias.juridicas.com/base_datos/Fiscal/lo2-2012.html

¹²Per la despesa financera, no hi ha límits!

- Es descompten els interessos del deute i les despeses financeres per valorar el nivell de variació de la despesa computable. Aquesta és la que ha de ser com a molt l'increment del PIB.
- El límit que podem arribar és a la Despesa Computable de l'any anterior incrementada amb el % de l'increment del PIB.
- Aquest límit l'hem de corregir amb els increments o decrements permanents de recaptació deguts a un canvi en la normativa fiscal o tributària.
- Després d'aquesta correcció sumem els interessos del deute i les despeses amb finançament afectat (que inicialment havíem restat) i ja tenim quin és el límit de la despesa no financera que podem tenir (si tenim prou ingressos).

Capítol	Denominació	Liquidació 2012	Pressupost 2013
1	Despeses de personal	235.587,67 €	300.267,64 €
2	Despeses corrents en bens i serveis	310.586,19 €	272.600,00 €
3	Despeses financeres	9.654,29 €	12.571,70 €
4	Transferències corrents	12.481,41 €	10.700,00 €
6	Inversions reals	114.554,47 €	211.254,44 €
7	Transferències de capital	71.466,35 €	100,00 €
Usos no financers		754.330,38 €	807.493,78 €
± Ajustos		0,00 €	0,00 €
± Consolidació pressupostària		0,00 €	0,00 €
Usos no financers ajustats		754.330,38 €	807.493,78 €
- Interessos del deute		9.424,16 €	11.071,70 €
- Despeses amb finançament afectat		11.973,13 €	94.845,50 €
DESPESA COMPUTABLE (DC)		732.933,09 €	701.576,58 €
Variació de la despesa computable (2013/2012)			-4,28%
Taxa de referència creixement PIB			1,70%
Límit regla de la despesa 2013 (Despesa computable 2012 * %PIB)			745.392,95 €
COMPLIMENT REGLA DESPESA (Límit 2013 – Despesa comp. 2013)			43.816,37 €
+ Augments permanents de recaptació			16.300,00 €
- Reduccions permanents de recaptació			0,00 €
MARGE D'INCREMENT EN PRESSUPOST DE DESPESES (M)			60.116,37 €
+ INTERESSOS DEL DEUTE (ID)			11.071,70 €
+ DESPESES AMB FINANÇAMENT AFECTAT (DFA)			94.845,50 €
LÍMIT DE DESPESA NO FINANCERA (DC'12 + M + ID + DFA)			867.610,15 €

Taula 1: Exemple 1 aplicació regla de la despesa

Els dos exemples tenen les mateixes despeses a excepció de les transferències de capitals. Tots dos tenen el mateix límit de despesa no financera. El primer compleix la regla de la despesa d'entrada. I el segon la compleix després de fer les correccions per els augments permanents de recaptació.

El primer tindrà un superàvit d'uns 60.000 euros que haurà de destinar a disminuir deute.

El segon haurà destinat aquests 60.000€ a les transferències de capital que li hagin interessat.

Capítol	Denominació	Liquidació 2012	Pressupost 2013
1	Despeses de personal	235.587,67 €	300.267,64 €
2	Despeses corrents en bens i serveis	310.586,19 €	272.600,00 €
3	Despeses financeres	9.654,29 €	12.571,70 €
4	Transferències corrents	12.481,41 €	10.700,00 €
6	Inversions reals	114.554,47 €	211.254,44 €
7	Transferències de capital	71.466,35 €	60.216,37 €
Usos no financers		754.330,38 €	867.610,15 €
± Ajustos		0,00 €	0,00 €
± Consolidació pressupostària		0,00 €	0,00 €
Usos no financers ajustats		754.330,38 €	867.610,15 €
- Interessos del deute		9.424,16 €	11.071,70 €
- Despeses amb finançament afectat		11.973,13 €	94.845,50 €
DESPESA COMPUTABLE (DC)		732.933,09 €	761.692,95 €
Variació de la despesa computable (2013/2012)			3,92%
Taxa de referència creixement PIB			1,70%
Límit regla de la despesa 2013 (Despesa computable 2012 * %PIB)			745.392,95 €
COMPLIMENT REGLA DESPESA (Límit 2013 – Despesa comp. 2013)			-16.300,00 €
+ Augments permanents de recaptació			16.300,00 €
- Reduccions permanents de recaptació			0,00 €
MARGE D'INCREMENT EN PRESSUPOST DE DESPESES (M)			0,00 €
+ INTERESSOS DEL DEUTE (ID)			11.071,70 €
+ DESPESES AMB FINANÇAMENT AFECTAT (DFA)			94.845,50 €
LÍMIT DE DESPESA NO FINANCERA (DC'12 + M + ID + DFA)			867.610,15 €

Taula 2: Exemple 2 aplicació regla de la despesa

2.4 Cost efectiu dels serveis

La LRSAL incorpora a la llei de bases del règim local l'obligació de calcular el cost efectiu dels serveis que presten:

- El càlcul s'ha de fer abans del dia 1 de novembre de cada any.
- S'han d'utilitzar les dades de la liquidació del pressupost general i, si s'escau, dels comptes anuals aprovats de les entitats vinculades o dependents, de l'any anterior.
- Totes les entitats locals han de comunicar els costos efectius de cadascun dels seus serveis al Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques per a la seva publicació.
- El càlcul del cost efectiu dels serveis tindrà en compte els costos reals directes i indirectes.

En vigor des del 31 de desembre de 2013. El 2014 les dades de 2013 les publicarà¹³ directament el ministeri d'Hisenda abans del 1 de desembre de 2014, incloent exclusivament els imports totals de les obligacions reconegudes en les àrees de despesa de la classificació per programes de les liquidacions dels pressupostos subministrats pels ajuntaments.

La llei estableix quins han de ser els principis i directrius per fer-ne el càlcul en funció de la forma de prestació del servei. Així si el servei es presta de forma directa per un organisme subjecte a dret administratiu (per el propi ajuntament o per un organisme autònom local), els costos directes es calcularà el cost de cada servei agregant els imports que siguin directament imputables de les següents partides

¹³Oportunitat per disposar de les dades de costos i plantejar municipalització de serveis per mera lògica econòmica. El problema d'aquesta aproximació és el seguiment de la qualitat del servei. Per tant podríem estar comparant el cost efectiu d'un servei que es presta deficientment amb un altre que si es presta adequadament.

pressupostàries:

a) Despeses de personal:

article 10: personal directiu

article 11: personal eventual

article 12: personal funcionari

article 13: personal laboral

article 14: altre personal

article 15: incentius al rendiment

article 16: quotes, prestacions i despeses socials a càrrec de l'empresa

b) Despeses corrents en bens i serveis:

article 20: arrendaments i cànons

article 21: reparacions, manteniment i conservació

article 22: materials, subministraments i altres

article 23: indemnització per raó de servei

article 24: despeses de publicacions

article 25: treballs realitzats per administracions públiques i altres entitats públiques

article 26: treballs realitzats per institucions sense ànim de lucre

c) Despeses derivades de l'amortització de la inversió realitzada en exercici del servei.

article 60: inversió nova en infraestructures i bens destinats a l'ús general

article 61: inversions de reposició d'infraestructures i bens destinats a l'ús general

article 62: inversió nova associada al funcionament operatiu dels serveis

article 63: inversió de reposició associada al funcionament operatiu dels serveis

article 64, despeses en inversions de caràcter immaterials, excepte el concepte 648 (quotes netes d'interessos per leasing)

A les infraestructures i els bens del patrimoni de l'ens local que tinguin una vida útil il·limitada no s'aplicarà criteri de periodificació.

d) Quan hi hagi operacions d'arrendament financer:

article 648: leasings, pel que fa a les quotes netes d'interessos

e) Despeses en transferències corrents i de capital, sempre que no estiguin recollits en altres conceptes de la despesa

article 48: transferències a famílies i institucions sense ànim de lucre

article 78: transferències a famílies i institucions sense ànim de lucre

f) Qualsevol altre despesa no financera no inclosa anteriorment que tingui relació amb la prestació del servei.

Pel que fa als costos indirectes, les despeses recollides en els grups de programes relatius a l'administració

general de les polítiques de despesa, s'imputaran proporcionalment a cada grup de programes segons el volum de despesa.

Si el servei es presta de forma directa per un ens subjecte a dret mercantil (entitat públiques empresarial o empreses amb capital 100% públic, que apliquen el pla general de comptabilitat, els costos directes s'han de computar tenint en compte els costos d'explotació inclosos en el compte de pèrdues i guanys recollits en les partides:

- 4 - Aprovisionaments
- 6 - Despeses de personal
- 7 - Altres despeses d'explotació
- 8 - Amortització de l'immobilitzat

qualsevol altra despesa no financera que tingui relació amb el servei.

Per els costos indirectes, es tindran en compte les despeses recollides en els grups de programes relatius a l'administració general de les polítiques de despesa, s'imputaran proporcionalment a cada grup de programes segons el volum de despesa.

Si la prestació del servei es fa de forma indirecta a través d'un contracte de gestió de serveis públics, en els costos directes s'hi consideraran la totalitat¹⁴ de les contraprestacions econòmiques que aboní el municipi al contractista, incloses les contraprestacions en concepte de preu del contracte, i si és el cas, les subvencions d'explotació o de cobertura del preu del servei.

Per el càlcul dels costos indirectes de la prestació indirecta, s'inclouran les despeses recollides en els grups de programes relatius a l'administració general de les polítiques de despesa, s'imputaran proporcionalment a cada grup de programes segons el volum de despesa.

Els serveis sobre els quals s'ha de facilitar la informació del cost efectiu

Els municipis han de facilitar el cost efectiu del següents serveis de prestació obligatòria:

- a) A tots els municipis: enllumenat públic, cementiri, recollida de residus, neteja viària, abastiment domiciliari d'aigua potable, clavegueram, accés a nuclis de població i pavimentació de les vies públiques.
- b) Als municipis amb més de 5.000 habitant: parc públic, biblioteca pública i tractament de residus.
- c) Als municipis amb més de 20.000 habitants: protecció civil, avaluació i informació de situacions de necessitat social i l'atenció immediata a persones en situació o risc d'exclusió social, prevenció i extinció d'incendis i instal·lacions esportives d'ús públic.
- d) Als municipis amb més de 50.000 habitants: transport col·lectiu urbà de viatges i medi ambient urbà.

Les Diputacions han de calcular el cost efectiu dels següents serveis de prestació obligatòria:

- a) La coordinació dels serveis municipals entre si per garantir la prestació integral i adequada
- b) L'assistència i cooperació jurídica, econòmica i tècnica als municipis, especialment als de menor capacitat econòmica i de gestió. En qualsevol cas, garantint, en els municipis de menys de 1.000 habitants la prestació dels serveis de secretaria i intervenció.
- c) La prestació de serveis públics de caràcter supramunicipal i, en el seu cas, supracomarcal i el foment o, en el seu cas, coordinació de la prestació unificada de serveis dels municipis del seu

¹⁴Cal assegurar que s'hi inclouen les factures de costos "extres" del servei i que no estiguin imputats a despeses generals.

respectiu àmbit territorial. Particularment assumirà la prestació dels serveis de tractament de residus en els municipis de menys de 5.000 habitants, i de prevenció i extinció d'incendis en els de menys de 20.000 habitants, quan aquests no procedeixin a la seva prestació.

d) La cooperació en el foment del desenvolupament econòmic i social i en la planificació en el territori provincial, d'acord amb les competències de les altres administracions públiques en aquest àmbit.

e) L'exercici de les funcions de coordinació en els casos que el municipi hagi d'elaborar un pla econòmic financer quan hagi incomplet els objectius d'estabilitat pressupostària i/o de la regla de la despesa.

f) Assistència en la prestació dels serveis de gestió de la recaptació tributària, en període voluntari i executiu, i de serveis de recolzament a la gestió financera dels municipis amb població inferior a 20.000 habitants.

g) La prestació dels serveis d'administració electrònica i la contractació centralitzada als municipis amb població inferior a 20.000 habitants.

h) El seguiment dels costos dels serveis prestats per els municipis de la seva província. Quan la Diputació detecti que aquests costos siguin superiors al dels serveis coordinats o prestats per ella, oferirà als municipis la seva col·laboració per una gestió coordinada més eficient¹⁵ dels serveis que permeti reduir aquests costos.

i) La coordinació, mitjançant conveni, amb la Comunitat Autònoma respectiva, de la prestació del servei de manteniment i neteja dels consultoris mèdics en els municipis amb població inferior a 5.000 habitants.

També s'ha de presentar el cost efectiu dels serveis derivats de l'exercici de les competències pròpies:

a) Urbanisme: planejament, gestió, execució i disciplina urbanística. Protecció i gestió del Patrimoni històric. Promoció i gestió de l'habitatge de protecció pública amb criteris de sostenibilitat financera. Conservació i rehabilitació de l'edificació.

b) Medi ambient urbà: particularment, parcs i jardins públics, gestió de residus sòlids urbans i protecció contra la contaminació acústica, lumínica i atmosfèrica en les zones urbanes.

c) Abastiment d'aigua potable a domicili i evacuació i tractament d'aigües residuals.

d) Infraestructura viària i altres equipaments de la seva titularitat.

e) Avaluació i informació de situacions de necessitat social i atenció immediata a persones en situació o risc d'exclusió social.

f) Policia local, protecció civil, prevenció i extinció d'incendis.

g) Trànsit, estacionament de vehicles i mobilitat. Transport col·lectiu urbà.

h) Informació i promoció de l'activitat turística d'interès i àmbit local.

i) Fires, proveïment, mercats, llotges i comerç ambulat.

j) Protecció de la salubritat pública.

k) Cementiris i activitats funeràries.

¹⁵Aquí cal anar en compte com si es comparen només preus o també relació servei/preu. En tot cas la Diputació difícilment prestarà el servei directament sinó que el privatitzarà, per tant amb tots els sobre costos relacionat amb la privatització, a més del fet que la base del servei pot estar fora del municipi, encara encarriria més el servei de la Diputació. Caldrà estar molt atentes als estàndards de servei, ja que pot ser inacceptable fer més econòmic el servei a costa de reduir-ne la seva qualitat.

- l) Promoció de l'esport i instal·lacions esportives i d'ocupació del temps lliure.
- m) Promoció de la cultura i equipaments culturals.
- n) Participar en la vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria i cooperar amb les administracions educatives corresponents en l'obtenció dels solars necessaris per la construcció de nous centres docents. La conservació, manteniment i vigilància dels edificis de titularitat local destinats a centres públics d'educació infantil, d'educació primària o d'educació especial.
- o) Promoure en el seu terme municipal de la participació dels seus ciutadans en l'ús eficient i sostenible de les tecnologies de la informació i les comunicacions.

Respecte els serveis derivats de l'exercici de les competències delegades per l'Estat o la Comunitat Autònoma, caldrà presentar el cost efectiu de:

- a) Vigilància i control de la contaminació ambiental.
- b) Protecció del medi natural.
- c) Prestació dels serveis socials, promoció de la igualtat d'oportunitats i la prevenció de la violència contra la dona.
- d) Conservació o manteniment de centres sanitaris assistencials de titularitat de la Comunitat Autònoma.
- e) Creació, manteniment i gestió de les escoles infantils d'educació de titularitat pública de primer cycle d'educació infantil.
- f) Realització d'activitats complementàries en els centres docents.
- g) *Gestió d'instal·lacions culturals de titularitat de la Comunitat Autònoma o de l'Estat, amb estricta subjecció a l'abast i condicions derivades de l'article 149.1.28 de la Constitució Espanyola ("Defensa del patrimonio cultural, artístico y monumental español contra la exportación y la expoliación; museos, bibliotecas y archivos de titularidad estatal, sin perjuicio de su gestión por parte de las Comunidades Autónomas").*
- h) Gestió de les instal·lacions esportives de titularitat de la Comunitat Autònoma o de l'Estat, incloent les situades en els centres docents quan s'usin fora de l'horari lectiu.
- i) Inspecció i sanció d'establiments i activitats comercials.
- j) Promoció i gestió turística.
- k) Comunicació, autorització, inspecció i sanció dels espectacles públics.
- l) Liquidació i recaptació de tributs propis de la Comunitat Autònoma o de l'Estat.
- m) Inscripció d'associacions, empreses o entitats en els registres administratius de la Comunitat Autònoma o de l'Administració de l'Estat.
- n) Gestió d'oficines unificades d'informació i tramitació administrativa.
- o) Cooperació amb l'Administració educativa a través dels centres associats de la Universitat Nacional d'Educació a Distància.

Respecte els serveis derivats d'altres competències, caldrà presentar el cost efectiu de:

- a) Les exercides per delegació d'altres administracions.
- b) Les competències diferents de les pròpies i les atribuïdes per delegació quan no es posi en risc la sostenibilitat financera del conjunt de la hisenda municipal, i no s'incorri en un supòsit d'execució simultània del mateix servei per una altra administració pública.

3 Gestió del pressupost, els crèdits

El pressupost s'estructura en crèdits. El crèdit és l'expressió xifrada de l'aplicació pressupostària. Els crèdits tenen les següents limitacions:

- Qualitativa: els crèdits consignats al pressupost només poden ser destinats a les finalitats autoritzades per aquests.
- Quantitativa: no es poden dur a terme més despeses de les inicialment previstes, excepte que procedeixi d'una modificació del pressupost.
- Temporal: els crèdits de despeses que el darrer dia de l'exercici no estiguin afectats quedaran anul·lats.

Els crèdits poden ser inicials o definitius segons l'estat de gestió:

- Inicial: és l'assignat a cada aplicació pressupostària del pressupost definitiu aprovat.
- Definitiu: és el vigent en cada moment, augmentat o disminuït com a conseqüència de les modificacions del pressupost.

I segons la seva disponibilitat els crèdits poden estar en les següents situacions:

- Crèdit disponible: en principi, tots els crèdits per despeses del pressupost aprovats definitivament es troben en situació de disponibilitat.
- Crèdits retinguts pendents d'utilització: es fa la retenció d'un crèdit per una despesa determinada, implica un certificat de l'existència de saldo suficient per l'autorització d'una despesa o d'una transferència de crèdit.
- Crèdits no disponibles: es bloqueja totalment o parcialment un crèdit i llavors no és susceptible d'utilització. El Ple és l'òrgan competent per declarar per majoria simple la no disponibilitat.

3.1 Execució

Per utilitzar el crèdit previst en el pressupost, cal seguir el procediment d'execució que cada municipi ha d'aprovar en forma de bases d'execució. Amb la condició prèvia de comprovar que existeixi crèdit suficient i disponible. És el que s'anomena fiscalització de la despesa. En el cas que no hi hagi consignació pressupostària, els acords de despesa seran nuls i en són responsables les ordenadores del pagament i la interventora. L'execució ha de comptar amb les següents fases:

A. Autorització de la despesa: S'acorda autoritzar una despesa determinada, per una quantitat certa o aproximada i es reserva per aquesta despesa un crèdit pressupostari de forma íntegra o parcial. "Hi ha diners disponibles per iniciar el tràmit de despesa -> INCOACIÓ DE L'EXPEDIENT".

D. Disposició o compromís de la despesa: S'acorda la realització de la despesa prèviament autoritzada, però per un import concret i determinat. "Es formalitza la "contractació" contrapartida de la despesa -> ADJUDICACIÓ".

O. Reconeixement i liquidació de l'Obligació: Declaració de l'existència d'un crèdit exigible contra l'ajuntament, derivat d'una despesa autoritzada i compromesa. "S'aprova la "factura" ja que s'ha obtingut la contraprestació -> CONFORMITAT".

P. Ordenació del pagament: Acte en virtut del qual s'expedeix la corresponent ordre de pagament contra la tresoreria de l'ajuntament, en relació amb una obligació prèviament reconeguda i liquidada. "S'ordena el pagament de la "factura""

Pel que fa als ingressos, per a cada concepte disposem de les previsions inicials, les seves modificacions. A mesura que les previsions es concreten, obtenim en primer lloc drets d'ingressos reconeguts, que en aquest cas es refereix a documentació que acredita que disposem del dret de rebre un ingrés, ja sigui per l'aprovació d'un padró d'un impost, una concessió d'una subvenció d'una altra administració, un acord de transferència d'un organisme públic depenent, una factura de venda de béns o serveis, etc. Un cop aquests drets reconeguts es materialitzen a través de l'ingrés, parlem ja dels ingressos recaptats.

3.2 Modificacions de crèdit

Les limitacions d'utilització dels crèdits podrien implicar l'impossibilitat d'atendre obligacions que es presentin durant l'exercici econòmic. Per això es preveu que els crèdits inicials es puguin modificar de les següents maneres:

1. Crèdits extraordinaris
2. Suplements de crèdit
3. Ampliacions de crèdit
4. Transferències de crèdit
5. Generació de crèdits per ingressos
6. Incorporació de romanents de crèdit
7. Baixes per anul·lació

D'aquestes, 1, 2, 7 i 4 en el cas de transferències entre partides de diferent grup de funció, excepte que afecti a despeses de personal, s'han d'aprovar per el Ple seguint el mateix procediment que per l'aprovació del pressupost.

En les modificacions 3, 5 i 6, són les bases d'execució del pressupost les que determinen el procediment a seguir i quin és l'òrgan competent (Ple, Junta de Govern Local o Alcaldia) per autoritzar-les, en cada cas.

3.2.1 Crèdits extraordinaris i suplements de crèdit

S'aplica quan s'ha de realitzar alguna despesa DETERMINADA i URGENT que no es pugui demorar fins l'exercici següent, si:

- no existeixi crèdit pressupostari -----> llavors es farà un crèdit extraordinari
- el crèdit existent és insuficient o no ampliable --> llavors es farà un suplement de crèdit

I simultàniament s'ha de preveure l'ingrés amb que es finançarà:

- Romanent líquid de tresoreria
- Anul·lacions o baixes de crèdits
- Operacions de crèdit
- Nous o majors ingressos efectivament recaptats sobre previstos en el pressupost.

Per tant, l'operació s'efectua amb recursos ja existents, per la qual cosa no implica una modificació de la quantia del pressupost, a diferència de l'ampliació de crèdit que si implica modificació de la quantia del pressupost inicial.

La seva tramitació és la mateixa que s'exigeix per l'aprovació del pressupost: expedient informat prèviament per l'interventor, es sotmet a aprovació pel PLE, i mateixes normes d'informació, reclamació i publicitat que el pressupost.

3.2.2 Ampliacions de crèdit

Son modificacions a l'alça del pressupost. Es poden ampliar només els crèdits que compleixin les següents condicions:

- La partida i el concepte pressupostari ha d'estar prevista com ampliables en les bases d'execució del pressupost.
- En la tramitació s'haurà d'especificar quins són els recursos que financen la major despesa.
- El recurs de finançament ha d'estar efectivament reconegut i no pot provenir d'operacions d'endeutament.

La tramitació s'ha de regular a les bases d'execució del pressupost que han de determinar l'òrgan competent.

3.2.3 Transferències

Son modificacions que no alteren la quantia del pressupost. S'imputa l'import total o parcial d'una partida de despesa a una altra partida amb diferent vinculació jurídica (si tinguessin vinculació, no caldria fer la modificació).

No es podran fer transferències afectant a:

- Crèdits ampliables ni crèdits extraordinaris.
- Crèdits que han estat incrementats amb suplementos o transferències no es podran disminuir (excepte crèdits de personal) ni els incorporats com a romanents no compromesos procedent de pressupost tancat.
- Crèdits que han estat minorats, no es podran incrementar (excepte crèdits de personal).

El Ple aprova la transferència entre diferents grups de funció, excepte quan afectin a personal.

3.2.4 Generació per ingressos

Son modificacions que incrementen la quantia de despeses del pressupost, a partir d'ingressos de naturalesa no tributaria (ni impostos, ni taxes, ni contribucions especials). Els ingressos poden venir de les següents operacions:

- Aportacions de persones físiques o jurídiques per cofinançar despeses.
- Alienació (venda) de béns de l'entitat local o dels seus organismes autònoms.
- Prestació de serveis a través de preus públics.
- Reemborsament de préstecs (cobrar el que s'havia prestat)
- Imports procedents de reintegraments de pagaments indeguts.

3.2.5 Incorporació de romanents

Augment del pressupost de despeses mitjançant la incorporació de saldos d'exercicis anteriors, que no han arribat a la fase O, obligacions reconegudes, els romanents de crèdit. Es poden incorporar a qualsevol

partida crèdits:

- Autoritzats (fase A) en funció de l'efectiva recaptació.
- Que emparin compromisos (fase D) de despesa de l'exercici anterior.
- Previstos per operacions de capital (capítols 6,7,8 i 9)
- Concedits el darrer trimestre de l'any mitjançant crèdits extraordinaris, suplementes de crèdit i transferències de crèdit.

S'han d'incorporar obligatòriament en la mateixa partida els crèdits que emparin projectes amb finançament afectat.

No són incorporables: crèdits declarats no disponibles ni romanents ja incorporats en l'exercici anterior excepte els que emparin projectes amb finançament afectat.

La incorporació dels romanents quedarà subordinada a l'existència de recursos financers reals per fer-ho.:

- Nous o majors ingressos
- Excessos de finançament
- Romanent líquid de tresoreria:
 - Majors drets pendents de cobrament que els pressupostats
 - Menors obligacions de pagament
 - Major fons líquid de tresoreria

3.2.6 Baixes per anul·lació

Les baixes disminueixen total o parcialment el crèdit assignat a una partida pressupostària. Es pot donar de baixa qualsevol crèdit del pressupost de despeses sempre que la dotació s'estimi reduïble o anul·lable sense pertorbació del servei. Es pot procedir a una baixa per anul·lació per:

- Finançar romanents líquids de tresoreria negatius (quan no tenim caler a caixa, traspassem el forat al crèdit que donem de baixa).
- Finançament de crèdits extraordinaris i suplementes de crèdit (per fer pujar unes partides en donem de baixa unes altres).
- Per execució d'altres acords del Ple.

Correspon al Ple l'aprovació de les baixes per anul·lació.

3.3 Liquidació

L'article 89 RD 500/1990, de 20 d'abril, pel qual es desenvolupa el capítol primer del títol VI de la llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les Hisendes locals en matèria pressupostària, regula la liquidació del pressupost.

A conseqüència del principi d'annualitat a què estan sotmesos els pressupostos dels ens locals, cada any haurà de procedir-se al seu tancament i liquidació. El pressupost de cada exercici es liquidarà, pel que fa a la recaptació de drets i al pagament d'obligacions, el 31 de desembre de l'any natural corresponent, i quedaran a càrrec de la tresoreria local els ingressos i els pagaments pendents (amb una comptabilitat separada). La liquidació del pressupost posa de manifest la següent informació per a cada partida:

- Despeses: Crèdits inicials, modificacions, crèdits definitius, despeses autoritzades, obligacions reconegudes, pagament ordenats i pagaments realitzats.
- Ingressos: Previsions inicials, modificacions, previsions definitives, drets reconeguts, drets anul·lats i drets recaptats.

Els crèdits per despeses que a 31 de desembre no estiguin en fase O, s'hagi donat conformitat a una despesa prèviament aprovada, quedaran anul·lats de PLE DRET. En la liquidació s'han de fer les propostes de destí dels romanents. L'aprovació de la liquidació la fa l'alcaldia. Per això es corre tant a final d'any a donar conformitat a despeses, ja que sinó els recursos dels crèdits anul·lats són font de finançament de modificacions de crèdit de l'exercici següent.

Com a conseqüència de la liquidació s'ha d'obtenir: els drets pendents de cobrament i les obligacions pendents de pagament, el resultat pressupostari, el romanent de crèdit i el romanent de tresoreria.

3.3.1 Resultat pressupostari

El resultat pressupostari és la diferència entre drets liquidats (els ingressos realment reconeguts, estiguin cobrats o no) i obligacions reconegudes (totes les despeses en fase O). Ens informa en quina mesura els ingressos corrents han sigut suficients o no per satisfer les obligacions reconegudes.

Sobre el resultat pressupostari s'hi fan ajustaments tenint en compte:

- Despeses amb finançament afectat
- Despeses finançades amb romanent de tresoreria (de l'any anterior)
- Resultat d'operacions comercials

Amb els ajustaments s'obté el resultat pressupostari ajustat:

- POSITIU: s'ha reconegut drets suficients per fer front a les obligacions. Podrem incorporar romanents de crèdit a l'any següent.
- ZERO: hi ha equilibri entre drets i obligacions.
- NEGATIU; hi ha més obligacions que drets. Encara que es cobrin tots els drets, no es podrien pagar totes les obligacions. Ni incorporar romanents de crèdit a l'exercici següent.

Si hi ha superàvit, però el romanent de tresoreria és negatiu: a) En el cas de liquidació del pressupost amb romanent de tresoreria per a despeses generals de signe negatiu o que existeixin obligacions pendents d'aplicar (OPA) al pressupost, els recursos addicionals disponibles s'han de destinar amb caràcter prioritari a l'absorció del dèficit esmentat.

3.3.2 Romanent de crèdit

Els romanent de crèdit, crèdits de despeses que no han arribat a la fase d'obligació reconeguda durant l'exercici i que són susceptibles de ser incorporats a l'exercici següent. Són el crèdit restant, el que ens ha quedat lliure del pressupost de l'any.

Ara bé, que tinguem crèdit lliure, no vol dir que tinguem recursos lliures, ja que si hi ha hagut un resultat pressupostari negatiu, ens poden haver quedat crèdits per gastar... però que no es podrien pagar. La incorporació dels romanents de crèdit està subordinada a l'existència de suficients recursos financers:

- Romanent líquid de tresoreria.
- Nous o majors ingressos.

- Excessos de finançament en finançament afectat.

No s'incorporen els crèdits:

- Declarats no disponibles pel Ple
- Romanents incorporats en exercicis anteriors

Les incorporacions de romanents de crèdit a partides del pressupost de l'any següent (si hi ha recursos financers), es tramiten mitjançant una modificació de crèdit que pot aprovar el Ple, l'Alcaldia o la Junta de Govern segons ho prevegin les bases d'execució del pressupost:

- Es poden incorporar a qualsevol partida, els crèdits que:
 1. Hagin estat autoritzats (fase A), en funció de l'efectiva recaptació.
 2. S'hagin aprovat durant el darrer trimestre mitjançant crèdits extraordinaris, suplements de crèdit i transferències.
 3. Emparin compromisos de despeses (fase D) de l'any anterior.
 4. Per operacions de capital (capítols 6, 7, 8 i 9).
- S'han d'incorporar a la mateixa partida els crèdits que emparin finançament afectat.

3.3.3 Romanent de tresoreria

El romanent de tresoreria és el que restaria en diners un cop tancat l'exercici a 31 de desembre si es cobressin els drets pendents de cobrament i es paguessin les obligacions pendents de pagament. Posa de manifest la solvència de l'entitat a curt termini. Si el romanent de tresoreria és positiu, es pot destinar a despeses generals, a través de modificacions de crèdit del pressupost en curs creant crèdits extraordinaris o suplements de crèdit.

Romanent de tresoreria per a despeses generals =

Fons líquid de tresoreria a 31 de desembre (caixa i comptes corrents d'entitats financeres).

- + Drets pendents de cobrament
- Obligacions pendents de pagament.
- Saldos de dubtós cobrament
- Excés de finançament afectat

En el cas que el **romanent de tresoreria per a despeses generals fos positiu** (RTDG+), l'article 32 de la Llei Orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'Estabilitat Pressupostaria i Sostenibilitat Financera, obliga a destinar el superàvit pressupostari a reduir l'endeutament net.

En les notes informatives de dates 9 de juliol de 2012 i 9 de gener de 2013, emeses per la Direcció General de Política Financera de la Generalitat de Catalunya de la interpretació de l'art. 32 de la LOEPSF es plantejava que:

«En el cas de liquidació del pressupost amb romanent de tresoreria per a despeses generals de signe positiu per un import inferior al necessari per garantir el termini de pagament de les obligacions previstes a la Llei 15/2010, de 5 de juliol, els recursos addicionals disponibles s'han de destinar amb caràcter prioritari al compliment del termini de pagament esmentat.

Els ens locals que es puguin endeutar poden destinar el superàvit al finançament d'inversions per reduir l'apel·lació a nou endeutament»

Per el 2013, 2014 i 2015¹⁶, si es compleixen les condicions:

- Que es compleixi o no es superin els límits que fixa la legislació reguladora de les hisendes locals en matèria d'autorització d'endeutament.
- Que presentin en l'exercici immediat anterior simultàniament superàvit en termes de comptabilitat nacional i RTDG+, una vegada descomptades les mesures especials de finançament que s'instrumentin en el marc de la disposició addicional primera de la LOEPSF.
- Que el període mitjà de pagament a proveïdors no superi el màxim previst

Haurà de destinar el saldo menor entre el superàvit i el RTDG+:

1r a creditors no pressupostaris

2n a amortitzar deute per no tenir dèficit.

3r a inversions finançament sostenibles, aquesta despesa d'inversió, no computarà a efectes de la regla de la despesa.

En el cas que el **romanent de tresoreria per despeses generals fos negatiu**(RTDG-), l'article 193 de la LRHL estableix que el Ple, haurà de procedir en la primera sessió que se celebri a:

1. Reduir la despesa del pressupost vigent en la mateixa quantia que el dèficit produït.
2. Si la reducció de despeses no fos possible, es pot demanar un préstec per l'import del dèficit sempre que es compleixin les següents condicions:
 - Que l'import total anual sigui < 5% dels ingressos corrents.
 - Que la càrrega financera total sigui < 25% dels ingressos corrents.
 - Que el préstec quedi cancel·lat dins del mateix mandat.
3. Si no s'adopta cap de les mesures anteriors, el pressupost de l'exercici següent, haurà d'aprovar-se amb un superàvit inicial que cobreixi com a mínim el dèficit del romanent de tresoreria.

3.3.4 Drets de difícil o impossible recaptació

La llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració Local (LRSAL) va introduir diverses retallades en l'autonomia local, tant a nivell de modificacions de la llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases del Règim Local (LRBRL), com del Real Decret Legislatiu, 2/2004, de 5 de març, del text refós de la llei reguladora de les hisendes locals (LRHL). Una de les modificacions que afecta a la les hisendes locals és la inclusió de l'article 193 bis a la LRHL amb el següent redactat:

Las Entidades Locales deberán informar al Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas y a su Pleno, u órgano equivalente, del resultado de la aplicación de los criterios determinantes de los derechos de difícil o imposible recaudación con los siguientes límites mínimos:

a) Los derechos pendientes de cobro liquidados dentro de los presupuestos de los dos ejercicios anteriores al que corresponde la liquidación, se minorarán, como mínimo, en un 25 por ciento.

b) Los derechos pendientes de cobro liquidados dentro de los presupuestos del ejercicio tercero anterior al que corresponde la liquidación, se minorarán, como mínimo, en un 50 por ciento.

c) Los derechos pendientes de cobro liquidados dentro de los presupuestos de los ejercicios cuarto a quinto anteriores al que corresponde la liquidación, se minorarán, como mínimo, en un 75 por ciento.

¹⁶Vegeu nota informativa sobre el règim de tutela financera dels ens locals per a l'exercici de 2015: <http://economia.gencat.cat/ca/detalls/article/Nota-informativa-06-02-2015>

d) *Los derechos pendientes de cobro liquidados dentro de los presupuestos de los restantes ejercicios anteriores al que corresponde la liquidación, se minorarán en un 100 por ciento.*

Aparentment el que s'introdueix en aquest article és un mecanisme per fer aflorar dèficits allí on hi havia "deutes/actius" de difícil cobrament. Segurament el que es buscava era reduir encara més els debilitats pressupostos municipals. Però en el fons no deixa de ser un **mecanisme de condonació del deute** que tenien ciutadans, empreses i altres administracions amb l'ajuntament, basant-se únicament en un criteri de període d'impagament. Cal tenir present que el mecanisme afecta als drets reconeguts pendents de cobrament, no pas a previsions pressupostàries. Per tant no és un mecanisme que castiga a qui hagi fet pressupostos amb previsions d'ingressos molt generoses, sinó als ajuntaments que tenen deutors amb poca solvència (Generalitat amb la llei de barris o escoles bressol, per exemple) o que han generat padrons per taxes o impostos municipals que no estaven adequadament actualitzats.

És a dir un mecanisme, en definitiva, per el qual es perdonen els deutes als insolvents.

3.4 Reflexions sobre la condonació de deute

Un dels nostres eixos discursius és auditar el deute i deixar de pagar el deute il·legítim. Però estem, encara, en un marc constitucional que des del 2011¹⁷ estableix la prioritat absoluta de pagar els interessos i el capital del deute públic. Així semblaria que estem condemnats a desobeir, tot i que existeixen altres mecanismes «legals» per a no pagar el deute, que són les condonacions, tal i com ja es va fer el 1953 amb Alemanya¹⁸ o en tants altres moments de la història¹⁹. O com el propi Estat Espanyol reconeix des del desembre de 2013, vegeu apartat 3.3.4 Drets de difícil o impossible recaptació a la pàgina 29, amb els deutes a l'administració local.

Si l'Estat Espanyol ha legislat la condonació de deutes pendents amb l'administració local²⁰, amb condonacions del 100% a partir de 6 anys de no pagament, no sembla tant absurd plantejar altres mecanismes de condonació del deute o d'aplicació de quites, en el sentit del deute il·legítim, o deute odiós o deute execrable.

Podríem valorar que el cas dels drets de difícil pagament o impossible recaptació es tracta d'un mecanisme de «perdó» del deute per part del creditor, però no és així. El creditor és l'entitat local, i qui condona el deute és l'administració central de l'estat, sobre qui no té cap efecte pressupostari «negatiu». És més la condonació l'estableix legalment a través d'una modificació de la llei que regula les finances dels ens locals, la LRHL. Fent una simple analogia, l'estat també podria regular les condicions de condonació del deute a entitats privades de crèdit a través de la modificació de la llei 10/2014, de 26 de juliol, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit. I més després de les aportacions de 107.913 milions d'euros de recursos públics utilitzats o compromesos en la reestructuració de les entitats financeres realitzades entre 2009 i 2012²¹.

De fet aquest és l'argument que han utilitzat alguns municipis dels que han aprovat mocions contra el deute il·legítim. Aquest, i sobretot l'argument de l'interès il·legítim del deute del Pla de pagament a proveïdors del 2012 amb interessos del 5,39% a entitats privades que han fet de mers intermediàries accedint a finançaments amb un interès inferior al 1%. El problema és que cap municipi ha deixat de pagar el deute per no veure compromesa les transferències procedents de l'estat dels seus pressupostos municipals.

¹⁷L'Estiu de 2011 el govern del PSOE amb el suport del PP i UPN pacten la «Reforma del artículo 135 de la Constitución Española, de 27 de septiembre de 2011» una modificació exprés de la Constitución Española a instàncies de la Comissió Europea.

http://noticias.juridicas.com/base_datos/Admin/refconsti270911.html#l6

¹⁸http://www.nuevohombre.es/noh01/acuerdo_de_londres_1953_deuda_alemana.pdf

¹⁹https://es.wikipedia.org/wiki/Deuda_odiosa

²⁰Condonacions només per motiu d'impagament, altament qüestionables, sobretot quan també afecten els deutes compromesos d'altres administracions al finançament de serveis bàsics.

²¹Vegeu l'informe del Tribunal de Cuentas del 27 de març del 2014, número 1029, sobre la fiscalització de la legalitat de les actuacions del fons de reestructuració ordenada bancària, dels fons de garantia de dipòsits i del Banc d'Espanya, relacionades amb la reestructuració bancària, referida al període 2009-2012: http://www.tcu.es/repositorio/229c3070-df54-4d1b-9852-8954cc98e40d/I_R1029.html.pdf

En tot cas el regal de 11.413 milions d'euros que l'Estat Espanyol ha fet al BBVA venent per 1.187 milions d'euros un Catalunya Bank que va costar 12.600 milions d'euros, alguna contrapartida en la condonació de deutes que els ens locals tenen amb aquesta entitat, bé s'hauria d'articular.

Cal que aquests plantejaments els tinguem clars en el procés constituent.

4 Calendari

Al ser el pressupost anual, ens trobem que durant l'any estem gestionant tres pressupostos diferents, cadascun en el seu corresponent espai de tramitació:

- Compte general de l'any anterior: El compte general posa de manifest la gestió realitzada en els aspectes econòmics, financers, patrimonials i pressupostaris durant l'any finalitzat. En aquest document s'hi ha d'incloure els comptes consolidats de:
 1. L'Ajuntament (amb els informes de liquidació, d'execució del pressupost, de tresoreria, d'endeutament, d'operacions no corrents).
 2. Els organismes autònoms.
 3. Les societats mercantils de capital social íntegrament local (sens perjudici que aquestes societats elaborin comptes d'acord la normativa mercantil).

En municipis de >50.000 habitants al compte general s'hi ha d'unir la següent documentació:

1. Memòria justificativa del cost i rendiment dels serveis públics.
2. Memòria demostrativa del grau de compliment dels objectius programats amb indicació del seu cost.

En la columna «Compte anual any anterior» de la Taula 3: Calendari de la gestió del pressupost s'hi detallen els terminis de formació del compte general tal i com defineix els articles 208 a 212 de la LRHL. És especialment interessant fer seguiment de la liquidació del pressupost, que s'ha de fer abans de l'1 de març ja que si la liquidació és positiva, ens donarà un romanent de tresoreria que podrà servir per disposar de recursos per majors despeses en el pressupost de l'any actual²², o bé ens obliga a fer una reducció de despesa equivalent en el pressupost actual, o concertar un crèdit per l'import del dèficit²³, o aprovar-se el pressupost de l'exercici següent amb un superàvit inicial no inferior al repetit dèficit.

En groc està mercat el període d'exposició pública i de presentació de reclamacions del compte general. És molt important estudiar els documents i plantejar-hi al·legacions en el cas de detectar-hi irregularitats ja que això ens facilitarà que ens consideren part interessada en el cas que haguem d'anar més enllà demanant tirar enrere un acte administratiu via contenciosos o denunciant un comportament delictiu via penal.

En el compte general s'hi ha de recollir, a més de la liquidació del pressupost de l'ajuntament i la seva comptabilitat, la dels organismes autònoms i la de les societats mercantils de capital íntegrament públic, però no la de les societats mixtes. Per tant és una demanada d'informació, la liquidació del pressupost anual de les empreses mixtes, que cal fer explícitament emparats en la llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. De tota manera és molt interessant accedir a les webs de govern obert i buscar les memòries del compte general, especialment en municipis de >50.000 habitants que amb la informació relativa al cost i rendiment dels serveis públics, ens donaran moltes pistes sobre l'entramat d'empreses privades i mixtes que presten de forma indirecta els serveis públics.

- Pressupost any actual: El pressupost de l'any vigent bàsicament s'executa seguint el procediment descrit en l'apartat 3.1 Execució a la pàgina 23. Per la banda dels ingressos, convertint les previsions d'ingressos en drets reconeguts quan arriba a intervenció un document d'un tercer que

²²Amb totes les restriccions de la llei 2/2012, de 27 d'abril, d'Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera

²³Si es donen les condicions que estableix l'article 177.5 de la LRHL: Que el seu import no superi el 5% dels recursos per operacions corrents, que la totalitat de la càrrega financera no superi el 25% de les despeses corrents, que les operacions de crèdit per fer front a aquesta liquidació negativa es cancel·lin abans que finalitzi el mandat en què s'han aprovat

s'obliga²⁴ a pagar a l'ajuntament, i posteriorment passant-ho a ingressos recaptats quan aquesta s'ha efectuat realment. I per l'altra banda el circuit de la despesa que s'inicia autoritzant la despesa i reservant crèdit pressupostari per aquesta quan obrim un expedient de «compra», la fase A; es continua acordant la realització de la despesa prèviament autoritzada, ara ja amb un import concret, la formalització de la contractació, fase D; un cop s'ha obtingut la contraprestació i ens fan la factura es declara l'existència d'un crèdit exigible contra l'ajuntament derivat d'una despesa autoritzada i compromesa, fase O, ve a ser la conformitat de la factura; i finalment la ordenació del pagament, fase P.

A més del procés d'execució del pressupost durant l'any en que aquest és vigent també es poden dur a terme modificacions de crèdit, vegeu apartat 3.2 Modificacions de crèdit a la pàgina 24. Les modificacions de crèdit permeten flexibilitzar la rígida estructura del pressupost per poder fer front a elements no previstos en el moment d'aprovació del pressupost, formalment d'any anterior. La liquidació del pressupost de l'any anterior, vegeu apartat 3.3 Liquidació a la pàgina 26 també ens obligarà a fer modificacions de crèdit, tant si ha estat una liquidació negativa, amb pèrdues, que ens farà reduir les despeses previstes per aquest any; o en el cas d'una liquidació positiva que ens permetrà disposar de més ingressos o d'eixugar deute.

En la columna «Pressupost any actual» de la Taula 3: Calendari de la gestió del pressupost les úniques dates que s'hi reflecteixen són les sol·licituds que podem fer de l'informe trimestral d'execució del pressupost, la obligació d'incloure en el següent Ple després de la liquidació del pressupost una modificació del pressupost en cas que la liquidació de l'any anterior hagi estat negativa, i les modificacions de crèdit i aprovació de preus públics amb data oberta, si l'alcalde les considera convenientes, que és qui pot incloure aquests punts en l'ordre del dia dels Plens. És la única activitat en el Ple relacionada amb els pressupostos de l'any vigent, ja que l'execució com a tal correspon a la Junta de Govern i a l'Alcaldia i només en determinats contractes al Ple²⁵, si no han estat delegats a la Junta de Govern Local²⁶.

Els únics moments on hi ha períodes d'exposició pública són en les modificacions de pressupost ja siguin aprovades via Ple o via Junta de Govern Local.

- Pressupost any vinent: Quan es parla de pressupostos i pressupostos participatius, de fet s'acostuma a referir al procés de definició i aprovació dels pressupostos de l'any vinent. La LRHL

²⁴Ja sigui perquè ens ha concedit una subvenció, ens fa una transferència, una donació, o perquè li hem generat un impost, una taxa, una contribució especial o un preu públic.

²⁵Han de passar per el Ple totes les contractacions, inclòs endeutar-se i les concessions quan: l'import superi el 10% dels recursos ordinaris del pressupost, o superi els 6.010.121,04€ inclosos els de caràcter plurianual o la seva duració sigui superior a 4 anys.

²⁶Les úniques competències del Ple que no són delegables a la Junta de Govern Local o a l'Alcaldia són: Segons els articles 22.4 de la LBRL i l'article 52.4 del TRLMRLC són competències indelegables:

- El control i la fiscalització dels òrgans de govern.
- Els acords de participació en organitzacions supramunicipals; alteració de terme municipal; creació o supressió de municipi; creació d'òrgans desconcentrats; alteració de la capital del municipi i canvi de nom; adopció o modificació de la bandera, ensenya o escut.
- Aprovació inicial del planejament general i l'aprovació que finalitzi la tramitació municipal dels plans i altres instruments d'ordenació urbanístics, així com els convenis que tinguin per objecte l'alteració de qualsevol d'aquests instruments.
- L'aprovació del reglament orgànic i de les ordenances.
- La determinació dels recursos propis de caràcter tributari (impostos, taxes, contribucions especials); l'aprovació i modificació dels pressupostos, la disposició de despeses de competència del Ple, l'aprovació de comptes i tot el disposat en la llei reguladora de les hisendes locals.
- L'aprovació de les formes de gestió dels serveis i dels expedients de municipalització.
- L'acceptació de la delegació de competències feta per altres administracions públiques.
- El plantejament de conflictes de competències a altres entitats locals i altres administracions públiques.
- L'aprovació de la plantilla de personal i la relació de llocs de treball, la fixació de la quantia de les retribucions complementàries fixes i periòdiques de les funcionàries i el nombre i règim del personal eventual (dins dels límits de la RSAL).
- L'alteració de la qualificació dels bens de domini públic.
- Totes aquelles a les que correspon al Ple aprovar-se per una majoria especial.
- La votació sobre la moció de censura i sobre la qüestió de confiança.
- Crear i regular òrgans complementaris.

només marca com a terminis màxims per presentar els projectes de pressupostos el 15 de setembre per els organismes autònoms i societats mercantils, i el 15 d'octubre per remetre al Ple la proposta de pressupost de l'alcaldia. En la columna «Pressupost any següent» de la Taula 3: Calendari de la gestió del pressupost. En aquest cas és molt important haver-se estudiat prèviament el pressupost municipal de l'any anterior, per en els només dos dies entre la convocatòria de la Comissió informativa i la realització d'aquesta, pode detectar els canvis i ja tenir una opinió formada de la valoració que ens mereixen. Podem avançar la valoració demanant que se'ns faciliti el 15 de setembre els pressupostos dels organismes autònoms i societats mercantils així com les ordenances fiscals si s'han presentat a aprovació per modificar-les. El moment clau per poder plantejar modificacions és entre la convocatòria de la comissió i informativa i la celebració del Ple, passant per la comissió informativa que, legalment, és el lloc per fer les transaccions (només disposant de dos dies per estudiar-se els pressupostos!). És a dir acció política. En el període de presentació d'al·legacions, que s'anomenen reclamacions en el cas del pressupost, no poden ser de caràcter d'oportunitat política, sinó que estan restringides a aspectes molt tècnics, vegeu apartat 2.1.3 Reclamacions a la pàgina 14.

En el cas que el 31 de desembre no s'hagi aprovat el pressupost general per el següent any, el pressupost de l'exercici anterior queda automàticament prorrogat, vegeu apartat 2.1.4 Pròrroga a la pàgina 14 .

En mig d'aquest calendari tant atapeït, la finestra oficial de participació de la ciutadania en el procés d'elaboració dels pressupostos que permet la legislació a través de les seves representants polítiques que no estan al govern, és molt estreta, només dos dies des de la convocatòria de la comissió informativa o es presenta la proposta de pressupostos elaborada per alcaldia. I un cop dictaminada sobre la proposta d'acord, els dies que restin fins la realització del ple, que sol ser, una setmana després de la comissió.

Una altra cosa son les bones voluntats que pugin tenir els governs municipals d'obrir un procés participatiu voluntari previ a l'elaboració de la proposta oficial per part d'alcaldia. Però si aquests processos no estan molt ben treballats mesos abans, acaben essent moltes vegades autèntiques pantomimes en nom de la participació²⁷. I en els casos que estan ben treballats, com és el cas dels pressupostos participatius del Figaró²⁸, on s'introdueix al reglament de participació ciutadana la obligatorietat de realitzar un procés participatiu previ, de febrer a setembre, a la redacció de la proposta de pressupostos per part d'alcaldia i d'incloure les propostes sorgides del procés a consideració del Ple, aquestes només fan referència a un percentatge de les despeses que no va més enllà del 10% del pressupost municipal i no considera incloure en el procés participatiu ni els ingressos, ni la resta de documentació associada (plantilla de llocs de treball, bases d'execució, pressupostos dels organismes autònoms i societats mercantils públiques, etc.)

Ens hem de planteja clarament que plantejar un procés participatiu de pressupostos vol dir poder parlar de tot, de com s'estructura la despesa, quins serveis es prioritzen i quina despesa es descarta (serveis privatitzats, despeses de representació, festes, subvencions nominals a entitats amb molt de teixit lúdic-associatiu, o despesa en creació d'ocupació, municipalització de serveis, formació cooperativa per l'apoderament popular, despesa en personal per inspeccions llei garantia habitatge, i altres delegacions de la capacitat d'inspecció i control, inversions per millorar els serveis públics essencials, etc.). Però també com s'aconsegueixen els ingressos i quines modificacions es plantegen a l'hora de prioritzar els diferents ingressos (noves taxes a qui té més capacitat adquisitiva, dinamització d'activitat econòmica pública com a forma d'obtenir ingressos per la comunitat, etc. o continuar mantenint les inèrcies de la institució sense plantejar-se les implicacions ètiques de cada ingrés -dipòsits temporals amb alta liquiditat per els romanents

²⁷«Processos participatius» convocats al mes de juliol, donant de termini fins la primera quinzena d'agost per presentar propostes de despesa per gestionar l'1% del pressupost municipal. Autèntiques preses de pel i insults a la intel·ligència.

²⁸Carpeta al núvol amb la guia dels pressupostos participatius del Figaró, un document explicatiu i la regulació del procés participatiu dels pressupostos en el reglament de participació ciutadana :

https://www.dropbox.com/sh/wziedwpppa3og0d/AADatvIFAbOSP_pTOcPG1Kica?dl=0

en entitats financeres, quals sense plantejar-se el valor del vehicle, etc.-

I en tot cas cal que siguem conscients que estem plantejant dues velocitats de participació en l'elaboració dels pressupostos municipals:

1. La més «directa» i segurament amb uns terminis més amplis (quan es fa seguint el model del Figaró), amb els processos participatius, però molt limitada pel que fa a la incidència pressupostària real, com a màxim el 10% de les despeses en anys de bonança econòmica. Tenim molt de temps per participar, però poc contingut i amb moltes limitacions.
2. La «representativa tradicional» que continua deixant només uns dies reals de debat, sense arribar habitualment a una setmana, entre les regidores escollides representativament. Que representa, i mai millor dit, que en aquest temps haurien de poder discutir amb les seves representades el sentit del seu vot o les transaccions que volen realitzar amb la proposta d'alcaldia, si aquesta no disposa de majoria absoluta i necessita els suports o les abstencions per poder aprovar el seu pressupost. Aquest si, en la seva totalitat tant pel que fa a les despeses com pel que fa als ingressos. Hi ha tot el contingut només accessible a les regidores i en molt poc temps.

Potser ens cal plantejar fer convergir aquestes dues línies de participació en una única on hi hagi més temps per participar-hi i tothom qui ho vulgui hi pugui discutir de tot. Certament venim d'una tradició de baixa participació pública, de delegació, i de la queixa, i així ens ha anat, corrupció, omertà i espoli dels recursos públics. I per això cal plantejar-se processos d'aprenentatge col·lectius cap a l'apoderament complet de la gestió comunitària dels pressupostos, ja que només des de la responsabilitat completa prendrem decisions realment lliures. Per això cal ser molt curoses a l'hora de plantejar processos participatius, i en tot cas està clar que han de seguir una tendència a la gestió completa.

Pel que fa a l'altra línia, la «legal», és indubtable que cal ampliar el termini entre la convocatòria (i la tramesa d'informació) i la realització de la comissió informativa perquè els grups polítics disposin de com a mínim un mes i mig, i no 2 dies per estudiar la documentació i encetar el debat de la comissió informativa per elaborar la proposta de dictàmens, en aquest sentit seria interessant introduir en els ROM que la proposta de pressupostos elaborada per l'alcaldia hauria d'estar preparada i distribuïda als grups polítics abans de l'1 de juny per convocar la corresponent comissió informativa després del 15 de setembre. Un senzill canvi com aquest en els terminis de presentació de la proposta de pressupostos i de la convocatòria del Ple per la seva discussió modificaria d'arrel el comportament dels diferents actors i no estaríem exclusivament subjecte a la bona voluntat dels governs municipals de torn. Ara que estem en una petita finestra de la història o podem permetre'ns plantejar noves regles del joc, és essencial que ho fem per tal de donar la possibilitat que un canvi de funcionament sigui possible.

A tot això cal afegir-hi que potser també cal ampliar la participació en els altres dos aspectes dels pressupostos, la valoració de la liquidació del pressupost de l'any anterior, i l'execució del pressupost anual, especialment en les modificacions de pressupost i donant compte en els informes trimestrals d'execució.

En tot cas i mentre no puguem canviar això, si que és necessari que treballem per empènyer cap a l'obertura de l'esclatxa d'aquests dos espais de participació, el de peu de carrer i el de les regidores representants. Per això a la Taula 3: Calendari de la gestió del pressupost es proposen dues columnes més. Una amb les tasques que podem anar avançant en la nostra assemblea per tenir el pressupost fresc i ser capaces amb dos dies de plantejar canvis en la proposta de pressupost d'alcaldia. I un altre per portar a peu de carrer el pressupost. Amb un parell de moments clau, a l'abril explicant la liquidació del pressupost, i a l'octubre enmig del període de presentació de reclamacions. Que es poden incrementar amb un tercer passat l'1 de novembre amb les dades del cost efectiu dels serveis per plantejar les municipalitzacions dels serveis.

En la nostra assemblea	A peu de carrer	Compte general any anterior	Pressupost any actual	Pressupost any següent
Finalitzat el quart trimestre: Execució pressupost El grup de treball del pressupost fa el seguiment de les variacions de les partides d'ingressos i despeses.			Finalitzat el quart trimestre: Execució pressupost Sol·licitud de l'informe trimestral actualitzat de l'execució del pressupost.	
		Abans 1 de març: Liquidació del pressupost Aprovació de la liquidació del pressupost a data 31 de desembre, per part d'alcaldia amb informe previ d'intervenció. La liquidació pot sortir amb romanent de tresoreria positiu o negatiu.		
Durant el mes de març: Estudi liquidació ppost Ens cal reservar temps per estudiar la liquidació del pressupost per tenir clares quines han estat les variacions respecte els pressupostos aprovats inicialment i que se'n desprèn des les actes reals del govern (tant si estem al govern com oposició)		Abans 31 de març: Tramesa de la liquidació Els documents de liquidació del pressupost de l'any anterior s'han de trametre al Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques. En cas d'incompliment, l'Estat retindrà, a partir del jurí els imports de les participacions dels impostos del l'Estat.	Al Ple següent de la liquidació: Modificació crèdits Obligatori en el cas que la liquidació sigui negativa, per minorar el pressupost actual amb l'import liquidat negativament. Si la liquidació es positiva permet també cal fer modificacions de crèdit per destinar el romanent de tresoreria positiu.	
Finalitzat el primer trimestre: Execució pressupost El grup de treball del pressupost fa el seguiment de les variacions de les partides d'ingressos i despeses.	Durant el mes d'abril: Acte públic liquidació ppost Organització acte públic al carrer, als barris, a les associacions, explicant com s'ha tancat el pressupost de l'any anterior, quin és el pressupost d'aquest any, i i discutir sobre canvis que planteja introduir de cara el pressupost de l'any vinent.		Finalitzat el primer trimestre: Execució pressupost Sol·licitud de l'informe trimestral actualitzat de l'execució del pressupost.	
		Abans 15 de maig: Estats i comptes Els estats i comptes de l'any anterior d'organismes autònoms i societats mercantils i els de l'ajuntament, han de ser rendits per les seves presidències. Abans 1 de juny: Informe Comissió Especial Comptes El compte general de l'ajuntament format per la intervenció ha de ser sotmès a informe de la Comissió Especial de Comptes municipal, constituïda per regidores de tots els grups municipals..		Quan es vulgui: Aprovació de Preus Públics De cara al pressupost s'han de tenir en compte els ingressos dels preus públics (en el capítol 3, article 34). Si no hi ha modificacions, es mantenen les previsions de l'any anterior.
Finals maig inici juny: Valorar Compte General Per plantejar-nos presentar al·legacions		15 dies hàbils després: Exposició pública Exposició pública del compte general amb l'informe de la Comissió Especial de Comptes. 8 dies hàbils més: Presentació de reclamacions Es disposa de 8 dies hàbils més per presentar		
Finalitzat el segon trimestre: Execució pressupost El grup de treball del pressupost fa el seguiment de les variacions de les partides d'ingressos i despeses.			Finalitzat el segon trimestre: Execució pressupost Sol·licitud de l'informe trimestral actualitzat de l'execució del pressupost.	
			Quan s'estimi oportú: Modificació de crèdits Es preveu que els crèdits inicials es puguin modificar de les següents maneres: 1. Crèdits extraordinaris 2. Suplements de crèdit 3. Ampliacions de crèdit 4. Transferències de crèdit 5. Generació de crèdits per ingressos 6. Incorporació de romanents de crèdit 7. Baixes per anul·lació D'aquestes, 1, 2, 7 i 4 en el cas de transferències entre partides de diferent grup de funció, excepte que afecti a despeses de personal, s'han d'aprovar per el Ple següent el mateix procediment que per l'aprovació del pressupost. En les modificacions 3, 5 i 6, són les bases d'execució del pressupost les que determinen el procediment a seguir i quin és l'òrgan competent (Ple, Junta de Govern Local o Alcaldia) per autoritzar-les, en cada cas.	Abans de l'15 de setembre: Pressupostos OA i SM Pressupost de cada organisme autònom i entitats empresarial remesos a l'ajuntament amb una memòria explicativa amb les principals modificacions respecte el pressupost vigent, liquidació del pressupost anterior, estat de consolidació, estat de previsió de moviments i situació del deute, annex de personal, annex d'inversions a realitzar en l'exercici, i les bases d'actuació. Les societats mercantils municipals, remetran a l'ajuntament les previsions de despeses i ingressos, i els programes anuals d'actuació, inversió i finançament per l'exercici següent. Abans pressupost: Aprovació ordenances fiscals Les ordenances fiscals només s'han d'aprovar abans dels pressupostos i de l'any que seran vigents, si es volen modificar, sinó es modifiquen continuen vigents les de l'any anterior.
Abans de l'15 d'octubre: Estudi proposta ppost Ens cal reservar temps per estudiar en una setmana la proposta de pressupost que duen a la Comissió Informativa per poder pactar alguna transacció a la Junta de Portaveus.		Abans de l'15 d'octubre: Tramesa del Compte General Cal trametre els comptes consolidats a la Sindicatura de Comptes i al Tribunal de Cuentas. Si no se li trameta la informació al darrer, l'Estat pot retenir l'import de les participacions en els tributs de l'Estat que li corresponen a l'ajuntament.	Finalitzat el tercer trimestre: Execució pressupost Sol·licitud de l'informe trimestral actualitzat de l'execució del pressupost.	Abans de l'15 d'octubre: Proposta pressupost L'Alcaldia ha de remetre al Ple la proposta de pressupost general, informat per intervenció, abans del 15 d'octubre, per la seva aprovació, com a mínim per majoria simple. 15 dies hàbils després: Exposició pública Exposició pública de tot l'expedient del pressupost Si en els 15 dies d'exposició pública no s'han presentat reclamacions, els pressupostos queden aprovats definitivament de forma automàtica..
Després aprovació inicial: Valorar reclamacions Ens cal reservar temps per estudiar i plantejar en quinze dies les reclamacions a fer en el període d'al·legacions..	Durant l'exposició pública: Acte públic ppost Organització acte públic al carrer, als barris, a les associacions, explicant com s'ha aprovat el pressupost plantejar opcions de presentació de reclamacions i discutir sobre canvis que planteja introduir de cara el pressupost de l'any vinent.	Abans de l'1 de novembre: Tramesa Cost Efectiu Cal trametre al Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques el càlcul del cost efectiu de cadascun dels serveis públics municipals.	Quan es vulgui: Aprovació de Preus Públics De cara a incrementar els ingressos del pressupost, ens pot interessar aprovar modificacions de preus es pot fer una modificació de crèdit per incloure més ingressos.	
Després 1 de novembre: Anàlisi dades Cost-efectiu Preparació Jornades Municipalització: estudi de les dades de costos dels serveis privatitzats, discussió i plantejament alternatives municipalització dels serveis.				
	Després anàlisi: Jornades Municipalització Publicació de les dades de costos dels serveis privatitzats, discussió i plantejament alternatives municipalització dels serveis.			Abans 31 de desembre: Aprovació definitiva Aprovació del pressupost definitiu amb les resolucions de les reclamacions. Publicació al BOP dels resums dels capítols de cadascun dels pressupostos.
Finalitzat el quart trimestre: Execució pressupost El grup de treball del pressupost fa el seguiment de les variacions de les partides d'ingressos i despeses.			Finalitzat el quart trimestre: Execució pressupost Sol·licitud de l'informe trimestral actualitzat de l'execució del pressupost.	Després del 31/12: Pròrroga del Pressupost Si el 31 de desembre el Ple no aprova el pressupost general, queda automàticament prorrogat el de l'exercici anterior amb el pressupost inicial de l'any anterior, no es prorroguen les modificacions de crèdit que s'hi van fer (però s'hi podrien tornar a fer), no es prorroguen els crèdits que haguessin de concloure l'exercici anterior (per tant no es prorroguen inversions a no ser que fossin despeses plurianuals).

Taula 3: Calendari de la gestió del pressupost

5 Estructuració econòmica dels ingressos

Dels 9 capítols de l'estructuració econòmica dels ingressos es distingeixen les operacions no financeres, dels capítols 1 al 7, de les financeres, el 8 i el 9. De les no financeres es distingeixen les operacions corrents, del 1 a 5, i les de capital, 6 i 7.

La classificació econòmica s'estructura en capítols, articles, conceptes, subconceptes i partides. El codi és tancat i obligatori a nivell de capítols i articles, i a conceptes, subconceptes i partida es consideren oberts, si bé l'ordre es tipifiquen conceptes i subconceptes obligatoris, dels que es poden generar els epígrafs addicionals que s'estimin necessaris.

5.1 Capítol 1: Impostos directes

Recursos exigits sense contraprestació, el fet imposable són negocis, actes o fets de natura jurídica o econòmica que posin de manifest la capacitat contributiva com a conseqüència de la possessió d'un patrimoni o de l'obtenció d'una renda.

5.1.1 Article 10 Impostos sobre la renda

Els impostos sobre la renda aporten el 46% dels pressupostos de l'estat, vegeu Taula 4: Ingressos pressupostos renda Estat espanyol 2015. No depenen de l'activitat urbanística, però al limitar aquest ingrés a la majoria de municipis o transferir només el 2%, aboca als municipis a la recerca d'ingressos extraordinaris (especulació urbanística, privatitzacions, etc.)

CONCEPTE	Ingrés pressupostos Estat 2015	% / total	Ingrés/habitant	2,1336%
100 De les persones físiques	40.215.000.000,00 €	28%	865,51 €	18,47 €
101 De societats	23.577.000.000,00 €	17%	507,43 €	10,83 €
102 De no residents	1.530.000.000,00 €	1%	32,93 €	0,70 €

Taula 4: Ingressos pressupostos renda Estat espanyol 2015

Els conceptes d'aquest article són:

- **100. Impost sobre la Renda de les Persones Físiques:** L'article 111 del text refós de la Llei reguladora de les Hisendes locals estableix la cessió als municipis de les capitals de província o amb població >75.000hab, del 2,1336 % de la quota líquida estatal de l'impost de la Renda de les Persones físiques.
- **101. Impost sobre Societats:** De moment no hi ha habilitada cap cessió als municipis d'una part d'aquest impost estatal.
- **102. Impost sobre la renda de no residents:** De moment no hi ha habilitada cap cessió als municipis d'una part d'aquest impost estatal.

5.1.2 Article 11 Impostos sobre el capital

L'Ordre defineix 8 conceptes obligatoris en l'article 11:

- **110. Impostos sobre successions i donacions :** És un impost estatal que està cedit a les comunitats autònomes i cadascuna regula la tarifa aplicable. Ni l'Estat ni les CA han cedit l'impost o part de l'impost als municipis.

- **111. Impost sobre patrimoni:** L'impost sobre el patrimoni es va suprimir el 2008
- **112. Impost sobre Bens Immobles. Bens immobles de naturalesa rústica:** L'impost sobre bens immobles està definit i regulat en els articles 60 a 77 del Real Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, per el que s'aprova el text refós de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals (LRHL). L'impost grava el valor dels immobles, els fets imposables són les titularitats dels següents drets sobre els béns rústics, urbans i de característiques especials:
 - a) D'una concessió administrativa sobre l'immoble o sobre els serveis públics a que estiguin afectats.
 - b) Dret real de superfície.
 - c) Dret real d'usdefruit.
 - d) Dret de propietat.

L'estructuració econòmica del pressupost obliga a separar els ingressos dels tres tipus d'immobles. La base imposable és el valor cadastral. El gravamen mínim 0,4% en urbans i 0,3% en rústics. El màxim el 1,1% en urbans i el 0,9% per rústics. Es poden plantejar, aprovant-ho per ordenança, els recàrrecs descrits en la Taula 5: Recàrrecs aplicables a l'IBI:

Circumstàncies que permeten aplicar increments al gravamen de l'IBI	Increment tipus (%) Bens Urbans	Increment tipus (%) Bens Rústics
Capital Província o CA	0,07	0,06
Prestació servei transport públic de superfície	0,07	0,05
Municipis que prestin més serveis que els obligatoris	0,06	0,06
Municipis on terrenys rústics siguin +890% superfície	0	0,15

Taula 5: Recàrrecs aplicables a l'IBI

La LRHL també permet aplicar un 50% de recàrrec per els habitatges buits, és a dir desocupats permanentment²⁹.

La llei permet bonificacions, que s'ha d'aprovar per ordenança, de:

- fins el 95%, on hi hagi activitats econòmiques declarades d'especial interès o per circumstàncies socials, culturals, històriques o de foment de l'ocupació. Ho ha de sol·licitar interessada i aprovar el Ple per majoria simple.
- fins el 90%, a favor de cada grup de bens immobles de característiques especials.
- fins el 90%, a les titulars de famílies nombroses.
- fins el 50%, on s'hagi instal·lat sistemes solars tèrmics o elèctrics.

Estant exempts els béns immobles següents:

²⁹Ara bé, Si bé el recàrrec està previst des de 2002, no es pot aplicar fins que l'estat defineixi per reglament que és un habitatge desocupat. El TSJ d'Astúries, al desembre de 2014, El TSXG i el TSJC, sentència 535/2011, han declarat nul·les les definicions d'habitatge buit que permetria aplicar els recàrrecs del 50%, fins que l'Estat no ho reglamenti. Al març de 2015 la Generalitat, mitjançant el decret llei 1/2015, de mesures extraordinàries per la mobilització dels habitatges procedents de processos d'execució hipotecària, crea el registre d'habitatges buits, on, de moment només s'hi han d'inscriure els habitatges adquirits en un procés d'execució hipotecària o compensació o pagament de deute amb garantia hipotecària que no disposin d'un contracte que habiliti la seva ocupació, en espera del que l'Estat reglamenti que entén com habitatge buit, i també s'hi puguin afegir

- Propietat de l'Estat, CCAA o ens locals dedicats a seguretat ciutadana, serveis educatius i penitenciaris i defensa "nacional".
- Bens comunals.
- Església catòlica i associacions confessionals no catòliques reconegudes legalment.
- Creu Roja espanyola.
- Delegacions diplomàtiques.
- Superfícies de muntanya poblades amb espècies de creixement lent, inclòs suro.
- Línies de ferrocarril

No estan subjectes:

- Carreteres, camins i domini públic marítim-terrestre sempre que sigui d'aprofitament públic i gratuït per les usuàries³⁰.
- Bens municipals afectes a ús públic usats directament per l'administració i els bens patrimonials mentre no siguin cedits a tercers per contraprestació.
- **113. Impost sobre Bens Immobles. Bens immobles de naturalesa urbana:** Exposat en l'apartat anterior, el l'article 113 només s'hi ha d'indicar l'ingrés de l'impost de bens immobles de naturalesa urbana.
- **114. Impost sobre Bens Immobles. Bens immobles de naturalesa especial:** Exposat en l'apartat anterior, el l'article 114 només s'hi ha d'indicar l'ingrés de l'impost de bens immobles de naturalesa especial.

³⁰Les autopistes de peatge haurien de pagar l'IBI de béns de naturalesa especial corresponent. Però l'article 12 a) de la llei franquista 8/1972, de 10 de maig, de construcció, conservació y explotación de autopistas en régimen de concesión, bonifica el pagament del 95% de l'IBI, llavors anomenat contribució territorial urbana, que llavors era un impost estatal. Amb l'aprovació de la Ley 39/1988, de 28 de diciembre, reguladora de las Haciendas Locales, l'impost passa a ser local però les bonificacions continuen per totes les autopistes concessionades abans de l'1 de gener de 1990. Al 2010 el Tribunal Superior de Justicia de Madrid, falla a favor d'un petit grup de municipis que sol·licitaven la compensació per part de l'Estat del cobrament de l'impost. La sentència reconeixia el dret de cobrar el 100% de l'impost des de 1983, però els pagaments anteriors a 2006 es consideren prescrits. Finalment el Tribunal Suprem va fallar a favor de l'Administració General de l'Estat que defensava la bonificació i els interessos de les concessionàries i les constructores. En teoria les autopistes de nova construcció a partir del 1990 estan subjectes al pagament del 100% de l'impost, però normalment només assumeixen el 5% argumentant que són prolongacions i allargaments de concessions d'autopistes subjectes a la bonificació per la llei estatal del 1972. Segons el tribunal Suprem, però, la bonificació del 95% és fins al final de la concessió, que per la C-32 era el 2016 (a no ser que es torni a ampliar amb la prolongació a Lloret). A partir de llavors, la nova concessió no tindrà l'exempció i hauria de pagar el 100% de l'IBI, mentre tingui peatge per a les usuàries. A <http://www.racocatalla.cat/forums/fil/146707/lestat-no-pagara-ni-euro-mes-libi-autopistes> s'hi exposava la situació de les diferents autopistes el 2011. El més curiós de tot plegat és que en els anys 2007 i 2008 hi ha diverses aportacions d'ACESA a restauració d'esglésies de municipis per on travessa l'autopista. Pots contar que en les condicions de les aportacions ni hi hagués que no es planteges la reclamació de l'IBI als jutjats.

Pel que fa als peatges a l'ombra, la Audiencia Nacional emet una sentència el 2 de desembre de 2008 (rec. 446/2006), en la que conclou que una autopista gestionada a través de peatge a l'ombra s'havia de considerar subjecta a l'IBI, ja que encara que existís un aprofitament públic de l'autopista, no podia considerar-se que aquest fos gratuït com a conseqüència del pagament encobert el peatge. Però davant d'això, la Direcció General de Tributos, en la seva consulta vinculant V2358-09, de 22 d'octubre de 2009, va considerar que una autopista amb un peatge a l'ombra no estava subjecta a l'IBI en la mesura que l'autopista era «objecte d'una utilització pública (no existeix limitació en funció del tipus d'usuari) i gratuïta (sense pagament directe per la seva utilització) per part dels usuaris. Justament aquest criteri de «gratuïtat per les usuàries» és el que va utilitzar en la llei 16/2013, de 27 de desembre, per la que se adopten diverses mesures tributaries dirigides a la consolidació de las finanzas públicas y al impulso de la actividad económica, que va modificar, en el seu article 14, modifica el text refós de la llei reguladora de les Hisendes Locals, afegint «para los usuarios» en l'article 61.5 a) que fins el moment reconeixia la no subjecció a l'IBI de «Las carreteras, los caminos, las demás vías terrestres y los bienes de dominio público marítimo-terrestre e hidráulico, siempre que sean de aprovechamiento público y gratuito». La modificació no va generar cap discussió en la seva tramitació ni tampoc s'hi va fer cap referència en l'exposició de motius. En tot cas és evident que protegeix els interessos de les concessionàries i que per les hisendes locals és la pitjor opció, ja que des d'1 de gener de 2013 no deixa cap opció a cobrar l'IBI a les autopistes amb peatge a l'ombra. Com si els propietaris de les concessions no possessin de manifest un nivell de riquesa similar al dels propietaris de les concessions amb peatges... Una altra modificació legal a tenir en compte en el procés constituent.

- **115. Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica:** L'impost grava la titularitat dels vehicles de tracció mecànica matriculats. La quota s'estableix L'art 95 del Real Decreto Legislativo 2/2004, del tet refós de la Llei Reguladora de les hisendes locals, estableix la quota en funció dels cavalls fiscals i la capacitat dels vehicles : http://noticias.juridicas.com/base_datos/Admin/rdleg2-2004.t2.html#c2s3ss4. Les quotes podran ser modificades per la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat. Els ajuntaments podran incrementar les quotes aplicant diferents coeficients, per cada tipus de vehicle, amb un increment màxim de 2.

Estant exempts els vehicles següents: Oficials d'Estat, CCAA i entitats locals adscrits a defensa o seguretat ciutadana; Diplomàtics, i exempcions per convenis internacionals, Ambulàncies i vehicles per persones amb mobilitat reduïda; Autobusos i tractors amb tarja d'inspecció agrícola. El municipi pot plantejar bonificacions en determinades activitats via ordenança fiscal de:

1. fins el 75%, en funció carburant i la incidència ambiental de la seva combustió.
2. fin 75% , segons característica motor i incidència ambiental
3. fins 100% vehicles històrics o antiguitat mínima 25 anys.

- **116. Impost sobre increment del Valor dels Terrenys de Naturalesa Urbana:** L'impost grava l'increment del valor dels terrenys urbans quan es posa de manifest a través d'una transmissió de propietat o de la transmissió d'un dret d'ús.

No estan subjectes: Terrenys rústics , aportacions de conjugues al matrimoni, aportació als fills en compliment sentències divorci , La Societat de Gestió d'Actius procedents de la Reestructuració Bancària SA.

Exempcions: Conjunts Històric-Artístics o d'interès cultural, dacions en pagament³¹, Estat, CCAA, ens locals, Institucions benèfiques o benèfic-docents, Gestores de SS i mútues, Titulars de concessions administratives, Cruz Roja Española , Convenis i tractats internacionals.

Paga l'impost qui ven el terreny o qui transmet el dret de propietat quan ho fa guanyant diners a canvi (títol oneros), qui rep el terreny o el dret quan ha estat mitjançant una herència o donació (títol lucratiu). La base imposable és l'increment del valor dels terrenys en el moment de la meritació, respecte la darrera vegada que es va transmetre amb un màxim de 20 anys enrere, prenent com a base el valor del cadastre. El gravamen el fixa per ordenances definint un % anual que s'ha de multiplicar per el nombre d'anys i la base imposable, seguint les següents limitacions: percentatge màxim del 30 en global. Percentatges màxims anuals: 1 a 5 anys: 3,7 ; fins a 10 anys: 3,5 ; fins a 15 anys: 3,2 ; fins a 20 anys: 3³².

- **117. Impost sobre habitatges desocupats:** En l'orde EHA/3565/2008 sobre l'estructura del pressupost de les entitats locals es preveu un ingrés per un impost sobre els habitatges desocupats a recaptat per els municipis, que hauria de desenvolupar la llei reguladora de les Hisendes locals. De moment només ho ha fet la comunitat foral de Navarra que a partir de la llei Foral 10/2010 del dret a l'habitatge a Navarra, on es crea el registre d'habitatges deshabitats, i es modifica la Llei foral 2/1995 d'hisendes locals de Navarra, entrant en vigor el 12 de novembre de 2013 l'impost municipal sobre habitatges desocupats³³.

³¹Alguns ajuntaments encara apliquen l'impost a les dacions en pagament, dotant-se d'una partida per «subvencionar» el pagament de l'impost. Això ja no és necessari des de la modificació de l'article 105.1.c del TR LRHL introduït per l'article 123 de la llei 18/2014, de 15 d'octubre, d'aprovació de mesures urgents per el creixement, la competitivitat i l'eficiència. Que té efectes amb data 1 de gener de 2014, així com fets imposables anteriors a la data no prescrits. Vaja que eximeix tots els pagaments.

³²Com a CUP ens interessa especialment que el primer tram sigui el més alt possible per desincentivar l'especulació.

³³A Navarra es considera habitatge desocupat el que no estigui ocupat durant més de 4 mesos a l'any, a excepció que el seu ús exclusiu sigui l'esplai o l'esbarjo durant determinats períodes de cada any per qui no sigui resident en el municipi on estigui l'habitatge. L'impost s'aplica sobre el valor cadastral, té un únic valor, a definir per ordenança, per tot el terme municipal: El primer any entre 0,10 i 0,5% . El segon any entre 0,5 i 1% . El tercer any i següents entre 1 i 1,5%. El recàrrec per habitatges permanentment desocupats que permet la Llei d'Hisendes locals a l'IBI, és com a màxim del 50%. La Llei foral obliga, en canvi, a que sigui com a mínim del 100% a partir del tercer any! A Navarra s'aplica l'impost i a Catalunya no es pot aplicar el recàrrec de l'IBI.

A Catalunya no es pot aplicar l'impost municipal sobre habitatges desocupats fins que no es modifiqui la llei d'hisendes locals, o encetem el procés constituent. El que s'ha aprovat és l'impost autonòmic de la Generalitat sobre els habitatges buits³⁴. L'única possibilitat legal que tenen els ajuntaments d'incidir fiscalment sobre els habitatges desocupats és a través de multes aplicant la llei 18/2007, de dret a l'habitatge, vegeu apartat 5.3.9 Article 39 Altres ingressos , a partir de la pàgina 54.

5.1.3 Article 13 Impost sobre les activitats econòmiques

- **130. Impost sobre activitats econòmiques:** L'impost grava l'exercici d'activitats empresarial, professionals o artístiques, no pot superar el 15% del benefici industrial, i funciona de la següent manera: El Real Decreto Legislativo 1175/1990, aprova les tarifes i les instruccions d'aplicació de l'impost : http://noticias.juridicas.com/base_datos/Fiscal/rdleg1175-1990.anexo1.s1.html#s1 on es defineix una quota mínima municipal per cada activitat que cobra el municipi. Les quotes són fixes (€ x m3, € x personal, € x Kw, € x m2, etc.) A partir d'aquestes hi ha coeficients segons la xifra de negoci. Els municipis en les seves ordenances fiscals poden definir-hi factors de correcció, del 0,4 al 3,8 en funció de la ubicació dins dels carrers del municipi. S'aplica també una quota provincial i una "nacional" que recapta l'Agència Tributària.

Estant exemptes les activitats següents: Estat, CCAA, ens locals, empreses que iniciïn la seva activitat en territori Espanyol durant els 2 primers anys, les persones físiques, subjectes passius de l'impost de societats que tinguin una xifra de negocis <1.000.000 euros, entitats gestores de la Seguretat Social i mútues, organismes públics d'investigació i d'entitats benèfiques o d'utilitat pública, escola concertada, associacions i fundacions de disminuïts físics, psíquics i sensorials, Creu Roja Espanyola, convenis internacionals. Les exempcions, aprovades per l'Estat quan els municipis ja tenien la competència de recaptar l'IAE es compensen a través del concepte 420.20. de l'article 42, vegeu apartat 5.4.3 Article 42 De l'Administració General de l'Estat de la pàgina 58.

El municipi pot plantejar bonificacions en determinades activitats via ordenança fiscal de:

- fin 50% per rendiments baixos, creació nous llocs de treball, renovables, cogeneració, inici activitat.
- fins 95% activitats declarades d'especial interès.

34 L'article 4 de la llei 14/2015, de 21 de juliol, de l'impost sobre els habitatges buits, i de modificació de normes tributàries i de la llei 3/2012, preveu un impost per la desocupació habitual d'un habitatge per més de dos anys sense causa justificada, en tant que aquesta desocupació afecta la funció social de la propietat de l'habitatge. L'impost només afecta a les persones jurídiques i estan exemptes els habitatges protegits, els ubicats en zones d'escassa demanda acreditada d'acord amb el que estableixi el Pla territorial d'habitatge, els posats a disposició de programes socials d'habitatge, els destinats a usos turístics o a altres activitats econòmiques no residencials. La base imposable són els metres quadrats d'habitatge que disposin desocupats el grup fiscal o grup de societats.

Base imposable fins (número de m2)	Quota íntegra (euros)	Resta de la base imposable fins (número de m2)	Típus aplicable (euros/m2)
0	0,00 €	5.000	10,00 €
5.000	50.000,00 €	20.000	15,00 €
20.000	275.000,00 €	40.000	20,00 €
40.000	675.000,00 €	en endavant	30,00 €

Es bonifiquen aquells propietaris que destinin part del seu parc d'habitatges a lloguer assequible, segons la ràtio d'habitatges destinats a lloguer assequible sobre els total d'habitatges buits subjectes a l'impost: Entre el 5 i 10% destinat a lloguer, bonificació 10%. Entre el 10 i 25% destinat a lloguer, bonificació 30%. Més del 25 i fins al 40% destinat a lloguer, bonificació 50%. Més del 40% destinat a lloguer, bonificació 75%. Més del 67% destinat a lloguer, bonificació del 100%. La disposició addicional primera preveu compensar, a partir de la data en que l'estat hagi fet el desplegament reglamentari de l'article 72.4 del text refós de les Hisendes locals que permetria recàrrecs de fins el 50% de l'IBI als habitatges buits, als ajuntaments que hagin efectivament aprovat el recàrrec en ordenança municipal.

5.1.4 Article 16 Recàrrecs sobre impostos directes de l'Estat i la CA

- **160. Sobre impostos de l'Estat:** L'estructura dels pressupostos sobre les entitats local preveu que es puguin exigir recàrrecs sobre els impostos directes de l'Estat. Però aquesta possibilitat no està desenvolupada, «encara», en la llei d'hisendes locals.
- **161. Sobre impostos de la Comunitat Autònoma:** L'estructura dels pressupostos sobre les entitats local preveu que es puguin exigir recàrrecs sobre els impostos directes de la Comunitat Autònoma. Però aquesta possibilitat no està desenvolupada, «encara», en la llei d'hisendes locals.

5.1.5 Article 17 Recàrrecs sobre impostos directes d'altres ens locals

Aquests recàrrecs els apliquen altres administracions locals que no són ajuntaments: Àrees metropolitanes i diputacions provincials.

- **170. En l'impost sobre Bens Immobles:** Les àrees metropolitanes poden establir un recàrrec de fins el 0,2% de l'IBI, que s'exigirà als mateixos subjectes passius que en la normativa de l'IBI.
- **171. Recàrrec provincial en l'impost sobre Activitats Econòmiques:** Les diputacions provincials poden establir un recàrrec de fins el 40% de l'IAE aprovat en el municipi. La gestió de la recaptació es fa conjuntament amb l'IAE municipal per l'entitat que tingui atribuïda la gestió d'aquest.

5.1.6 Article 18 Impostos directes extingits

La norma diu:

«Incluye el rendimiento de aquellos impuestos locales directos que se supriman por la Ley Reguladora de las Haciendas Locales.

Las entidades locales podrán incluir en su presupuesto los recursos señalados de forma conjunta, o establecer un desarrollo por conceptos o subconceptos, para recoger de forma individualizada el producto de cada uno de los tributos que se extingan.»

5.1.7 Article 19 altres impostos indirectes

No estan definits

5.2 Capítol 2: Impostos indirectes

5.2.1 Article 21 Sobre el Valor Afegit

Recull els ingressos que, en el seu cas, es puguin derivar de l'impost sobre el Valora Afegit. S'inclouran els que resultin de la cessió d'aquest impost a favor de les entitats locals quan la llei reguladora de les Hisendes Locals estableixi aquest recurs.

- **210. Impost sobre el Valor Afegit:** L'Art. 111 Llei reguladora de les hisendes locals preveu la cessió de la recaptació d'impostos generals de l'Estat com l'IVA, als municipis de més de 75.000 habitants o capitals de províncies i comunitats autònomes: El 2,3266 % de la recaptació líquida sobre el Valor Afegit imputable a cada municipi, un paupèrrim 0,5% dels pressupostos de l'Estat, vegeu Taula 6: Import cessió IVA als municipis, pressupost 2015.

Concepte	Import pressupost 2015	% total pressupostos Estat 2015
Cessió IVA municipis art. 111	760.072.614,00 €	0,5%

Taula 6: Import cessió IVA als municipis, pressupost 2015

5.2.2 Article 22 Impost sobre consums específics

L'Art. 111 Llei Reguladora de les Hisendes Locals preveu la cessió de la recaptació d'impostos generals de l'Estat com l'IVA, als municipis de més de 75.000 habitants o capitals de províncies i comunitats autònomes: El 2,9220 % de la recaptació líquida imputable a cada municipi, per els impostos Especials sobre la Cervesa, el Vi i les begudes fermentades, sobre productes intermedis, sobre alcohol i begudes derivades, sobre Hidrocarburs y sobre tasques del tabac, un paupèrrim 0,2% dels pressupostos de l'Estat, vegeu Taula 7: Pressupost Estatal d'ingressos per Impostos Especials 2015.

CONCEPTE	Ingrés pressupostos Estat 2015	Import total credit
22 Sobre consums específics	8.092.000.000,00 €	236.448.240,00 €
220.00 Alcohol i begudes derivades	331.000.000,00 €	9.671.820,00 €
220.01 Sobre cervesa	122.000.000,00 €	3.564.840,00 €
220.03 Tabac	2.945.000.000,00 €	86.052.900,00 €
220.04 Sobre hidrocarburs	4.404.000.000,00 €	128.684.880,00 €
220.06 Sobre productes intermitjos	7.000.000,00 €	204.540,00 €
220.07 Sobre electricitat	43.000.000,00 €	1.256.460,00 €
220.08 Sobre carbó	240.000.000,00 €	7.012.800,00 €

Taula 7: Pressupost Estatal d'ingressos per Impostos Especials 2015

L'Ordre EHA/3565/2008 preveu que cada ingrés es destini a un subconcepte diferenciat:

- 220.00 Impost sobre l'alcohol i begudes derivades
- 220.01 Impost sobre la cervesa
- 220.02 Impost sobre el vi i les begudes fermentades
- 220.03 Impost sobre les tasques del tabac
- 220.04 Impost sobre els hidrocarburs
- 220.05 Impost sobre determinats mitjans de transports
- 220.06 Impost sobre productes intermitjos
- 220.07 Impost sobre l'energia
- 220.08 Impost sobre vendes minoristes d'hidrocarburs
- 220.09 Exacció sobre la benzina

5.2.3 Article 26 Recàrrecs sobre impostos indirectes de l'Estat i de la Comunitat Autònoma

L'estructura dels pressupostos sobre les entitats local preveu que es puguin exigir recàrrecs sobre els impostos indirectes de l'Estat i de les Comunitats Autònomes. En la Llei de creació de l'impost Estatal o Autonòmic és on s'ha de regular la forma d'establir el recàrrec. No hi ha recàrrecs locals aprovats en les lleis que estableixen impostos indirectes de l'Estat o la Comunitat Autònoma³⁵. Els conceptes reservats són:

- **260. Sobre impostos de l'Estat**
- **261. Sobre impostos de la Comunitat Autònoma**

5.2.4 Article 27 Recàrrecs sobre impostos indirectes d'altres ens locals

L'estructura dels pressupostos sobre les entitats local preveu que es puguin exigir recàrrecs sobre els impostos indirectes d'altres ens locals. En la Llei de creació de l'impost de l'altre administració local és on s'ha de regular la forma d'establir el recàrrec. No hi ha recàrrecs locals aprovats en les lleis que estableixen impostos indirectes de l'administració local. El concepte reservat és:

- **270. Sobre impostos d'altres ens locals**

5.2.5 Article 28 Impostos indirectes extingits

L'orde diu literalment:

Impuestos indirectos locales que se supriman por la Ley Reguladora de las Haciendas Locales, y recargos sobre impuestos indirectos municipales, autonómicos o estatales que se extingan. Las entidades locales podrán incluir en su presupuesto los recursos señalados de forma conjunta, o establecer un desarrollo por conceptos o subconceptos, para recoger de forma individualizada el producto de cada uno de los tributos que se extingan.

5.2.6 Article 29 Altres impostos indirectes

Recull altres ingressos derivats de la recaptació d'impostos indirectes en vigor, així com els derivats de la recaptació de l'impost per la realització dins del terme municipal, de qualsevol construcció, instal·lació i obra.

- **290. Impost sobre construccions instal·lacions i obres** : L'impost grava la realització dins del terme municipal de qualsevol construcció, instal·lació o obra per la que s'exigeix la corresponent llicència d'obres o urbanística. Estan exemptes les obres de titularitat pública que es destinin a transport, obres hidràuliques i sanejament.

La base imposable és el cost real de l'obra (el cost d'execució material) restant IVA, altres impostos, taxes, preus públics, honoraris de professionals i el benefici empresarial del contractista. El gravamen el fixa cada ajuntament, essent com a màxim el 4%. Es paga abans de començar l'obra i es fa una inspecció al finalitzar per modificar, si s'escau, i en qualsevol sentit, l'import de la base imposable.

Es poden plantejar bonificacions per ordenança fiscal:

- fins 95% obres declarades d'especial interès o utilitat pública per circumstàncies socials, culturals, històric-artístiques o de foment de l'ocupació. Cal que el Ple declari per majoria simple l'interès.
- fins el 95% quan s'incorpori sistemes d'aprofitament tèrmic o elèctric solar.

³⁵Ens trobem davant l'enèsima possibilitat de finançar els municipis que no està desenvolupada. Si algú dubtava que l'ofec financer els municipis no està premeditat...

- fins el 50% en construccions vinculades plans de foment d'inversions privades en infraestructures.
- fins el 90% en les que afavoreixin les condicions d'accés i habitabilitat de les discapacitats.
- **291. Impost sobre despeses sumptuàries (acotats de caça i pesca):** És un impost que només està habilitat en la llei d'hisendes locals de Navarra.
- **295. Impost sobre les primes d'assegurança:** Si bé l'estructura dels pressupostos preveu la possibilitat d'un ingrés per aquest concepte, l'article 12 de la llei 13/1996 de mesures fiscals, administratives i d'ordre social que crea l'impost sobre les primes d'assegurances, no preveu cap cessió de la recaptació estatal als municipis³⁶.
- **296. Impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats:** És un impost estatal que està cedida la gestió a les Comunitats Autònomes. A Catalunya la Generalitat no preveu cap cessió als municipis en la llei catalana 19/2010, de l'impost sobre successions i donacions.
- **299 Altres impostos indirectes:** Actualment els municipis no tenen potestat de generar nous impostos indirectes, ni existeixen cessions d'impostos autonòmics o estatals.

5.3 Capítol 3 Taxes, preus públics i altres ingressos

La taxa és un tribut que s'estableix com a contraprestació d'un servei que ofereix l'administració i que com a molt pot cobrir el 100% del cost global del servei. Per determinar l'import de les taxes es podrà tenir en compte la capacitat econòmica de qui va destinada (article 24.4 Llei d'Hisendes Locals). Les prestacions de l'administració poden ser:

- Utilització privativa d'un domini públic local.
- La prestació d'un servei públic o d'una activitat administrativa que beneficiï particularment a la interessada, quan sigui de recepció obligatòria o quan no la presti el sector privat.

En els acords d'establiment de taxa, caldrà que hi consti un informe tècnic-econòmic amb el valor de mercat i la previsible cobertura del cost. En l'ordenança fiscal que reguli la taxa hi haurà de constar: La determinació del fet imposable, el subjecte passiu (qui paga), el tipus de quota, el període impositiu, la meritació, la forma de declarar (qui es subjecte passiu) i d'ingressar, la data d'aprovació i l'inici de la seva aplicació. No es poden demanar taxes per: abastiment d'aigua en fonts públiques, enllumenat públic, vigilància pública en general, protecció civil, neteja de la via pública, ensenyament obligatori.

En el cas de taxes que tinguin una periodicitat anual, el seu període de vigència és a partir de l'1 de gener de cada any. Per tant han d'estar aprovades definitivament abans d'iniciar l'any.

Un preu públic, en canvi, s'aplica quan la contraprestació de l'Ajuntament és de sol·licitud o recepció voluntària, no està imposada per cap disposició legal ni són béns o serveis imprescindibles per a la vida privada o social de la persona sol·licitant, o quan el servei també el presti el sector privat³⁷. En qualsevol d'aquests casos els preus públics han de cobrir, com a mínim el cost del servei i estan subjectes a IVA per no fer competència deslleial al sector privat. El seu procediment d'aprovació es més simple que no pas les ordenances fiscals per a les taxes. En la Taula 8: Diferències entre taxa i preu públic, es poden veure algunes de les diferències.

³⁶Una altra possible cessió als municipis no executada.

³⁷Per exemple els serveis funeraris, que si bé són «exigibles» legalment i són «imprescindibles per la vida social» de la persona, estan liberalitzats per el Real Decreto-Ley 7/1996, de 7 de juny, sobre Medidas urgentes de carácter fiscal y de fomento y liberalización de la actividad económica, que suprimia la consideració dels serveis mortuoris com serveis essencials reservats a les entitats locals. Actualment és la llei 2/1997, sobre serveis Funeraris, de la Generalitat de Catalunya la que regula l'activitat liberalitzada de serveis funeraris establint quines són les condicions que han de complir les operadores privades, i també públiques per prestar els serveis funeraris en règim de competència.

Aspecte	Taxa	Preu Públic
Import	Com a màxim, el cost del servei.	Com a mínim, el cost del servei
IVA	No està subjecte (menys excepcions)	Subjecte a IVA
Exigibilitat	Procediment de constrenyiment	Procediment de constrenyiment
Aprovació	Abans de començar l'any de vigència	En qualsevol moment
Òrgan d'aprovació	El Ple	El Ple, delegable a la Junta de Govern Local
En competència	Només presta el servei el sector públic	El servei el presta també el privat

Taula 8: Diferències entre taxa i preu públic

Els altres ingressos són les contribucions especials, les vendes, els reintegraments d'operacions corrents d'altres exercicis, les multes, els recàrrecs, els interessos de demora, les compensacions econòmiques de les prestacions personals i de transport, els ingressos per actuacions d'urbanització, les indemnitzacions per assegurances de no vida, i deixa la porta oberta a altres possibles ingressos.

5.3.1 Article 30 Taxes per la prestació de serveis públics bàsics

Les taxes per prestació de serveis públics bàsics són ingressos derivats de la prestació de serveis públics bàsics, entenent els inclosos en l'àrea de despesa 1 de la classificació per programes, afectin o beneficiïn de manera particular al subjecte passiu, quan es produeixin en qualsevol de les circumstàncies següents:

1. Que els serveis no siguin de sol·licitud o recepció voluntària. És a dir quan vinguin imposades per disposicions legals o quan els bens o serveis requerits siguin imprescindibles per la vida privada o social de qui els sol·liciti.
 2. Que els serveis no es prestin per el sector privat, estigui o no establerta la reserva a favor del sector públic.
- **300. Servei d'abastament d'aigua:** Amb el servei prestat de forma directa (amb personal propi de l'ajuntament, organisme autònom, entitat pública empresarial o empresa pública), el municipi emet les taxes com a tribut per la contraprestació del servei públic d'abastament d'aigua. Amb la prestació directa, el municipi disposa de les dades de consum de les usuàries així com dels costos del servei i per tant pot repercutir fins el 100% del cost del servei a les usuàries.

Definint la taxa de l'aigua directament des del municipi ens és molt més fàcil i còmode incloure criteris ambientals i social en la repercussió dels costos a les usuàries:

- Introduint trams de consum en funció del nombre de persones censades en l'habitatge.
- Modelant els preus dels trams en funció de les polítiques d'ús eficient de l'aigua que vulguem aplicar.

Excepcionalment, és una taxa amb IVA. L'article 7, apartat 8 de la llei 37/1992 de l'IVA estableix que les prestacions de servei realitzades directament per les administracions públiques mitjançant contraprestació de naturalesa tributària (les taxes) no estaran subjectes a IVA si els serveis estan prestats per ens amb la condició de mitjà propi instrumental (municipalitzacions). Ara bé, estableix que si estaran subjectes a l'impost les prestacions de serveis d'entitats del sector públic en les activitats de: Telecomunicacions; Distribució d'aigua, gas, calor, fred, energia elèctrica i altres modalitats d'energia; Transport de persones i bens.; Serveis portuaris, aeroportuaris, explotació infraestructures ferroviàries, incloent concessions; Obtenció, fabricació o transformació de productes per la seva transformació posterior; Intervenció sobre productes agropecuaris dirigida a la regulació del mercat d'aquests productes; Exploració de fires i exposicions comercials; Magatzem i dipòsit; Oficines comercials de publicitat; Explotació de cantines i menjadors d'empreses, econòmats,

cooperatives i establiments similars; Agències de viatges; Comercials o mercantils dels ens públics de ràdio i televisió per publicitat o cessió d'ús de les instal·lacions; Escorxadors.

Quan el servei el presta de forma indirecta també s'ha d'aplicar taxa, tot i que en els darrers anys hi ha hagut una important campanya per part de les concessionàries privades perquè fos considerada una tarifa³⁸. Les contraprestacions econòmiques exigides per el sosteniment dels serveis públics que es prestin en condicions de coactivitat (sol·licitud o recepció obligatòria, indispensables o prestats en règim de monopoli -les tres condicions es donen per el servei d'abastament d'aigua-) només es poden exigir constitucionalment mitjançant tributs, és a dir taxes, tal i com estableix la Llei 58/2003 General Tributària (LGT). Però amb l'entrada en vigor l'1 de maig de 2008 de la Llei 30/2007 de contractes del sector públic es planteja el caràcter tarifari de les contraprestacions dels serveis gestionats per privats a través de contractes de gestió de serveis públics, art133. És a dir que en funció de qui gestionava el servei, sempre de titularitat pública, podia fer variar la forma d'exigir-ne la contraprestació. Amb la Llei 2/2011 d'Economia Sostenible, s'elimina el paràgraf de la LGT que deia que s'entenia que els serveis es prestaven en règim de dret públic quan es realitzin per qualsevol de les formes previstes per la gestió del servei públic i la titularitat correspongui a un ens públic. (Se suposa perquè no es notés tant la inconstitucionalitat de les tarifes en la Llei de contractes del sector públic). De fet, en la tramitació parlamentària de la Llei d'Economia Sostenible, CiU volia anar més enllà defensant els interessos del lobby empresarial de l'aigua. En l'esmena núm. 707 del Butlletí Oficial de les Corts nom 60-14 d'11 d'octubre de 2010, CiU, demanava que s'explicités que la contraprestació tindria naturalesa de preu privat (tarifa) quan la naturalesa jurídica de qui presta el servei sigui privada, i taxa quan es tracti d'una gestió directa realitzada per l'administració. Esmena que no va prosperar pels dictàmens d'inconstitucionalitat que va rebre. Però la supressió del paràgraf a la LGT no altera el precepte constitucional inicial. Així ho entén el Tribunal Suprem amb la seva sentència de l'1 de juliol de 2013, rec. 1953/2011, que declara que són taxes i no tarifes:

- La contraprestació per el servei d'abastament d'aigua és una taxa que permet, com a màxim, cobrir el cost del servei competència dels ajuntaments.
- La forma de gestió del servei públic no afecta la naturalesa de la prestació, sempre que la titularitat continuï essent pública, tal com passa en les concessions.
- Les contraprestacions aprovades seguint el procediment de preus privats (tarifes) i no el d'aprovació de taxes, són nuls de ple dret segons apartats b) i e) de l'article 62 de la Llei 30/92 (b) dictats per un òrgan manifestament incompetent per raó de matèria. e) dictats prescindint total i absolutament del procediment legalment establert)

Atenent a aquesta jurisprudència, cal que sol·licitem la nul·litat del procés d'aprovació de tarifes³⁹,

³⁸El sector mercantil ansia escapar de les taxes, massa restrictives per el seu afany de lucre i «massa» control del servei. Una taxa és un tribut, exigible per llei que permet utilitzar la via del constrenyiment per la seva recaptació. L'import global, no pot superar el cost real del servei (no s'hi poden incloure despeses alienes al servei: accés coneixement, beneficis desmesurats, etc.). A l'hora d'establir l'import es pot tenir en compte la capacitat econòmica de qui l'ha de satisfer (art 24.4 Llei Hisendes Locals). Les taxes s'aproven en les ordenances fiscals, acord de Ple per majoria simple. Els serveis tècnics municipals han de realitzar una memòria econòmica que justifiqui els costos del servei. Les dades poden estar subministrades per l'empresa, però cal necessàriament un mínim de tasca de fiscalització per elaborar la memòria.

Una tarifa, en canvi, És un preu privat, no permet utilitzar la via del constrenyiment per el seu cobrament (per això utilitzen la violència dels talls d'aigua). L'import el determina el manteniment de l'equilibri econòmic financer o per la voluntat de les sòcies de la mercantil. Això vol dir incorporant-hi quantiosos beneficis, més enllà dels raonables. Els preus s'aproven mitjançant proposta de l'empresa, elevada a la comissió de preus de Catalunya. L'empresa pot forçar-ne l'aprovació a través de la comissió encara que l'ajuntament s'hi oposi. Les dades a partir de les quals es confeccionen les memòries econòmiques justificatives dels increments de tarifes provenen exclusivament de l'empresa. Cap garantia que els ingressos o els costos previstos siguin reals.

³⁹Per sol·licitar la nul·litat de les tarifes i exigir que es compleixi la llei i el preu es reguli per taxes cal presentar un contenciós administratiu. El termini per presentar el contenciós és de com a màxim: Dos mesos de la data de l'acte administratiu: acord del Ple o de la resolució de la comissió de preus; o sis mesos d'un acte presumpte (silenci administratiu): passat els 30 dies del ple després de la sol·licitud de la empresa, passats els tres mesos de la comissió de preus des de l'entrada per registre de la comissió de preus de la sol·licitud de la concessionària.

El procés d'aprovació de preus privats (tarifes) s'inicia amb la sol·licitud de la concessionària a l'Ajuntament amb una memòria i un

apostar per les taxes i introduir els criteris que s'han de seguir a l'hora de confeccionar la taxa en el reglament del servei. Per exemple, un primer tram de 100 litres per persona i dia molt econòmic, escalonat de preus per volums seguïn criteris d'incentiu a l'estalvi, assegurar l'accés bàsic a l'aigua en cas de pobresa econòmica, etc.

- **301. Servei de clavegueram:** Sense IVA, i sense discussió que és taxa. Si són molt baixes, pot ser que no es prevegi despesa suficient per garantir el servei. Cal demana memòria econòmica i valorar si la despesa prevista és suficient per al manteniment del clavegueram.
- **302. Servei de recollida de residus:** Si bé l'estructura dels pressupostos separa els dos conceptes, molts municipis agreguen els costos del servei de recollida i tractament en una sola taxa de residus. En els municipis de l'AMB només tenen taxa de recollida ja que el tractament està transferit a l'AMB. Cal comprovar que amb els ingressos no es cobreixen més del 100% dels costos. Aquesta és una via il·legal habitual de finançament dels municipis, recaptar més taxa que cost total del servei a costa de la ciutadania.
- **303. Servei de tractament de residus:** Vegeu comentaris apartat anterior.
- **304. Canon de sanejament:** El canon de sanejament actualment vigent és un impost finalista de la generalitat que grava el consum d'aigua i que s'ha de destinar a la prevenció en origen de la contaminació, manteniment cabals ecològics, despeses inversió i explotació infraestructures. Està regulat per el Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya. No s'incorpora als pressupostos municipals però si ha de ser gestionat per l'operadora d'abastament d'aigua potable i l'ha d'incloure en la facturació dels consums d'aigua de les abonades.
- **309. Altres taxes per prestació de serveis bàsics:** A partir d'aquest concepte els municipis han d'anar detallant els seus subconceptes. La més habitual és la taxa per la utilització del cementiri.

5.3.2 Article 31 Taxes per la prestació de serveis públics de caràcter social i preferent

Les taxes per prestació de serveis públics de caràcter social i preferent són ingressos derivats de la prestació de serveis públics de caràcter social i preferent, entenent els inclosos en l'àrea de despesa 2 i 3 de la classificació per programes, afectin o beneficiïn de manera particular al subjecte passiu, quan es produeixin en qualsevol de les circumstàncies següents:

- Que els serveis no siguin de sol·licitud o recepció voluntària. És a dir quan vinguin imposades per disposicions legals o quan els bens o serveis requerits siguin imprescindibles per la vida privada o social de qui els sol·liciti.
- Que els serveis no es prestin per el sector privat, estigui o no establerta la reserva a favor del sector públic.

Aquests mateixos ingressos per serveis es plantegen en els articles 34, de preus públics, quan aquests no es prestin sota cap de les dues condicions d'obligatorietat, o imprescindibles, o bé que no els presti el sector

estudi econòmic + documentació comptable i general definida en l'ordre del 8 de setembre de 1988. La informació la genera la mercantil. L'Ajuntament té 30 dies de termini per emetre un informe motivat, i aprovat per el Ple expressant la tarifa resultant de les consideracions tècniques i al manteniment de l'equilibri financer. L'informe es pot referir al sistema simplificat (La comissió de preus aprova un increment genèric per tot Catalunya, si les sol·licituds son inferiors al llinar són aprovades automàticament.). L'ajuntament disposa de tres dies més per trametre el seu informe a la comissió de preus. Si transcorregut el termini no es pronuncia, s'entén que està d'acord amb la puja de la tarifa, i la concessionària pot sol·licitar directament ala comissió de preus l'aprovació. La comissió sol·licita informe en un termini de 15 dies a : Serveis territorials , Altre departament si ho considera convenient . Disposa de 3 mesos per dictar la resolució. El silenci administratiu és positiu. Els preus autoritzats no es poden revisar fins un any després de l'entrada en vigor. Noteu que tots els silencis administratius són positius, tant el del Ple, com el de la comissió de preus. Per tant cal estar molt atents a les entrades al registre per detectar si s'ha presentat alguna modificació.

privat. Per això en funció de les condicions del municipi (i dels criteris de la interventora), podem trobar els ingressos en aquest article 31 o al 34. Com a ciutadanes ens interessa que siguin taxes i no preus públics, vegeu Taula 8: Diferències entre taxa i preu públic, ja que:

- Com a molt poden recollir el 100% dels costos, no més.
- L'import es pot condicionar a la capacitat econòmica de qui l'ha de pagar.
- No s'hi carrega IVA
- L'Aprovació l'ha de fer obligatòriament el Ple, més control democràtic que els preus públics, que es poden delegar a la Junta Local de Govern.

Els conceptes que estan reservats són:

- **310. Serveis hospitalaris**
- **311. Serveis assistencials**
- **312. Serveis educatius**
- **313. Serveis esportius**
- **319. Altres taxes per prestació de serveis socials de caràcter preferent.**

5.3.3 Article 32 Taxes per la realització d'activitats de competència local

Les taxes per la realització d'activitats de competència local són ingressos derivats de la realització d'activitats administratives en règim de Dret Públic de competència local que afectin o beneficiïn de manera particular al subjecte passiu, quan es produeixin en qualsevol de les circumstàncies següents:

- Que els serveis no siguin de sol·licitud o recepció voluntària. És a dir quan vinguin imposades per disposicions legals o quan els bens o serveis requerits siguin imprescindibles per la vida privada o social de qui els sol·liciti.
- Que els serveis no es prestin per el sector privat, estigui o no establerta la reserva a favor del sector públic.

Quan el municipi disposa de recursos, no repercuteix costos en taxes. Però quan va migrat, mira de repercutir en taxes tots els costos possibles. Cal assegurar-se que no es repercuteix més, o si es busca finançar serveis, que s'estigui reclamant taxa per tot el reclamable⁴⁰. D'aquesta manera ho paga qui utilitza el servei i no tota la població a través de pressupostos generals.

Els conceptes que estan reservats són:

- **320. Llicències de caça i pesca**: Les tramita i ingressa la generalitat des del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, que és qui fixa aprofitaments cinegètics i vedes. Però la legislació és franquista: 1/1970 i Decreto 506/1971.
- **321. Llicències urbanístiques**: Les taxes són per sufragar el cost de gestió de l'autorització administrativa i comprovació de legalitat i inspecció de les obres, enderrocs, canvis d'usos, parcel·lació, etc. que estiguin definides en l'ordenança de llicències.
- **322. Cèdules d'habitabilitat i llicències de primera ocupació**: Les taxes són per sufragar el cost de gestió de l'autorització administrativa i comprovació de legalitat de l'habitabilitat les edificacions

⁴⁰En cap cas es podrà ingressar més del cost del servei. No poden ser utilitzades per finançar el municipi. En tot cas per prestar millor servei o generar més llocs de treball.

de nova construcció o de modificació substancial.

- **323. Taxes per altres serveis urbanístics:** Hi ha municipis que no en preveuen i d'altres que desagreguen serveis que altres incorporen en les llicències, com ara taxes de plaques, patents i distintius.
- **324. Taxes sobre el joc:** Tribut estatal cedit a la Generalitat, estan exempts de taxa ONCE, Càrites, Creu Roja, quines de <3.000 euros. No hi ha ingrés municipal.
- **325. Taxa per l'expedició de documents:** Ja sigui el cost de producció de les còpies de documentació o per l'elaboració d'informació urbanística: certificats règim urbanístic de la finca, alineacions, compatibilitat, legalitat, etc.
- **326. Taxa per la retirada de vehicles:** Per la prestació del servei de retirada de vehicles abandonats o estacionats defectuosament o abusivament a la via pública.
- **329. Altres taxes per la realització d'activitats de competència local:** Llicències d'activitat, llicència d'auto taxi, promoció turística, etc. En cas cas les d'utilització privativa de l'espai públic, aquestes van a l'article 33.

5.3.4 Article 33 Taxes per la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic local

Aquestes taxes són en contraprestació a la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic local, ja sigui de la via pública, del sol, del subsol, del vol o altres aprofitaments especials que afectin o beneficiïn de manera particular al subjecte passiu. Tal i com defineix l'article 20 del Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, per el que s'aprova el text refós de la llei reguladora de les Hisendes locals (TRLHL).

*“Las entidades locales, en los términos previstos en esta ley, podrán establecer tasas por la **utilización privativa** o el aprovechamiento especial **del dominio público local**, así como por la prestación de servicios públicos o la realización de actividades administrativas de competencia local que se refieran, afecten o **beneficien de modo particular a los sujetos pasivos**. (...) las entidades locales **podrán establecer tasas por cualquier supuesto de utilización privativa o aprovechamiento especial del dominio público local**”*

Per establir l'import, en aquest cas no es pot valora el cost del servei, s'ha de fer d'acord amb les regles de l'article 24.1 del Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, per el que s'aprova el text refós de la llei reguladora de les Hisendes locals (TRLHL):

- a) De forma general: prenent com a referència el valor que tindria en el mercat la utilitat derivada de l'aprofitament si els bens afectats no fossin de domini públic. En l'ordenança s'ha d'explicitar el criteri seguit.
- b) En procediments de licitació pública, la taxa serà el valor econòmic de la proposta que guanyi la concessió, autorització o adjudicació (la millor oferta, vaja).
- c) Quan la utilització privativa sigui per una empresa explotadora de subministres d'interès general o que afectin a la generalitat o una part important del veïnat, l'import serà de l'1.5% dels ingressos bruts procedents de la facturació anual de l'empresa al municipi. Exceptuant la telefonia mòbil.

Aquestes taxes les podem utilitzar per finançar el municipi. Cal revisar especialment les que afecten a banca i empreses que obtenen grans beneficis.

Els conceptes que estan reservats són:

- **330. Taxa d'estacionament de vehicles:** És la taxa de les zones blaves. L'import es defineix per ordenança, amb la referència dels aparcaments privats, i la recaptació i control el pot fer directament l'ajuntament o privatitzar el servei, concessionant-lo i perdent ingressos nets.

- **331. Taxa per l'entrada de vehicle (quals)**: Habitualment s'apliquen coeficients en funció del nombre de places de l'aparcament. Però també es podria plantejar la taxa en funció de la capacitat econòmica (valor edifici, automòbils...) per incrementar ingrés en funció capacitat econòmica del subjecte passiu.
- **332. Taxa per la utilització privativa o aprofitament especial per empreses explotadores de serveis de subministres** : Definida en l'article 24.1 c) de la Llei d'hisendes locals, 1,5% de la facturació de l'empresa de subministres al municipi. No inclou telefonia mòbil.
- **333. Taxa per la utilització privativa o aprofitament especial per empreses explotadores de serveis de telecomunicacions** : El Tribunal de Justícia de les Comunitat Europees en la seva sentència del 12 de juliol de 2012 declarant nul·les les ordenances fiscals que cobraven taxes per l'ús privatiu especial a les empreses de telecomunicacions que utilitzen instal·lacions que no són de la seva propietat, segons el 24.1 c), emparant-se en l'article 13 de la Directiva 2002/20/CE, de connexió. Declara nul·la també la fórmula de càlcul de la taxa per les empreses que utilitzen les xarxes de la seva propietat perquè incloïa les empreses que no tenien la propietat de la xarxa.

Hi hauria la possibilitat d'aprovar una taxa per la utilització de la xarxa de la que l'empresa és propietària. Però es presenten dues incògnites: (1) Com repercutiria l'empresa privada la taxa entre les empreses que li arrenden la xarxa, podent al·legar vulneració de la lliure competència. (2) Com es quantificaria el valor de la utilitat sense recórrer a l'import de la facturació. Queda doncs aquest repte per cobrar taxes a les empreses de telecomunicacions.

En tot cas la llei 9/2014, de 9 de maig, General de Telecomunicacions, estableix que les taxes relacionades amb els serveis de telecomunicacions, son gestionades per el ministeri d'Indústria.

- **334. Taxa per obertura de cales i rases** : Habitualment Imports per superfície, longitud, volum i temps. Assegurar que es cobri!
- **335. Taxa per ocupació de la via pública amb terrasses** : Habitualment Imports per superfície i temps. Cal plantejar taxa que reflecteixi el valor que n'obté cada terrassa (1,5% facturació?).
- **336. Taxa per ocupació de la via pública amb suspensió temporal de trànsit rodat** : Habitualment Imports per longitud i temps. Cal plantejar taxa que reflecteixi el valor que n'obté cada tall.
- **337. Taxa per aprofitament del vol** : No podem aplicar aquesta taxa per les instal·lacions elèctriques o de telefonia fixe si ja hi hem aplicat la taxa del 1,5%. Si per tendals, voladissos, etc.
- **338. Compensació de Telefònica de España SA** : Segons l'article 4.2 de la Llei 15/1987, de tributació de la Companyia Telefònica, se substitueixen tots els tributs, menys IBI, per una compensació del 1,9% de la facturació que la companyia obtingui al municipi. Applicant-se a tots els municipis sense necessitat que s'aprovi cap ordenança. En compte els municipis que apliquen l'1,5% a telefònica com si fos una subministradora més, enlloc del 1,9% que és vigent! No cal regalar 0,4%!
- **339. Altres taxes per utilització privativa del domini públic**: Hi ha diverses possibilitats d'establir taxes per la utilització privativa del domini públic que beneficien a qui l'utilitza. Entre les opcions que es plantegen, és especialment interessant la taxa per a a utilització de la via pública dels caixers automàtics instal·lats a la via pública:

Caixers automàtics: Al Alguns municipis ja tenen taxes per utilització privativa de la via pública per part de les entitats bancàries que disposen de caixes a les seves façanes i que utilitzen la vorera per l'ús del caixer de les seves clientes. Però són taxes baixes que no tenen en compte el valor de la utilitat que en treuen o el preu que pagarien al mercat, regla 1) de l'article 24.1. El valor del mercat

seria, per exemple el lloguer d'un baix amb accés directe des del carrer amb espai suficient per un caixer i una mínim espai per a la persona que opera i per a les persones que esperen. Un baix amb una localització cèntrica i comercial. Podem trobar lloguers d'aquestes característiques per uns 500€ mensuals. És a dir que estariem parlant de taxes per cada caixer a la façana de 6.000€ anuals⁴¹. Una altra opció és plantejar-se aplicar la regla c) de l'article 24.1. En els darrers anys, ens han dit una i altra vegada que els serveis financers són d'interès general, i que per això hem destinat tants diners públics per el seu rescat. També és evident que afecten a la generalitat del veïnat. Per tant podem entendre que hem d'aplicar una única taxa per a cada empresa bancària amb un import del 1,5 % dels ingressos bruts procedents de la facturació que obtinguin al terme municipal.

Aparadors i vitrines: És el mateix plantejament d'utilització de la via pública que en el caixer. La llei d'hisendes locals el preveu, però no és gens habitual cobrar aquesta taxa a cap comerç. Ara bé, si que es podria plantejar a les entitats bancàries (que són les que tenen vidres amb publicitat i per veure-la s'ha d'utilitzar la via pública) i dimensionar les taxes atenent a la seva capacitat econòmica.

Aparells de vending: Cas similar als caixers, però en aquesta cas ni són servei general, ni tenen gran capacitat econòmica.

Mercat: Per utilització dels espais de l'edifici del mercat. En el cas d'incorporació de cadenes de distribució, caldria plantejar-se una taxa més alta relacionada amb la utilitzat que treuen i fins hi tot amb el 1,5%.

Mercat ambulant: Habitualment en funció de metres lineals i temps. Cal veure l'equitat dels imports.

Quioscs, circs, atraccions lúdiques: Habitualment s'estableixen uns imports fixes. Val la pena plantejar-se imports en funció de la utilitzat (facturació) que obtinguin de la utilització del bé públic.

Espais municipals: Com en el cas anterior, els imports acostumen a ser fixos, però val la pena plantejar-los en funció del seu ús, en aquest cas en funció nombre de persones i tipus d'acte que s'hi realitzi. Hi ha municipis que fins hi tot defineixen taxes per "casaments".

5.3.5 Article 34 Preus públics

Els ingressos per preus públics de l'article 34 són els que s'obtenen com a contraprestació de serveis de caràcter social i preferent, com en el cas de l'article 31, però que en aquest cas no es dona cap de les circumstàncies per ser considerat una taxa, vegeu apartat 5.3.2 Article 31 Taxes per la prestació de serveis públics de caràcter social i preferent a la pàgina 48. És a dir que seran preus públics quan els serveis siguin de sol·licitud o recepció voluntària, no vinguin imposades per disposicions legals ni quan els bens o serveis requerits siguin imprescindibles per la vida privada o social de qui els sol·liciti, o que els serveis es prestin per el sector privat. Els conceptes reservats per a aquests preus públics són:

- **340. Serveis hospitalaris**
- **341. Serveis assistencials**
- **342. Serveis educatius**
- **343. Serveis esportius**

Per això, en funció de les condicions del municipi⁴², podem trobar els ingressos en aquest article 34 o al 31. Com a administració i en cas d'ambigüitat en el compliment e dubte pot ser interessant que siguin preus públics ja que com a mínim han de recollir el 100% dels costos, podent generar superàvit i es pot aprovar en qualsevol moment de l'any, no cal esperar a aprovar les ordenances fiscals.

⁴¹Hi ha municipis que al 2015 tenien ordenances baixes per caixer com Barcelona al Passeig de Gràcia 855€/any o molt baixes com 131,71€/any a Arenys de Munt.

⁴²I dels criteris de la interventora.

En tots els casos de preus públics, aquests, s'han de facturar amb IVA i per tant el municipi repercuteix un IVA que caldrà declarar, i que podrà utilitzar per compensar part de l'IVA suportat que estarà assumint en les seves compres de béns i serveis.

Altres casos de preus públics, en aquest cas, sempre en aquest format:

- **344. Entrades a museus, exposicions o espectacles:** Les entrades a museus, exposicions i espectacles, sempre són preus públics
- **345. Servei de transport públic urbà:** Els bitllets de transport públic urbà, encara que sigui considerat un servei essencial, té la consideració de preu públic ja que els privats també poden realitzar serveis de transport. Però en aquest cas, per raons socials, el preu pot estar subvencionat.
- **349. Altres preus públics:** Qualsevol altre servei que el municipi presti en règim de competència amb el sector privat: serveis funeraris, servei d'assistència domèstica, de teleassistència, tractament logopèdia, casals municipals, menjador social, recollida i tractament residus comercials⁴³, etc.

5.3.6 Article 35 Contribucions especials

En aquest cas el fet imposable del tribut no és tenir una propietat o activitat, com en els impostos, ni rebre una contraprestació directa com en les taxes, sinó en obtenir un benefici o un increment del valor dels seus béns com a conseqüència de la realització d'obres públiques o de l'establiment o ampliació de serveis públics locals. Es consideren obres i serveis públics els que facin les entitats locals dins de les seves competències, excepte les que es facin com a amos dels béns patrimonials. Les quantitats recaptades no podran superar el 90% del cost i només podran destinar-se a les obres o al servei pel qual s'hagi exigint.

Es consideren persones beneficiades per obres o establiment de serveis afectant a:

- a) bens immobles, les seves propietàries, (carrers, enllumenat, etc.)
- b) explotacions empresarials, les seves titulars,
- c) bombers, les propietàries dels bens afectats i les companyies d'assegurances que actuïn en ram i en el municipi.
- d) galeries subterrànies, les empreses que les utilitzaran.

Aquesta fórmula de finançament s'utilitza habitualment en els pavimentats o millores d'urbanització d'un carrer repercutint un percentatge del cost de l'obra a les propietàries veïnes en forma de contribució especial. Però també es pot plantejar aquesta opció per finançar, per exemple l'adquisició de vehicles per a la millora/ampliació del servei de recollida selectiva, enlloc de finançar la inversió a través de la privatització del servei i de l'encariment d'aquest⁴⁴.

Per les contribucions especials es reserven dos conceptes:

- **350. Per l'execució d'obres:** Són les més habituals per finançar obres als carrers, reclamant el finançament de les veïnes. Però també es poden plantejar per finançar per fases obres d'infraestructures municipals, enlloc d'anar a recórrer a finançament privat a través de concessions

⁴³El Decret Legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, per el que s'aprova el text refós de la llei reguladora de residus, estableix en el seu article 54 que la gestió dels residus comercials es pot fer a través de gestor autoritzat, si és possible, o bé s'haurà d'acollir al sistema de recollida i gestió que l'ens local competent estableixi per el tipus de residus. És a dir, si en el municipi hi opera un o diversos gestors de residus, estariem en una situació de lliure competència i el servei municipal no seria de recepció obligatòria sinó voluntària i no seria una taxa sinó un preu públic amb el corresponent IVA que el municipi podria utilitzar per desgravar l'IVA suportat en els proveïments de béns i serveis del servei de recollida de residus. Una altra cosa que caldria valorar és si els gestors de residus operen per a totes les fraccions o només per les valoritzables i en aquest cas seria necessari continuar prestant el servei de recollida comercial de residus no valoritzables de forma obligatòria.

⁴⁴El finançament de les inversions realitzades a través de la «col·laboració públic-privada» amb la privatització de la gestió de serveis públics sempre és més car que qualsevol finançament públic o comunitari que es pugui aconseguir, ja que no hi cal carregar ni benefici industrial, ni interessos alts per cobrir suposats riscos, ni altres sobre costos privats. Cal que ens replantegem les contribucions especials com una forma d'auto-sostenir el comú sense generar noves hipoteques financeres amb el sector privat.

d'obres i serveis, que acabarà essent més car per el municipi.

- **351. Per l'establiment o ampliació de serveis**: No són tan habituals, però es poden plantejar per les "inversions d'ampliació de servei" (vehicles, xarxes d'enllumenat i aigua, etc.) enlloc de requerir que una concessionària aporti aquesta inversió dins d'una privatització de serveis.

5.3.7 Article 36 Vendes

Ingressos percebuts en transaccions amb sortida o lliurament material de béns, excepte aquells que formin part de l'immobilitzat, i no tinguin la consideració de material d'un sol ús. Els més habituals son impresos però pot ser per venda de qualsevol tipus de material com ara el paper recollit selectivament per el servei municipal de recollida⁴⁵ i venut a recuperadors; venda de materials reutilitzables de la deixalleria (a no ser que es cedeixin gratuïtament i sense aprofitament econòmic per qui s'ho endugui); energia en el cas d'haver instal·lat aerogeneradors, plaques fotovoltaïques, etc.; publicacions; compost o plançons del servei municipal de jardineria o de la petita planta municipal de compostatge gestionada de forma directa amb personal municipal propi; en el cas que el municipi gestioni terrenys comunals i disposi de ramats per fer gestió del sotabosc, la venda d'exemplars per carn o de la seva llet; desballestament de vehicles del dipòsit municipal; etc.

No hi ha cap concepte reservat.

5.3.8 Article 38 Reintegraments d'operacions corrents

En aquest article es recullen els ingressos procedents de reintegraments d'exercicis tancats, anys anteriors, per operacions corrents. Si el reintegrament és del mateix any, el reintegrament es restarà de la partida on es va fer la despesa.

Els conceptes reservats són:

- **380 Reintegrament d'aval**: Cal assegurar de reclamar els avals dipositats per l'ajuntament que ja hagin complert la seva funció i es puguin recuperar.
- **389 Altres reintegraments d'operacions corrents**: El més habitual són reintegraments per pagaments indeguts fets anys anteriors.

5.3.9 Article 39 Altres ingressos

L'Article 39 recull els ingressos que són propis del capítol 3 i no s'han inclòs en els articles anteriors. Els conceptes que l'ordre reserva són:

- **391. Multes**: Ingressos derivats de les sancions imposades per accions o omissions degudament tipificades en la legislació vigent. I que s'hagin tramitat seguint el corresponent procediment sancionador, ja sigui el supletori del Decret 278/1993 o el que defineixi la pròpia ordenança o llei.

Les multes poden ser per infraccions tipificades en les pròpies ordenances municipals o en les lleis generals en les que es delegui als municipis la capacitat de sanció. En el cas de les ordenances municipals, els imports de les sancions, i de les seves prescripcions seran segons art. 141 llei 7/1985 Reguladora de la Bases del Regim Local en el cas de sancions: lleus: fins 750 €, prescriu als 6 mesos; greus fins 1.500 €, prescriu als 2 anys; molt greus fins 3.000 €, prescriu als 3 anys. La prescripció de la infracció no extingeix l'obligació de reposar les coses en el seu estat anterior o d'indemnitzar els danys ocasionats com a conseqüència de la infracció.

Per poder aplicar les sancions previstes en les lleis generals, cal habilitar les corresponents

⁴⁵En alguns contractes de recollida es trasllada la propietat dels materials reciclables a les empreses concessionàries del servei com a forma d'abaratir-lo. Però sempre surt molt més a compte vendre's directament el paper i pagar el preu del servei complet de recollida, i millor encara si el servei està municipalitzat.

instàncies administratives i procedimentals a l'ajuntament. Algunes de les lleis generals que deleguen als municipis la capacitat de sanció són:

Habitatge: Llei 18/2007, de 28 de desembre, de dret a l'habitatge⁴⁶. L'article 131 recull les sancions que poden imposar els municipis en funció de la seva població: < 5.000 habitants: fins 25.000 € ; > 5.000 - 100.000 habitants: de 25.001 € a 250.000€ ; > 100.000 habitants: de 250.001 € a 500.000 € . Les multes de > 500.000 € i fins a 900.000 € només les pot posar el Govern de la Generalitat. Els municipis poden iniciar l'expedient i un cop tramitat, derivar-lo al Govern per que en dicti la seva resolució. Qui resol és qui ingressa la multa. Es poden posar fins a 3 multes coercitives de com a màxim cadascuna el 20% de la sanció corresponent.

Usuaris: Llei 1/1990, de 8 de gener, sobre la Disciplina del Mercat i de Defensa dels consumidors i dels usuaris. L'article 29 estableix els municipis com a òrgans competents per a la imposició de sancions fins a 60.000 €. I multes coercitives d'un màxim de 601,01 €.

Tributàries: Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària . Es defineixen diverses sancions en funció infracció i perjudici de l'administració tributària. Els municipis són administració tributària quan recaptin els seus tributs. Les multes tenen una base per tipologia de sanció més un increment segons el perjudici econòmic.

Seguretat: Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana. Els alcaldes poden sancionar les infraccions comeses en els espais públics municipals o quan s'afecti béns de titularitat local: Molt greus, de 30.001€ a 600.000€ ; Greus, de 601€ a 30.000€ ; Lleus, de 100€ a 600€.

Residus: Decret Legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, text refós Llei reguladora de residus de Catalunya. L'article 81 estableix les competències sancionadores dels ens locals en funció de la població: < 50.000 habitants: fins 30.000 € ; > 50.000 habitants: fins 300.000 € . Multes fins 600.000 €, el president de l'Agència de Residus, i el Govern de la Generalitat, multes de fins a 1.200.000 €. Els municipis poden iniciar l'expedient i un cop tramitat, derivar-lo al Govern per que en dicti la seva resolució. Qui resol és qui ingressa la multa. Es poden posar 3 multes coercitives de fins al 10% de l'import que corresponguin a la infracció presumpta.

⁴⁶Els articles 118 i 131 preveuen multes per mantenir la desocupació d'un habitatge un cop adoptades les mesures de foment de l'ocupació previstes per la llei (art. 123.h). Ja que l'objectiu és promoure l'ocupació a través de la visualització de l'incompliment de la funció social. En aquest cas la sanció no es per tenir l'habitatge buit, sinó per la utilització anòmala de l'habitatge, per incomplir la seva funció social. Per tant no s'estaria gravant el mateix fet dues vegades (si s'apliqués recàrrec del 50% d'IBI per desocupació o si estigués habilitat l'impost per habitatges buits en la llei d'hisendes locals.

Els municipis poden multar a tots els tipus de propietaris dels habitatges que és declari que incompleixen la funció social. Per això cal complir unes condicions prèvies i instruir el procediment de sanció. Cal haver impulsat polítiques de foment per potenciar la incorporació al mercat, preferiblement de lloguer dels habitatges buits o permanentment desocupats (existeix Pla per el Dret de l'Habitatge del decret 75/2014). I s'han d'aprovar els corresponents programes d'inspecció. Cal donar garanties als propietaris dels habitatges buits sobre el cobrament de les rendes i la reparació dels desperfectes. Cal impulsar polítiques de foment de la rehabilitació dels habitatges que estiguin en males condicions per ser llogats, mitjançant subvenció directa, oferta de subrogació en l'execució de les obres i recolzament públic a contractes de masoveria urbana. Els habitatges buits poden cedir-se a l'administració perquè les gestioni en règim de lloguer.

Procediment de sanció: Instrucció de la declaració d'utilització anòmala de l'habitatge. Audiència a la propietat. Finalització de l'expedient resolent les al·legacions. Multes coercitives si esgotat el termini l'habitatge no s'ha ocupat. Fins a tres i fins al 20% de l'import de la sanció prevista. Tramitació de la sanció i inhabilitació dels infractors entre 1 i 3 anys, per participar en promocions d'habitatge de protecció oficial o actuacions en edificació amb finançament públic. Els diners obtinguts a través de les multes han de destinar-se a finançar polítiques d'habitatge.

Recursos interessants sobre habitatge i l'execució de multes: Moció PHA <https://www.dropbox.com/s/f0qifb3e0mu237/Moci%C3%B3-pisos-buits-PAH.odt?dl=0>; Dictamen UB sobre habitatge social https://www.dropbox.com/s/j353r460cgepd0h/resum_dictamen_juridic_universitat_de_barcelona_sobre_habitatge_social.pdf?dl=0; Orientacions bàsiques per mobilitzar habitatges buits <https://www.dropbox.com/s/j0yymauv5fhcfvu/orientacions-ajuntaments-habitatges-buits.pdf?dl=0>

El juliol de 2015, el jutjat Contenciós Administratiu número 10 de Barcelona ha desestimat el contenciós administratiu interposat per Bankia contra l'Ajuntament de Terrassa per les multes coercitives que aquest li imposava per tenir habitatges buits durant dos anys Podeu veure la notícia a: http://www.terrassa.cat/noticies/-/asset_publisher/hnvmFofv5TFo/content/noticia-l-ajuntament-guanyo-la-primera-sentencia-contra-bankia-per-les-multes-pels-habitatges-buits?terrassaseotitle=L%27Ajuntament%20guanya%20la%20primera%20sent%C3%A8ncia%20contra%20Bankia%20per%20les%20multes%20pels%20habitatges%20buits

Codi consum: Llei 22/2010, de 20 de juliol, del Codi de consum de Catalunya. L'article 341-7 estableix les competències sancionadores dels ens locals a través dels alcaldes: Sancions lleus fins a 10.000 € ; sancions greus entre 10.001 € i 100.000 € . Les multes per sancions molt greus entre 100.001€ fins a 1.000.000 € només les pot posar el Govern de la Generalitat. Els municipis poden iniciar l'expedient i un cop tramitat, derivar-lo al Govern per que en dicti la seva resolució. Qui resol és qui ingressa la multa. Es poden posar multes coercitives de fins a 3.000 € o el 10% de l'import de la obligació si és quantificable.

Seguretat vial: Llei 339/1990, de 2 de març, text articulat sobre transit, circulació de vehicles de motor i seguretat vial. La sanció de les infraccions comeses en vies urbanes son competència dels alcaldes: Molt greus fins 500 €; greus fins 200 €; Lleus fins 100 €. En el cas d'infraccions relacionades amb: Art. 65.5 c) Alcohol, fins 1.000 € ; Art. 65.5 h) Inhibidors de radars, fins 6.000 € ; Art. 65.6 Alteració de la via, entre 3.000 € i 20.000 €.

Salut pública: Llei 18/2009, de 22 d'octubre, de salut pública. L'article 78 estableix les competències sancionadores dels ens locals: Els alcaldes fins a 100.000 € ; el Ple fins a 300.000 € . Multes fins a 600.000 € només les pot posar el Govern de la Generalitat. Els municipis poden iniciar l'expedient i un cop tramitat, derivar-lo al Govern per que en dicti la seva resolució. Qui resol és qui ingressa la multa. Es poden posar fins a 3 multes coercitives de com a màxim cadascuna de 6.000 €.

Urbanisme: Decret Legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, Text refós Llei Urbanisme . L'article 222.1 estableix que quan la potestat de protecció de la legalitat urbanística sigui exercida per l'administració municipal els òrgans competents per resoldre el procediment sancionador són l'alcaldia per sancions lleus i greus, i el Ple per a les molt greus: Lleus, fins a 3.000€, prescripció als 2 anys; Greus, fins 150.000€, prescripció als 4 anys; Molt greus, fins 1.500.000€, prescripció als 6 anys. Es poden posar multes coercitives de 300 a 3.000€ donant un nou termini per a la restitució de la infracció.

- **392. Recàrrecs del període executiu i per declaració extemporània sense requeriment previ:** Ingressos dels recàrrecs per falta de pagament dels deutes en període voluntari a través de recàrrec executiu i constrenyiment. També s'hi inclouen els recàrrecs per declaracions extemporànies.
- **393. Interessos demora:** Ingressos derivats dels ingressos de demora per el temps transcorregut entre el venciment del termini de l'ingrés en període voluntari i l'ingrés efectiu del deute.
- **394. Prestació personal:** Els municipis fins 5.000 habitants poden imposar la prestació de treball personal (màxim 15 dies any, i tres dies seguits) per a la realització d'obres municipals. Pot ser redimida en metàl·lic per un import del doble del salari mínim interprofessional.
- **395. Prestació de transport:** Els municipis fins 5.000 habitants poden imposar la prestació de transport a qui tingui mitjans de transport (màxim 5 dies any, no consecutius) per a la realització d'obres municipals. Pot ser redimida en metàl·lic per un import del triple del salari mínim interprofessional.
- **396. Ingressos per actuacions d'urbanització:** Ingressos exigits als propietaris de terrenys per urbanitzat per finançar les despeses d'urbanització o implantar infraestructures complementàries a la urbanització.
- **397. Aprofitaments urbanístics:** Ingressos obtinguts per la substitució en metàl·lic dels aprofitaments urbanístics corresponents a l'ajuntament, i ingressos procedents del cànon per actuacions declarades d'interès comunitari en sol no urbanitzable (pe. instal·lació planta de reciclatge).
- **398. Indemnitzacions d'assegurances de no vida:** Indemnitzacions d'elements assegurats per

l'ajuntament o procedent de responsabilitats de tercers. És interessant preveure-ho en despeses i ingressos per no haver d'esperar una modificació de crèdit de Ple per substituir p.e. fanals atropellats.

- **399. Altres ingressos diversos:** Els altres ingressos, dels altres ingressos. Com per exemple Ingressos esporàdics de deutes pressupostàries o extra pressupostàries, ingressos derivats d'expedients de responsabilitat comptable, etc. Però també ingressos per les compensacions econòmiques derivades de la participació dels ajuntaments en els Sistemes Integrats de Gestió d'Envasos, definits en la secció 2 de la Llei 11/1997, de 24 d'abril, d'envasos i residus d'envasos⁴⁷. Els que estan actualment funcionant són Ecoembes o Ecovidrio. En tots dos casos quan es fan pagaments, es a contra d'una factura emesa per l'ajuntament amb el corresponent IVA de gestió de residus (10%). Això vol dir que generem un IVA que em de tenir present a compensar amb tot el que l'ajuntament suporta en les seves compres.

Ecoembes: El conveni 2013-2018⁴⁸ estableix les compensacions per les recollides selectives de paper, i envasos lleugers. Les compensacions es paguen en funció de tones dels materials recollides, del seu nivell de puresa (impropis) i del sistema de recollida selectiva utilitzat (contenidors càrrega posterior, contenidors càrrega lateral, soterrats, porta a porta. Disposar d'un sistema de recollida convencional amb contenidors o un sistema porta a porta condiciona molt els resultats de la recollida i per tant els ingressos procedents de les compensacions d'Ecoembes, podent-se multiplicar per més de 3 al passar d'un sistema de contenidors a porta a porta⁴⁹.

Ecovidrio: El conveni 2013-2018⁵⁰ estableix dues opcions per assumir Ecovidrio la seva responsabilitat de recollir els envasos de vidre. Per una banda les compensacions econòmiques als ajuntaments si la recollida la presta el propi municipi, que seria el cas que ens generaria un ingrés⁵¹, i per l'altre la prestació del servei de recollida d'envasos de vidre amb els mitjans propis del Sistema Integrat de Gestió (SIG) Ecovidrio.

5.4 Capítol 4: Transferències corrents

Les transferències corrents són ingressos no tributaris rebuts per l'ajuntament sense cap contraprestació directa, i estan destinades a finançar despeses corrents. Per conceptes i subconceptes es diferencien les transferències en funció dels agents que les concedeixen i s'han de diferenciar les que tinguin caràcter finalista.

⁴⁷Llei aprovada per la ministra Isabel Tocino (<http://www.bloomberg.com/research/stocks/people/person.asp?personId=33408099&ticker=SAN:SM>), on enlloc d'internalitzar la responsabilitat dels productors dels envasos en el procés de recuperació i reciclatge, estableix la voluntarietat del sistema del sistema de depòsit, devolució i retorn, i estableix els Sistemes Integrats de Gestió d'envasos on, les envasadores, enlloc de garantir la recuperació dels envasos, s'hi poden adherir, obligant, de facto als municipis a fer la recollida selectiva dels seus envasos, i a pagar-los el «sobrecost» de la recollida d'aquesta fracció a partir de les valoracions econòmiques que fa el propi sistema integrat de gestió. Si bé formalment els sistemes integrats de gestió d'envasos son entitats sense afany de lucre, si que és cert que estan formats per les envasadores, i l'objectiu d'aquestes és que el cost del sistema sigui el més baix possible. Així en els envasos lleugers, Ecoembes compensa als ajuntaments per els envasos efectivament recollits i cobra de les envasadores el 100% dels envasos que s'han posat en circulació. De manera que com més ineficient sigui el sistema de recollida, menys costos caldrà repercutir a cada envàs nou.

En el SIG de recollida de vidre, el model més més eficient, ja que els envasadors de vidre els interessa el vidre reciclat com a matèria prima més econòmica que no pas el material verge.

⁴⁸https://www.dropbox.com/s/cdlv0wujy9l9ek/Conveni_marc_Ecoembes_13-18.pdf?dl=0

⁴⁹En el cas de Manresa s'ha fet el càlcul dels ingressos definits pel conveni amb Ecoembes per el 2015 amb dades de recollida reals de 2013 i s'ha valorat els ingressos que hi hauria si el sistema de recollida fos porta a porta com el veí Santpedor. En el primer cas els ingressos són de 380.629,14€ i en el segon cas de 1.307.295,31€, un 240% més! http://prezi.com/yglglow-80vq/?utm_campaign=share&utm_medium=copy

⁵⁰https://www.dropbox.com/sh/d7ig3h6cdg5c3ll/AAC2-Sjn1FwoT_bbK1KkhRSBa?dl=0

⁵¹Després cal veure quin és el nivell de despesa relacionada amb la recollida dels envasos de vidre i quin és el nivell de servei que presta Ecovidrio si és el Sistema Integrat de Gestió (SIG).

5.4.1 Article 40 De l'Administració General de l'Entitat Local

Aquest article només s'aplica en els pressupostos dels organismes autònoms de l'ens local. No hi ha reserva de concepte.

5.4.2 Article 41 D'Organismes Autònoms de l'Entitat Local

Transferències corrents que les entitats locals i els seus organismes autònoms prevegin obtenir d'organismes autònoms de les mateixes entitats. No hi ha cap reserva de concepte.

5.4.3 Article 42 De l'Administració General de l'Estat

En aquest article s'hi inclouen les transferències a favor de les entitats locals corresponents a les participacions en els tributs de l'Estat dels ajuntaments exclosos del model de cessió dels impostos estatals⁵², i també a la participació en el Fons Complementari de Finançament establert a la Llei Reguladora de les Hisendes Locals a favor de les entitats que si estan dins del model de cessió d'impostos. És a dir dos grups d'ajuntaments, uns, els de més de 75.000 habitants i capital de província, es financen per la cessió + fons complementari (aquest en aquest article) i els altres, per la participació en els tributs de l'Estat (també en aquesta article).

També es recullen els imports reconeguts per l'Administració General de l'Estat a favor dels ens locals en concepte de compensacions per beneficis fiscals en tributs locals concedits per normes estatals amb rang de llei⁵³.

En aquest article, a més de reservar-se conceptes, també es fa la reserva dels següents subconceptes:

- **420.00. Participació en tributs de l'Estat:** Els Art. 122-124 de la llei reguladora de les hisendes locals preveu la participació en els ingressos de l'estat dels municipis de menys de 75.000 habitants i que no siguin capitals de província. L'import total de la participació es calcula a partir de la participació del 2003 aplicant-hi la ràtio d'increment dels ingressos tributaris de l'Estat. Un import total que es reparteix entre els municipis de la forma següent:
 - 75% en funció de la població del padró ponderant amb els coeficients de la Taula 9: Coeficients en funció de la població⁵⁴.

Nombre d'habitants	Coeficient
>50.000	1,4
De 20.001 a 50.000	1,3
De 5.001 a 20.000	1,17
Fins 5.000	1

Taula 9: Coeficients en funció de la població

- 12,5% en funció de l'esforç fiscal (determinat en la llei de Pressupostos Generals de l'Estat).
- 12,5% en funció de l'invers de la capacitat tributària (determinat en la llei de Pressupostos Generals de l'Estat).

L'import total de la participació en els ingressos de l'Estat per el 2015 és de 15.850.980.370,00 Euros, un 11% dels pressupostos generals de l'Estat⁵⁵.

⁵²Els municipis inclosos en el model de cessió d'impostos són els de l'article 111 del text refós de la Llei reguladora de les Hisendes locals on estableix la cessió als municipis de les capitals de província o amb població >75.000hab de l'IRPF, IVA i impostos especials, vegeu apartats 5.1.1 Article 10 Impostos sobre la renda a la pàgina 37, 5.2.1 Article 21 Sobre el Valor Afegit a la pàgina 42, i 5.2.2 Article 22 Impost sobre consums específics a la pàgina 43.

⁵³D'aquí venien les demandes dels municipis de compensar les bonificacions de l'IBI de les autopistes descrites en el concepte 112 de l'apartat 5.1.2 Article 11 Impostos sobre el capital a la pàgina 37.

⁵⁴Per això municipis amb poblacions situades al voltant de les fronteres dels coeficients estan tant interessades en censos alts.

⁵⁵Només el 16% de les despeses dels pressupostos de l'estat es destinen als ens locals, vegeu Taula 10: Aportacions impostos de

- **420.10. Fons Complementari de Finançament:** Els Art. 118-121 de la llei reguladora de les hisendes locals regulen el fons complementari de finançament per els municipis que reben les cessions dels impostos de l'Estat. El fons es calcula a partir del fons complementari del 2003 aplicant-hi la ràtio d'increment dels ingressos tributaris de l'Estat.
- **420.20. Compensació per beneficis fiscals:** És en aquests conceptes on han d'anar les compensacions de les bonificacions de l'Impost d'Activitats Econòmiques aplicades per l'Estat, del concepte 130. Alguns municipis no els presenten en aquest concepte en els pressupostos, caldria veure si és perquè els han assignat erròniament a un altre apartat o perquè no estan fent la corresponent reclamació.

També és en aquest concepte on es destinaven les compensacions per l'IBI de les autopistes.

- **420.90. Altres transferències corrents de l'Administració General de l'Estat:** L'estat complementa les aportacions als municipis a través de programes de subvencions previstos per donar suport a determinades polítiques (que molts cops poden ser ben contraposades a les que defensem nosaltres en defensa del bé comú). Les més habituals són les subvencions per al dèficit del transport col·lectiu urbà⁵⁶, però també per recollida selectiva, etc. Cal estar a l'aguait del mar de convocatòries⁵⁷ que realitza cada ministeri fer les corresponents gestions polítiques per assegurar la prioritització i redactar les sol·licituds i projectes corresponents.
- **421. D'organismes autònoms i agències estatals:** Transferències corrents procedents d'organismes autònoms estatals, distingint SEPE, 421.00, i altres organismes autònoms i agències., 421.90. Hi ha municipis que aconsegueixen políticament aquesta partida.
- **422. De fundacions estatals:** Transferències corrents procedents de fundacions estatals. Existeix un lloc web⁵⁸ amb el llistat de fundacions públiques i altres ens estatals.
- **423. De societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials i altres organismes públics:** Distingint Loteries i Apostes de l'estat 423.00, i altres societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials i organismes públics, 423.90

5.4.4 Article 43 De la Seguretat Social

Transferències corrents que les entitats locals i els seus organisme autònoms puguin rebre de qualsevol dels ens que integren el sistema de la seguretat social. És un article que no s'usa, ja que la seguretat social no fa cap transferència als ajuntaments.

5.4.5 Article 44 D'Ens públics i Societats Mercantils de l'Entitat Local

Les transferències corrents que reben els ajuntaments dels seus ens, ja siguin societats mercantils o la resta d'ens públics, s'han de separar entre aquests dos conceptes.

l'Estat al finançament municipal.

Concepte	Import pressupost 2015	% total pressupostos Estat 2015
Transferències a entitats locals per participació en ingressos de l'estat	15.580.980.370,00 €	11%
Cessió municipis art. 111 llei hisendes locals	1.854.548.094,00 €	1,3%
Fons complementari finançament art. 111 llei hisendes locals	6.106.720.000,00 €	4%
Total aportacions de l'Estat a despesa corrent	23.542.248.464,00 €	16,6%

⁵⁶E Taula 10: Aportacions impostos de l'Estat al finançament municipal

llei 36/2014, de

26 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per l'any 2015 és on es regulen les subvencions al transport col·lectiu urbà.

⁵⁷<http://www.pap.minhap.gob.es/bdnstrans/ca/buscarConvocatorias>, en aquest cas per veure on s'han concedit (i amb quins criteris) i [http://transparencia.gob.es/es_ES/buscar?p\[termino\]=subvenciones&p\[filtros\]\[fecha_desde\]=&p\[filtros\]\[fecha_desde\]=&hash=1#wrap](http://transparencia.gob.es/es_ES/buscar?p[termino]=subvenciones&p[filtros][fecha_desde]=&p[filtros][fecha_desde]=&hash=1#wrap) per buscar convocatòries i recursos <http://www.minhap.gob.es/es-ES/CDI/Paginas/centraldeinformacion.aspx>

⁵⁸<http://www.igae.pap.minhap.gob.es/sitios/igae/es-ES/ClnInvespe/Paginas/invespe.aspx>

- **440. D'ens públics:** Entenent ens públic com qualsevol organisme autònom, patronat o organisme especial, o entitat pública empresarial.
- **441. De societats mercantils:** De societats de capitals ja siguin SA o SL amb el 100% d'accions públiques, i també empreses mixtes.

Aquestes transferències no són retribucions de beneficis, que s'articulen en l'article 53, en l'apartat 5.5.4 Article 53 Dividends i participació beneficis a la pàgina 68. S'utilitza habitualment per transferir recursos de les societats municipals a l'ajuntament quan és l'ajuntament qui satisfà les despeses d'algun compromís executat per els ens públics o les societats mercantils, per exemple el pagament de les quotes del Consorci per la Gestió Pública de l'Aigua que finança l'empresa pública municipal a través de l'explotació del servei d'abastament d'aigua però que per titularitat li correspon pagar a l'ajuntament.

5.4.6 Article 45 De Comunitats Autònomes

En aquest article s'hi recullen les transferències corrents que els ens locals i els seus organismes autònoms prevegin rebre de la comunitat autònoma. Es defineixen quatre conceptes i en el primer d'aquests set subconceptes obligatoris reservats:

- **450. De l'Administració General de les Comunitats Autònomes:** Les transferències de les Comunitats Autònomes als ajuntaments es vehiculen a través dels següents subconceptes obligatoris. Notis que la transferències incondicionades, és a dir el fons de cooperació local, aporta recursos molt per sota⁵⁹ de la resta de les transferències que es fan per mitjà de convenis i subvencions condicionades a la realització de determinades activitats o serveis. Per tant és clau disposar de mecanismes administratius per a la detecció de les convocatòries de subvencions, donar prioritat als serveis tècnics i administratius per a la elaboració de les memòries de sol·licituds de subvencions, i plantejar una dedicació mínima política per a la negociació de convenis, ajuts directes, etc.

La informació de les subvencions està dispersa ja que cada departament, agència o organisme de la Generalitat té autonomia per realitzar les seves pròpies convocatòries, en alguns llocs⁶⁰ es pot trobar certa informació agrupada i a la memòria de subvencions del projecte de pressupostos de cada any, on s'hi detallen tant les subvencions directes com les obertes a convocatòria. Les de 2015 es poden trobar a la separata de subvencions de la memòria⁶¹ de pressupostos de la Generalitat per el 2015. Els pressupostos anuals de la Generalitat es van actualitzant al lloc web corresponent⁶².

- **450.00. Participació en els tributs de la Comunitat Autònoma:** La regulació de la participació dels ens locals en els tributs de la Generalitat està regulat en els articles 2.1c) i 39.2 del Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text Refós de la Llei reguladora de les hisendes locals. El Fons de cooperació local de Catalunya és creat per l'article 197 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, per el que s'aprova el Text Refós de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya (TRLMLRC). En termes legals, aquesta participació té la consideració jurídica d'una transferència d'assignació territorial destinada a finançar globalment l'activitat dels ens locals i, per aquest motiu, aquests la poden destinar lliurement per fer front a despeses i inversions derivades del seu funcionament o de l'acompliment de les seves competències.

Es destina a els municipis, les comarques i les entitats municipals descentralitzades dels municipis de Catalunya. Correspon a la Generalitat, mitjançant la Llei anual de pressupostos, distribuir el Fons, d'acord amb els criteris que legalment s'estableixin i conforme a les especificitats de l'organització territorial de Catalunya. Actualment, els criteris principals que s'utilitzen són els de

⁵⁹Deu vegades per sota, en la majoria d'ajuntaments. I si no està tant per sota, vol dir que el municipi no s'ha treballat obtenir subvencions i finançament per convenis amb la Generalitat.

⁶⁰<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/serveis.jsp?query=subvencions>

⁶¹http://aplicacions.economia.gencat.cat/wpres/AppPHP/2015/pdf/VOL_P_MDS.pdf

⁶²http://economia.gencat.cat/ca/70_ambits_actuacio/pressupostos

població (volum de població agrupada per trams a nivell de cada ens local); de despeses derivades de la gestió del territori (existència de nuclis de població diferenciats, superfície del territori, capitalitat comarcal, població disseminada, etc.) i altres de magnitud econòmica (com ara l'existència de diferències en la renda comarcal per càpita). En tot cas, el lliurament als ens locals del Fons de cooperació local resta condicionat al fet que els destinataris compleixin adequadament l'obligació de trametre els pressupostos, les liquidacions pressupostàries anuals i els qüestionaris estadístics homogeneïtzats d'aquestes dades al Departament de Governació i Relacions Institucionals, així com els comptes anuals a la Sindicatura de Comptes, d'acord amb el que estableix la legislació sectorial.

En els pressupostos de la Generalitat del 2015 l'import del Fons de cooperació local és de 124.100.000,00€ un 0,34% del total dels pressupostos de la Generalitat, que són de 36.942.900.000,00€

- **450.01. Altres transferències incondicionades:** Si bé hi ha la reserva de subconcepte, no hi ha cap altre transferència incondicionada de la Generalitat de Catalunya.
- **450.02. Transferències corrents en compliment de convenis subscrits amb la Comunitat Autònoma en matèria de Serveis Socials i Polítics d'Igualtat:** Els ajuts del Departament de Benestar Social i Família es publiquen habitualment al seu web⁶³. Les aportacions de serveis socials són de les més importants que fa la generalitat, en aquest apartat hi ha les aportacions per a la llei de la dependència, serveis socials bàsics, plans comunitaris, centres oberts, ajuts d'urgència social, acollida, atenció a la dona, etc. és molt important fer-ne el seguiment i assegurar-ne la disposició per al pressupost de l'any següent.
- **450.30. Transferències corrents en compliment de convenis subscrits amb la Comunitat Autònoma en matèria d'Educació:** En aquest apartat som importants les transferències a les escoles bressol, escoles de música. Els ajuts i subvencions del Departament d'Ensenyament es publiquen regularment al web del departament⁶⁴ a més de la corresponent publicació al DOGC. Les convocatòries menen directament a l'extranet de les administracions públiques catalanes del Consorci d'Administració Oberta de Catalunya, a les que cal accedir amb usuari i contrasenya⁶⁵.
- **450.50. Transferències corrents en compliment de convenis subscrits amb la Comunitat Autònoma en matèria d'ocupació i desenvolupament rural:** Els ajuts i subvencions del Departament d'empresa i ocupació⁶⁶, i del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació⁶⁷.
- **450.60. Altres transferències corrents en compliment de convenis subscrits amb la comunitat autònoma:** En el cercador de convenis⁶⁸ es poden visualitzar els convenis subscrits per la Generalitat, inclosos amb ens locals. També es pot trobar més informació al web del registre de convenis de col·laboració i cooperació⁶⁹. Conèixer quina mena de convenis es signen ens pot ser útil per veure amb quin departament o organisme de la generalitat cap anar a negociar políticament per poder accedir a aquesta mena de recursos.
- **450.80. Altres subvencions corrents de l'Administració General de la Comunitat Autònoma:** La Generalitat disposa d'un web⁷⁰ amb llistat extensiu de subvencions.

63http://benestar.gencat.cat/ca/integraciodepartamentaltramit/tramits/ajuts_i_subvencions/

64http://ensenyament.gencat.cat/ca/serveis_i_tramits/ajuts_subvencions/

65<https://idp.eacat.net/Logon.aspx?providerID=EACATPL&nextPage=https%3A%2F%2Fwww.eacat.cat%2F>

66<http://empresaiocupacio.gencat.cat/ca/integraciodepartamentaltramit/tramits/PerTemes/index.html?tipus=7763719a-a82c-11e3-a972-000c29052e2c>

67<http://agricultura.gencat.cat/ca/tramits/>

68http://www10.gencat.cat/drep_rccc/AppJava/Convenis.do?accion=LlistarSeccions&pais=ES&lang=ca

69http://governacio.gencat.cat/ca/pgov_ambits_d_actuacio/relacions_institucionals_i_amb_el_parlament/relacions_intergovernamentals/registre_de_convenis_de_col_laboracio_i_cooperacio

70<http://web.gencat.cat/ca/tramits/tramits-temes?filtreResp=t&tipusSel=7763719a-a82c-11e3-a972-000c29052e2c>

- **451. D'Organismes Autònoms i agències de les Comunitats Autònomes:** Hi ha diverses Agències de la Generalitat de Catalunya, la majoria d'elles no tenen programes de transferències de recursos als municipis, a excepció de l'Agència de Residus de Catalunya amb múltiples línies de subvencions i els retorns dels cànon sobre la disposició dels residus.

Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT⁷¹): Neix de la fusió de l'Agència de Protecció de la Salut, l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària i la Direcció General de Salut Pública. sense línia de transferències per als municipis.

Agència de Residus de Catalunya: L'Agència⁷², disposa d'un accés a les resolucions d'ajuts subvencions⁷³ amb ajuts per projectes de prevenció de residus i forment de la recollidora selectiva de la orgànica dels residus municipals. Cal tenir present que l'Agència concedeix habitualment subvencions directes a projectes que considera estratègics en l'àmbit dels residus, per tant es clau negociar amb les seves responsables la inclusió de possibles projectes estratègics de residus al nostre municipi dins de les seves prioritats.

De l'Agència de Residus cal fer un esment especial al cànon sobre els residus municipals, un impost sobre la disposició del rebuig tant a abocadors com a incineradores que destina els recursos recaptats a retorns per incentivar les recollides selectives d'orgànica i altres materials valoritzables. Cada any s'aproven els imports dels canons i els seus retorns⁷⁴. Amb la seva concepció actual el cànon de residus municipal i el seu retorn fa especialment interessants econòmicament⁷⁵ els sistemes de recollida selectiva eficaços, com el porta a porta⁷⁶. Recuperant el cas de Manresa que es plantejava en el concepte 399 amb Ecoembes, de canviar el model de contenidors de vorera actuals per un model porta porta com a Santpedor⁷⁷, es passaria de fer un pagament net per l'impost de disposició del residu municipals de 215.389,11€ anuals a rebre un ingrés net de 332.915,65€ anuals, 548.304,78€ més per un municipi de 75.700 habitants. Més de 7 euros per habitant!

Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament: L'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) és l'organisme de la Generalitat de Catalunya responsable de gestionar les polítiques de cooperació al desenvolupament i acció humanitària. Està adscrita a la Secretaria d'Afers Exteriors del Departament de la Presidència⁷⁸. Les línies de subvenció no son específiques per municipis però si que es poden vehicular a través d'entitats en el municipi⁷⁹.

Agència de l'Habitatge de Catalunya: Creada per la llei 13/2009, del 22 de juliol, de l'Agència de l'Habitatge de Catalunya⁸⁰. Hi destaquen els convenis de col·laboració⁸¹ entre ajuntaments i l'Agència per obrir oficines locals d'habitatge, en els quals l'agència assumeix una part dels costos.

Agència Catalana de l'Aigua: L'Agència estableix convenis⁸² amb Ajuntaments i Consells Comarcals que han assumit esdevenir entitats locals d'aigua per traspassar-los el corresponent finançament, també presenta regularment subvencions per al manteniment i conservació de lleres públiques⁸³, habitualment finançant un 80% de l'actuació. Cal estar atent a les convocatòries dels ajuts per al

71http://salutpublica.gencat.cat/ca/sobre_lagencia/

72<http://residus.gencat.cat/ca>

73<http://residus.gencat.cat/ca/lagencia/subvencions/>

74http://residus.gencat.cat/ca/ambits_dactuacio/tipus_de_residu/residus_municipals/canons_sobre_la_disposicio_del_rebuig_dels_residus_municipals/

75http://portaaporta.cat/documents/arxiu_portaaporta_153.pdf

76http://portaaporta.cat/documents/arxiu_portaaporta_11.pdf

77En el cas de Manresa s'ha fet el càlcul del balanç entre els pagament de l'impost i dels retorns per el 2015 amb dades de recollida reals de 2013 i s'ha valorat els balanç que hi hauria si el sistema de recollida fos porta a porta com el veí Santpedor.

http://prezi.com/yqglglow-80vq/?utm_campaign=share&utm_medium=copy

78http://cooperaciocatalana.gencat.cat/ca/agencia_catalana_de_cooperacio_al_desenvolupament/que_es_l_accd/

79http://cooperaciocatalana.gencat.cat/ca/serveis/ajuts_i_subvencions/

80<http://www.agenciahabitatge.cat>

81http://www.agenciahabitatge.cat/wps/portal?WCM_GLOBAL_CONTEXT=ca/ahc/web/serveis/ensLocalAssociacions

82http://aca-web.gencat.cat/aca/appmanager/aca/aca?_nfpb=true&_pageLabel=P45400225541379932876165

83http://aca-web.gencat.cat/aca/documents/ca/publicacions/espais_fluvials/prevencio/mcll/mcll.htm

manteniment de lleres i negociar millores en els convenis en la gestió dels ens locals de l'aigua.

Agència Catalana del Consum: És un organisme autònom de la Generalitat de Catalunya adscrit al Departament d'Empresa i Ocupació, creat per la llei 9/2004, de 24 de desembre, de creació de l'Agència Catalana de Consum, té assignades totes les competències de la Generalitat de Catalunya en matèria de consum. L'Agència subscriu encàrrecs de gestió a Consells Comarcals i Ajuntaments per realitzar actuacions en matèria de consum que son competència exclusiva de la Generalitat amb finançament consignat per els ens locals⁸⁴. Els convenis es prorroguen anualment, per tant cal fer seguiment de la pròrroga del conveni si el municipi està conveniat actualment, no si el conveni l'ha signat el Consell Comarcal.

Agència Tributària de Catalunya: L'Agència Tributària de Catalunya (ATC)⁸⁵ gestiona, liquida, inspecciona i recapta els tributs propis de la Generalitat de Catalunya, excepte els referits a l'aigua i els residus, que els gestionen les respectives agències, i els tributs estatals cedits totalment. També gestiona la recaptació per la via executiva dels ingressos de dret públic no tributaris de la Generalitat. L'Agència estableix convenis de col·laboració⁸⁶ amb altres institucions incloses entitats locals per col·laborar en matèria tributària. Afecta bàsicament a Barcelona i Diputacions.

Agència per a la competitivitat de l'empresa: Altrament anomenada Acció⁸⁷. Si bé directament no hi ha línies d'ajuts i subvencions per als ens locals, si que hi ha un parell d'aspectes a investigar-hi. Per una banda la compra pública innovadora⁸⁸ i per l'altre la utilització de les eines d'innovació empresarial i les pròpies línies d'ajuts i subvencions per a la posada en marxa d'una iniciativa empresarial pública a través de qualsevol de les opcions legals d'actuació en règim de competència amb empreses de mercat.

Agència Catalana de Turisme: és l'organisme del Departament d'Empresa i ocupació que s'encarrega de dur a terme les polítiques de promoció turística. Neix com a entitat de dret públic de la Generalitat mitjançant la [Llei 15/2007](#), de 5 de desembre, amb l'objectiu de promoure Catalunya com a destinació turística. És un organisme publico privat ja que també està format per el Consell General de Cambres de Comerç de Catalunya. Es dedica a la promoció de paquets privats i obté finançament privat i public. Estableix convenis⁸⁹ de promoció d'activitats com ara el Ral·li RACC Catalunya-Costa Daurada o signar convenis de promoció turística d'«estacions nàutiques» amb l'Associació Espanyola d'Estacions Nàutiques presidida pel condemnat el 2003 a 8 anys i set mesos d'inhabilitació per càrrec públic per Prevaricació Joan Campolier Montsant⁹⁰, o estableix convenis de col·laboració amb la Fundació Privada Barcelona Comerç per promocionar la pista de gel «BarGelona» durant els dies 21 de novembre de 2014 a 11 de gener de 2015 amb una aportació de 90.750€!

Oficina de suport a la Iniciativa Cultural (OSIC⁹¹): L'Oficina de Suport a la Iniciativa Cultural (OSIC) del Departament de Cultura té com a objectiu facilitar la sol·licitud d'ajudes en matèria cultural, millorar el servei mitjançant la simplificació i normalització documental, i optimitzar recursos i procediments. A manera de finestra única i amb una clara aposta pels mitjans electrònics, permet accedir a la informació i els tràmits de les subvencions del Departament de manera fàcil i clara. Amb un web⁹² on concentren tots els tràmits i subvencions per als ens locals i les entitats públiques sobre

84Els darrers signats el 2014: http://www.consum.cat/qui_som/convenis-protocols/convenis_2014/index.html, on hi ha els convenis amb administració local que s'han prorrogat per el 2015. I aquí els signats el 2015: http://www.consum.cat/qui_som/convenis-protocols/index.html

85<http://etributs.gencat.cat/ca/>

86http://etributs.gencat.cat/ca/atc/convenis/convenis_altres_institucions/

87<http://accio.gencat.cat/cat/index.jsp>

88<http://accio.gencat.cat/cat/innovacio-tecnologica/recursos-rd/compra-publica-innovadora/CPI.jsp>

89<http://www.act.cat/taulell-anuncis/>

90A qui el ministre de Justícia Juan Fernando López Aguilar, redueix a 4 anys el 2006, «a condició que no torni a cometre delictes dolós en el termini de vuit anys.» I el 2011 ja tornava a ser alcalde de Santa Susanna per CiU i al 2015 per Ais.

91http://cultura.gencat.cat/ca/subvencions_i_tramits/temp/comodi/contacte/osic_informacio

92http://cultura.gencat.cat/ca/subvencions_i_tramits/subvencions/ens_local/

arts escèniques, música, arts visuals i plàstiques, llengua, patrimoni, cinema i audiovisuals, lletres i cultura popular.

Agència Catalana de Joventut: L'Agència Catalana de la Joventut (ACJ⁹³) és una entitat de dret públic, amb personalitat jurídica pròpia, que està adscrita al departament competent en matèria de joventut mitjançant la Direcció General de Joventut. Va ser creada pel Parlament de Catalunya per mitjà de la [Llei 6/2006, de 26 de maig](#), i els seus estatuts es van aprovar pel [decret 129/2007, de 5 de juny](#). Té per objecte prestar serveis a la joventut, executar programes d'interès per a la joventut i gestionar els serveis que l'Administració de la Generalitat desplegui en aquesta matèria, a més d'assessorar els ens locals en polítiques de joventut. Entre els serveis destaquen la Xarxa Nacional d'Albergs Socials de Catalunya (XANASCAT⁹⁴) i el Carnet Jove. Els acords més habituals amb els ens locals són els convenis⁹⁵ ja siguin en el marc de programes de descomptes del Carnet Jove o per adhesió d'albergs municipals a la XANASCAT. També ofereixen una sèrie de programes d'ajut⁹⁶ destinats als professionals dels ajuntaments (regidores, tècniques, informadores, dinamitzadores) en material de joventut.

- **452. De fundacions de Comunitats Autònomes:** Hi ha diverses fundacions públiques o mixtes⁹⁷, en el web institucional de la Generalitat s'hi poden trobar les diverses fundacions amb participació de la Generalitat⁹⁸. Cal veure si en alguna d'aquestes fundacions tenen previstes línies d'ajuts a municipis.
- **453. De societats mercantils, entitats públiques empresarials i altres organismes públics dependents de les Comunitats Autònomes:** La Generalitat de Catalunya disposa de diverses entitats autònomes administratives⁹⁹, entitats autònomes de caràcter comercial, industrial o financer¹⁰⁰, entitats de dret públic sotmeses a l'ordenament jurídic privat¹⁰¹, entitats independents i/o estatutàries¹⁰², ens públics de naturalesa singular¹⁰³, consorcis¹⁰⁴, societats mercantils¹⁰⁵. Cal veure si en alguna d'aquestes fundacions tenen previstes línies d'ajuts a municipis.

5.4.7 Article 46 D'Entitats Locals

En aquest article s'imputen les transferències i subvencions rebudes per altres organismes locals. Es reserven els següents conceptes:

- **461. Diputació :** Les diputacions i Consells Insulars ofereixen diverses línies d'ajuts i suport als municipis. En Consell Insular d'Eivissa disposa d'un lloc web on concentra les convocatòries i ajudes¹⁰⁶, el de Mallorca disposa d'un lloc web¹⁰⁷ on concentra els serveis a ajuts als municipis, el de Menorca presenta un portal¹⁰⁸ per als municipis, per veure els recursos del de Formentera cal accedir al taulell d'anuncis¹⁰⁹, la Diputació d'Alacant distribueix els ajuts i subvencions als municipis

93<http://www.acjoventut.cat/>

94<http://www.xanascat.cat/choosenodelang.tjc?id=1&lang=ca>

95<http://www.acjoventut.cat/ca/convenis/>

96http://www.acjoventut.cat/img/cataleg_serveis_acj.pdf

97<http://web.gencat.cat/ca/actualitat/detall/Neix-la-Fundacio-Catalunya-Cultura-00001>

98<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=fundacions>

99<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=organismesAutonomesAdministratius>

100<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=organismesAutonomesAltres>

101<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=entitatsDretPublic>

102<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=organismesIndependentsEstatutaris>

103<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=altresEnsPublics>

104<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=consorcis>

105<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=societatsMercantil>

106[http://www.conselldeivissa.es/portal/p_20_contenedor1.jsp?](http://www.conselldeivissa.es/portal/p_20_contenedor1.jsp?seccion=s_lpro_d10_v2.jsp&codbusqueda=382&language=ca&codResi=1&codMenuPN=424&codMenuSN=428&codMenu=499)

[seccion=s_lpro_d10_v2.jsp&codbusqueda=382&language=ca&codResi=1&codMenuPN=424&codMenuSN=428&codMenu=499](http://www.conselldeivissa.es/portal/p_20_contenedor1.jsp?seccion=s_lpro_d10_v2.jsp&codbusqueda=382&language=ca&codResi=1&codMenuPN=424&codMenuSN=428&codMenu=499)

107http://www.conselldemallorca.net/?id_section=492

108<http://www.cime.es/GesServeis/Destinatari.aspx?IDDESTINATARI=04&SECCIO=TEMES>

109http://www.consellinsulardeformentera.cat/index.php?option=com_content&view=article&id=2168&Itemid=436&lang=ca

per cada àrea de la Diputació¹¹⁰, La Diputació de Barcelona estableix un catàleg de serveis¹¹¹, la Diputació de Castelló concentra les subvencions en un lloc web¹¹² i en un altre els recursos que posa a disposició dels municipis¹¹³, la Diputació de Girona estableix una pàgina subvencions en línia¹¹⁴, la Diputació de Lleida ofereix un catàleg de serveis i ajuts per al món local¹¹⁵, la Diputació de Tarragona també concentra els seus serveis als ajuntaments en un lloc web¹¹⁶, la Diputació de València concentra en un lloc el seu llistat de serveis¹¹⁷, les convocatòries d'ajust estan en cada servei.

- **462. D'Ajuntaments:** Aquest concepte està reservat per transferències realitzades per altres municipis en casos, per exemple de cessió de la gestió d'un servei al nostre municipi amb al corresponent partida econòmica. Per exemple per la gestió del servei de recollida de brossa d'uns carrers que toquen al nostre municipi, o per la gestió de la deixalleria compartida, etc.
- **463. De Mancomunitats:** Si el nostre municipi està en alguna mancomunitat, hem d'explorar si aquesta ofereix algun programa d'ajuts específics que ens pugui beneficiar. En el web de municat¹¹⁸, municipis i comarques de Catalunya, podem comprovar en quins altres ens participa el nostre ajuntament, així mateix com quins són els seus organismes dependents.
- **464. D'Àrees Metropolitanas:** D'àrees metropolitanas constituïdes legalment només hi ha la de Barcelona¹¹⁹, al País Valencià hi ha una autoritat de transport Metropolità per a cadascuna de les tres capitals. De l'Àrea Metropolitana de Barcelona els municipis n'han de rebre, com a mínim els retorns del cànon de residus així com les compensacions per les recollides selectives d'envasos d'Ecoembes i Ecovidrio que es fa a través d'Àrea en aquests municipis.
- **465. De Consell Comarcal:** En el web de municat¹²⁰ es pot accedir a les dades de cada Consell Comarcal per veure quin pressupost tenen aprovat per l'any en curs i les transferències o subvencions previstes, per tal de fer la corresponent sol·licitud d'ajut, o per negociar-ne el corresponent conveni.
- **466. D'altres entitats que agrupin municipis:** Utilitzant la cerca del municat, podem comprovar de quines altres entitats que agrupen municipis forma part el nostre municipi.
- **467. De Consorcis:** Ídem anterior.
- **468. D'entitats locals menors:** Són les «pedanies» que establí l'estatut municipal espanyol del 1924, amb l'alcalde pedani. A Catalunya se substitueixen per les entitats municipals descentralitzades que es governen per una junta de veïns. A les Illes només hi ha Palmanyola depenent de Brunyola, al País Valencià n'hi ha 7, la Barraca d'Aigües Vives (Alzira, Ribera Alta), el Bellestar (la Pobla de Benifassà, Baix Maestrat), Jesús Pobre (Dénia, Marina Alta), la Llosa de Camatxo (Alcalalí, Marina Alta), el Mareny de Barraquetes (Sueca, Ribera Baixa), el Perelló (Sueca, Ribera Baixa), la Xara (Dénia, Marina Alta). Al principat n'hi ha 65 que les podeu consultar al web de la wikipedia¹²¹.

110<http://www.diputacionalicante.es/va/LaDiputacion/Areas/Pagines/Areas.aspx>

111<https://seuelectronica.diba.cat/tramits-ens/concertacio/catalog2015/default.asp>

112<http://www.dipc.es/ca/subvenciones/>

113<http://www.dipc.es/ca/servicios-a-municipios/>

114<http://www.ddgi.cat/subvencions2015/faces/inici.jsp>

115<http://www.diputaciolleida.cat/231-municipis/>

116<http://www.dipta.cat/ca/serveis>

117<http://www.dival.es/va/content/llista-de-servicis>

118<http://municat.gencat.cat/index.php?page=consulta>

119<http://www.amb.cat/s/home.html>

120<http://municat.gencat.cat/index.php?page=consulta>

121https://ca.wikipedia.org/wiki/Entitat_municipal_descentralitzada

5.4.8 Article 47 D'Empreses privades

L'article 3.1 del Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de març, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales, permet al municipi rebre donacions de dret privat. Les donacions tenen bonificació fiscal.

5.4.9 Article 48 De famílies i institucions sense afany de lucre

L'article 3.1 del Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de març, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales, permet al municipi rebre donacions de dret privat. Les donacions tenen bonificació fiscal.

5.4.10 Article 49 De l'exterior

En aquest article es recullen, detallats, els ingressos per transferències corrents rebuts de les institucions de la Unió Europea, i, de forma conjunta, els procedents d'altres institucions i organitzacions internacionals. Existeixen diversos recursos web de guia d'ajuts a la Unió Europea, un d'ells el de la Diputació de Barcelona¹²². Els conceptes reservats són:

- **490. Del Fons Social Europeu**
- **491. Del Fons de Desenvolupament Regional**
- **492. Del Fons de Cohesió**
- **493. Del Fons Europeu Agrícola de Garantia (FEAGA)**
- **494. Del Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER)**
- **495. Del FEOGA-Orientació**
- **496 Del Fons Europeu de la Pesca (FEP)**
- **497 Altres transferències de la Unió Europea**
- **499 Altres transferències de l'exterior, excloent la Unió Europea**

5.5 Capítol 5: Ingressos patrimonials

Els ingressos patrimonials són els de naturalesa no tributària procedents de rendes de la propietat o del patrimoni dels ens locals i els seus organismes autònoms, així com els derivats de les activitats realitzades en règim de dret privat.

5.5.1 Article 50 Interessos de títols i valors

En aquest article s'hi anoten els ingressos per interessos derivats de les inversions financeres en títols-valors de deute públic com privat, que poden ser lletres¹²³, bons¹²⁴ o obligacions a llarg termini¹²⁵. Des que l'Estat Espanyol està dins la Unió Europea, a la que s'ha cedit la política monetària al Banc Central Europeu, els estats tenen límits en la quantitat de deute públic que puguin emetre. Les autoritzacions per emetre deute públic han de ser aprovades per llei. En alguns municipis les intervencions es plantegen invertir els romanents de tresoreria de forma temporal en entitats privades buscant rendiments econòmic, sense tenir cap escrúpol sobre quina mena d'inversions no ètiques estan donant tals rendiments, una alternativa, és

¹²²<http://gaue.diba.cat/>

¹²³Títols a curt termini on qui compra obté el rendiment comprant el títol a un preu inferior al preu de venciment.

¹²⁴Títols de deute a mig termini, amb una durada entre 1 i 5 anys i amb tipus d'interès explícits.

¹²⁵Amb durada major de 5 anys i amb tipus d'interès explícits.

invertir en tresor públic (quan en tinguem de català!). El Banco de España elabora un butlletí¹²⁶ del mercat del deute públic on s'hi recullen tant les emissions de deute estatals, les autonòmiques i la d'altres emissors.

En els conceptes reservats, s'han d'especificar l'entitat emissora del deute públic:

- **500. De L'Estat:** L'Estat disposa del lloc web¹²⁷ del Tresor Públic on es pot accedir a la informació de les lletres i obligacions emeses, els seus terminis i venciments i es pot fer compra de nou deute públic.
- **501. D'Organismes Autònoms i agències:** Les emissions vives de deute a 22 de juliol de 2012¹²⁸ d'organismes i autònoms eren del ICO i del FROB.
- **504. De societats estatals, entitats públiques empresarials i altres organismes públics:** Com per exemple els títols¹²⁹ que ha emès l'entitat pública empresarial ADIF per finançar les noves inversions en AVE.
- **505. De Comunitats Autònomes:** Les comunitats autònomes que tenien autorització per emetre bons i l'estaven utilitzat al 22 de juliol de 2015 eren: la Junta d'Andalusia, la Comunitat Canària, la Junta d'Extremadura, la Comunitat de Madrid, la Comunitat de la Rioja, la Comunitat d'Aragó, les Illes Balears, Castella la Manxa, Castella Lleó, la Junta de Galícia i la Comunitat Navarra.
- **506. D'entitats locals:** La única administració local que en aquests moments disposa d'autorització i ha emès deute públic és l'ajuntament de Madrid.
- **507. D'empreses privades:** Lletres de canvi, xecs i pagarés regulats per la llei 19/1985, de 16 de juliol, cambiaria y del cheque.

5.5.2 Article 51 Interessos de bestretes i préstecs concedits

Interessos de deute no documentats en títols de valors, préstecs de tota mena, bestretes o pòlisses de crèdit que l'ajuntament estigui concedint a un tercer. Per conceptes s'ha de diferenciar els interessos rebuts en funció dels grups d'entitats o subjectes deutors. Els conceptes reservats són:

- **511. D'Organismes autònoms i agències**
- **514. De societats mercantils, entitats públiques empresarials i altres organismes públics:** A Terrassa, per exemple, és el propi municipi qui li ofereix polisses de crèdit a les empreses municipals. De manera que aquestes no van a buscar finançament a curt a la banca i hi ha un sobrecost financer, sinó que són recursos que retornen al municipi.
- **518. De famílies i institucions sense ànim de lucre**

5.5.3 Article 52 Interessos de dipòsits

En aquest article s'hi imputen els interessos obtinguts de dipòsits monetaris en bancs i caixes d'estalvi efectuats per les entitats locals. Per conceptes s'ha de diferenciar els interessos rebuts en funció de les entitats. No hi ha cap reserva de conceptes.

Com a CUP ens hauríem de plantejar retirar tots els dipòsits en banca no ètica, per més que donin interessos a la municipalitat, estan tacats de sang, maltractaments i explotació laboral, de gènere i ambiental.

¹²⁶<http://www.bde.es/webbde/es/secciones/informes/banota/boletin.html>

¹²⁷<http://www.tesoro.es/deuda-publica>

¹²⁸<http://www.bde.es/webbde/es/secciones/informes/banota/b0402.txt>

¹²⁹http://economia.elpais.com/economia/2015/01/21/actualidad/1421845248_599343.html

5.5.4 Article 53 Dividends i participació beneficis

En aquest article s'hi inclouen els recursos procedents de dividends i participació en beneficis derivats d'inversions financeres o de drets legalment establerts. S'han de diferenciar en funció de les entitats i subjectes participats per l'entitat local. Els conceptes reservats són:

- **531. D'organismes autònoms i agències**
- **534. De societats mercantils, entitats públiques empresarials i altres organismes públic**

S'hi inclouen tant els dividends i beneficis de societats i entitats dependents de l'entitat local com els corresponents a societats i entitats en les que l'ajuntament sigui un mer participant. S'entén que la societat o l'entitat depèn de l'ajuntament quan es compleixi alguna de les següents circumstàncies:

1. L'Ajuntament, els seus ens dependents, vinculats o participats, participen en el seu capital social, directa o indirectament de forma majoritària.
2. Qualsevol òrgan, organisme o societat mercantil integrant o dependent de l'entitat local o participats per aquesta, disposi de drets de vot majoritaris a la societat, bé directament, bé mitjançant acords amb altres socis.
3. Que qualsevol òrgan, organisme o societat mercantil integrant o dependent de l'entitat local o participat per aquesta, tingui dret a nomenar o a destituir a la majoria de les membres dels òrgans de govern de la societat, bé directament, bé mitjançant acord amb altres sòcies.
4. Que l'administradora única o algun dels seus membres del Consell d'administració de la societat, hagin estat designats en qualitat de membres o conselleres per l'entitat local, organisme o societat mercantil dependents de l'entitat local o participats per aquesta.

En funció d'això es distingiran dos subconceptes:

- **534.00. Societats i entitats dependents de les entitats locals**
- **534.10. Societats i entitats no dependents de les entitats locals**

Tant en el concepte 531, com en els dos subconceptes 534, especialment el 534.00, procedeixen habitualment de beneficis o rendiments de la prestació de serveis públics, bàsicament en gestió directa¹³⁰, però també amb gestió indirecta amb una empresa mixta i amb menys marges si tenim un privat que vol assegurar els seus beneficis. Ara bé, també podem obtenir rendiments econòmics procedents d'altre activitat econòmica que no necessàriament tingui a veure amb la prestació dels serveis bàsics.

Cal tenir en compte que a més de les competències locals relacionades amb els serveis bàsic, vegeu apartat 1.3 Les despeses locals competència del municipi a la pàgina 7, el municipi també té reconeguda per l'article 25 de la llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases de Règim Local, la capacitat de promoure activitats i prestar serveis públics que contribueixin a satisfer les necessitats i aspiracions de la comunitat veïnal. I que l'ajuntament, fent ús de la seva capacitat d'actuació com agent dinamitzador de l'economia local, en condicions de competència amb els operadors privats del mercat, es pot dedicar a produir béns i serveis. Així ho regula el Títol 4 del Decret 179/1995, de 13 de juny, per el que s'aprova el Reglament d'Obres, Activitats i serveis dels ens locals (ROAS). En l'article 136 estableix clarament que:

1. *Las entidades locales pueden ejercer la iniciativa para el desarrollo de actividades económicas en régimen de libre concurrencia en el marco de la economía de mercado.*

¹³⁰L'Ajuntament de Terrassa ingressa al pressupost de 2015 1.200.000 euros en aquest concepte de les seves empreses municipals Eco-Equip SAM, Egara Via SA, Societat municipal de serveis funeraris de Terrassa SA, Societat municipal d'habitatge de Terrassa SA., Patrimoni Municipal de Terrassa SL, Societat municipal de comunicació de Terrassa SA, Foment de Terrassa SA. Vegeu-les a <http://municat.gencat.cat/index.php?page=consulta&mostraEns=0827980001&accio=organismes>

2. Dicha actividad tendrá que responder en todo caso, al interés público local.

És a dir que no cal limitar la funció dels municipis a la prestació dels serveis bàsics obligatoris sinó que ens podem permetre el repte d'utilitzar-los com una eina de generació de llocs de treball i de proveïment de recursos i necessitats humanes bàsiques des de l'òptica del bé comú, on els beneficis de l'activitat econòmica puguin revertir al 100% a la col·lectivitat i no pas només el percentatge corresponent de l'impost de societats quan el benefici industrial és generat per una societat mercantil, o l'irrisori 1% dels beneficis obtinguts per les especulatives SICAV.

En el cas, que el municipi es plantegés exercir iniciativa per el desenvolupament d'activitats econòmiques les fórmules jurídiques per dur-les a terme han de ser les que regula l'article 137 del ROAS: organisme autònom de caràcter industrial, comercial o financer, societat mercantil de capital públic o mixt o societat cooperativa. I en principi no hauria de rebre cap ajut o avantatge econòmic gratuït per respectar el principi de lliure competència. Ara bé, quan l'entitat tingués una minoració dels ingressos d'explotació i un increment dels costos de producció com a conseqüència de la imposició d'obligacions d'interès públic que suposessin un desavantatge respecte les empreses del sector, se li hauria de concedir algun tipus d'ajut econòmic per compensar la diferència.

En aquests casos, els ingressos dels rendiments econòmics de les activitats, no s'integrarien a l'article 36 de vendes, sinó que es derivarien a l'ajuntament en format de transferències de l'organisme corresponent a l'article 53 dels pressupostos de l'ajuntament. El que es planteja aquí és ampliar la visió a través de la iniciativa econòmica municipal en altres sectors que poden generar ingressos nets per l'ajuntament a més dels beneficis comunitaris relacionats amb la creació d'ocupació i revitalització de l'activitat econòmica: càmpings municipals, serveis de neteja d'edificis privats¹³¹, vivers de truites de riu, producció hortícola, obrador de conserves, etc. En definitiva activar promoció econòmica de la vila i destinar beneficis a consolidar serveis municipals. enlloc d'esperar la inflada de noves bombolles especulatives (urbanisme, aigua, etc.).

- **537. D'empreses privades** : En el cas que la societat mercantil no tingui consideració d'empresa mixta, sinó que la única relació amb l'ajuntament és que aquest hagi adquirit una participació que li doni dret a rebre els corresponents dividends.

5.5.5 Article 54 Rendes de bens immobles

En aquest article s'hi incorporen els ingressos derivats de l'aprofitament, ús o gaudi de tercers dels béns immobles patrimonials¹³² de l'ajuntament. Estan reservats els següents conceptes en funció dels tipus de de renda:

- **541. Arrendaments de finques urbanes:** Ingressos derivats de la cessió en lloguer d'immobles urbans en general.
- **542. Arrendaments de finques rústiques:** Ingressos derivats de l'arrendament de finques

¹³¹L'empresa municipal de Sant Boi, CORESSA, Corporació d'Empreses i Serveis de Sant Boi SA, a més de prestar serveis municipals com neteja d'edificis, recollida de residus, lluita contra l'atur, etc. També presta serveis de neteja a clients privats.

¹³² Els ajuntaments gestionen tres tipus de béns, els béns de domini públic, els béns patrimonials i els béns comunals.

Els **béns de domini públic** són els béns destinats a un ús o a un servei públic (carrers, voreres, parcs, places, edifici de l'ajuntament, piscina municipal, escoles públiques, etc.). L'ajuntament no els pot vendre ni embargar, ja que el més important d'aquests béns és la seva utilitat o afectació al servei o ús a què estan destinats. Poden ser objecte d'aprofitament privatiu o especial per part de particulars, prèvia la corresponent autorització o concessió, després d'un procés de pública concurrència, i el pagament de la taxa o preu que correspongui, sempre que amb això no es perjudiqui la seva finalitat principal (guinguetes a la via pública o a les platges, terrasses de bar, etc.)

Els **béns patrimonials** són béns de propietat privada de l'ajuntament. Es poden vendre o hipotecar, si bé sempre amb la limitació legal de destinar el producte que en pugui treure a despeses d'inversió. És a dir, no es pot destinar el producte de la venda de béns patrimonials municipals a pagar la nòmina o a altres tipus de despesa corrent.

Els **béns comunals** són béns (normalment boscos o pastures o altres béns susceptibles d'aprofitament comunitari) que pertanyen a la comunitat local, no a l'ajuntament, sinó a les veïnes, tant presents com futures. El paper de l'ajuntament és fer-ne d'administrador, d'acord amb unes regles que estableixen que la principal prioritat d'aquests béns és que siguin aprofitats o gaudits pels membres de la seva comunitat titular.

rústiques de propietat municipal.

- **544. Censos:** Ingressos derivats dels contractes de censos emfitèutics. És un contracte medieval on hi ha una tinència compartida de la propietat entre la propietària i l'útil. Mentre l'útil paga el cens, pot fer el que vulgui amb la propietat, però si no paga el cens, la propietat torna al propietari. Es pot alliberar el cens pagant una única quantitat i l'útil se'n queda la propietat.
- **549. Altres rendes de bens immobles:** Recull els ingressos d'aquesta naturalesa que no estan inclosos en els apartats anteriors.

5.5.6 Article 55 Productes de concessions i aprofitaments especials

Ingressos obtinguts de drets d'investigació o explotació atorgats per les entitats locals i, en general, els derivats de tot tipus de concessions i aprofitaments especials que puguin percebre. Cal distingir els que consisteixen en una única suma dels que consisteixen en un cànon periòdic o altra modalitat.

- **550. De Concessions administratives amb contraprestació periòdica:** Són els ingressos derivats de les concessions administratives, inclou el cànon periòdic¹³³ que correspon rebre de les concessionàries a les que l'ajuntament ha contractat la gestió d'un servei públic, conservant l'ajuntament la titularitat.
- **551. De concessions administratives amb contraprestació no periòdica:** En aquest cas també és un ingrés derivat d'una concessió administrativa, però en aquest cas no és un cànon periòdic, sinó el cànon inicial¹³⁴ que paga l'empresa concessionària de la gestió del servei públic al municipi al moment de la signatura del contracte.
- **552. Dret de superfície amb contraprestació periòdica:** Es tracta dels ingressos periòdics que obté l'ajuntament per la cessió de terrenys de propietat municipal per el seu ús, amb finalitats edificatòries, per el superficiari¹³⁵ durant el temps que s'estableixi per els plans o convenis corresponents, revertint a l'entitat local els terrenys i les edificacions quan es produeixi l'extinció del dret¹³⁶.
- **553. Dret de superfície amb contraprestació no periòdica:** Com en el cas anterior però rebent la suma en el moment d'adjudicació dels drets de superfície¹³⁷.
- **554. Aprofitaments agrícoles i forestals:** En aquest cas els ingressos per aprofitaments agrícoles i forestals en propietats municipals. Cal diferenciar dos subconceptes: 554,00 Productes

133 No ens hem de deixar impressionar per l'ingrés del cànon concessional. L'empresa concessionària el considera habitualment com un cost més que repercuteix en l'estudi de costos o en la memòria econòmica de l'oferta. Això vol dir que si la contraprestació econòmica de la concessió és via ingressos de les usuàries, les hi repercuteix aquest cost a més del corresponent benefici industrial, IVA, marges comercials, etc. És a dir que en el fons l'ajuntament obté el cànon concessional no dels beneficis de l'empresa, sinó de les aportacions de les usuàries. Si el municipi necessita un ingrés, millor plantejar-se prestar directament el servei, quedar-se el benefici i estalviar a les usuàries el cànon concessional, l'IVA i els marges comercials.

134 En aquest cas l'aparença de «negoci» per l'ajuntament és encara molt més gran. Hi ha gran ingrés que no està condicionat i que no té, aparentment, cap repercussió en la partida de despeses. El tractament que en fan les empreses concessionàries d'aquesta aportació és encara més lesiva per els interessos de les usuàries que en el cas dels cànon concessional periòdics. Ho consideren un préstec, això vol dir que apliquen anualment els corresponents pagaments periòdics de pagament d'interessos i de retorn del préstec. Arribant a pagar les usuàries a l'empresa a través de la tarifa, fins a tres vegades, sobretot si la concessió és a llarg termini, l'import que la concessionària havia avançant a l'ajuntament al principi de la concessió.

135 El superficiari és la persona que ostenta el dret de superfície contemplat en el Real Decreto Ley 2/2008, de 20 de juny, per el que se aprueba el texto refundido de la Ley del Suelo. El dret li permet construir i ser el propietari de l'edificació en un terreny que no és seu, l'obliga a construir en un termini determinat i té una durada màxima de 75 anys quan el dret és concedit per un ajuntament. Finalitzat el període, es reverteix la propietat de l'edificació a l'ajuntament sense cap indemnització al superficiari.

136 Aquesta forma d'obtenir recursos es pareguia als cànon concessional periòdics, però aquí enlloc de «llogar» la gestió del servei i encarir el preu que han de pagar les usuàries, es «lloga» el terreny es permet que les promotores de l'edifici es lucrin amb l'activitat i l'explotació d'aquesta i en tot cas si el «dret de superfície» ha estat car, ja es repercutirà a les usuàries de l'edifici corresponent, que pot ser un centre comercial, un hospital privat, etc. En tot cas la reversió, més que ser un «benefici» per l'ajuntament, pot ser una nova càrrega ja que rebran un edifici al final de la seva vida útil al que o bé cal rehabilitar o bé derruir.

137 Trobant-nos com amb els cànon concessional inicials, la superficiària considera aquest pagament com una inversió / préstec que ja s'encarregarà de repercutir en les usuàries de l'edifici. Molts municipis han utilitzat aquests mètodes per escapar-se de les limitacions d'endeutament tot especulant amb el seu territori.

d'explotacions forestals. 554,10 Fons de millora de monts.

- **555. Aprofitaments especials:** Ingressos d'altres aprofitaments especials alguns ajuntaments col·loquen aquí les concessions de ninxos dels cementiris.
- **559. Altres concessions i aprofitaments:** En aquest concepte se situen altres concessions i aprofitaments. Hi ha municipis que hi situen les concessions d'aparcaments municipals, els ninxos, i l'ajuntament de Reus té en el pressupost de 2015 33.280.000€ pel «canon concessió centre comercial i oci¹³⁸». Sant Boi té, també per el pressupost de 2015, un cànon de 72.996€, per la «concessió béns domini públic telefonia mòbil».

5.5.7 Article 59 Altres ingressos patrimonials

Recull tots els ingressos derivats de l'explotació del patrimoni municipal que no estan recollits en els altres articles. Estan reservats els següents conceptes:

- **591. Beneficis per realització d'inversions financeres:** Aquest concepte recull els ingressos per la venda de títols i valors que integrin les inversions financeres, incloent els ingressos de la venda dels drets¹³⁹. En aquest cas ens hem de plantejar l'ètica de tals inversions i cancel·lar-les quan abans millor.
- **592 Ingressos per operacions d'intercanvi financer:** S'inclouen els ingressos per interessos a cobrar, o per diferència creditora d'interessos, o per diferències positives de tipus de canvi o qualsevol altre ingrés de naturalesa financera, derivat d'operacions financeres de cobertura i gestió del risc del tipus d'interès i tipus de canvi.
- **599 Altres ingressos patrimonials:** Recull altres ingressos patrimonials no inclosos en els conceptes anteriors.

5.6 Capítol 6: Alienació d'inversions reals

Els capítols 6, alienació d'inversions reals i 8, transferències de capital, recullen els ingressos de vendes d'immobles i d'altre immobilitzat, això com les transferències reconegudes a l'ajuntament per finançar despeses de capital. En el capítol 6, s'hi anoten els ingressos procedents de transaccions amb sortida o lliurament de béns de capital propietat dels ens locals o dels seus organismes autònoms.

Segons l'article 5 de la llei reguladora de les hisendes locals, els ingressos procedents de l'alienació o gravamen de béns i drets que tinguin la consideració de patrimonials, no podran destinar-se al finançament de despesa corrent, a no ser que es tracti de parcel·les sobrants de vies públiques no edificables o d'efectes no utilitzables en serveis municipals.

5.6.1 Article 60 De terrenys

En l'article 60 s'hi situen els ingressos derivats de la venda de solars, finques rústiques i altres terrenys. Separant per els següents conceptes segons les seves característiques:

- **600. Venda de solars**
- **601. Venda de finques rústiques**

¹³⁸Es tracta del centre La Fira: <http://www.centrecomercialreus.com> i hauria d'imputar-se al concepte 553. Aquests ingressos són pura participació en processos especulatiu privats amb la complicitat de l'administració pública a canvi de morralla. Quin benefici hagués pogut treure el municipi si el plantejament de «la Fira» hagués estat un altre i dinamitzat des d'una perspectiva pública de gestió cooperativa i comunitària amb una visió ètica, ambiental, feminista i social? Ara ha obtingut 33 milions d'euros i d'aquí 75 anys el municipi tindrà un edifici obsolet que haurà d'enderrocar amb el corresponent cost.

¹³⁹Cal estar molt atentes a les inversions que hi ha fetes, hi ha hagut entitats públiques que van invertir excedents en fons de capital risc com ara els Fons Madoff, https://ca.wikipedia.org/wiki/Bernard_Madoff, provocant importants pèrdues al l'erari públic.

- **602. Parcel·les sobrants de la via pública**
- **603. Patrimoni Públic del Sol**
- **609. Altres terrenys**

5.6.2 Article 61 De les altres inversions reals

- **611. D'inversions de caràcter immaterial**: Ingressos derivats de la venda de la propietat industrial o intel·lectual.
- **612. D'objectes valuosos**: Ingressos per la venda d'objectes que no es deteriorin en el temps i hagin estat adquirits i mantinguts per l'ens local o els seus organismes autònoms com a dipòsit de valor, metalls preciosos, obres d'art, etc.
- **619. D'altres inversions reals**: Inclou els bens d'aquesta mena que no hagin estat inclosos en els apartats anteriors.

5.6.3 Article 68 Reintegraments per operacions de capital

Reintegraments d'exercicis tancats per operacions dels capítols 6 i 7. Si hi ha reintegraments del pressupost vigent, aquests s'han d'imputar al propi pressupost de despeses amb càrrec a la partida que s'hagués reconegut l'obligació, reduint l'import de l'obligació, així com dels pagaments d'aquestes. Es reserva un sol concepte:

- **680. D'exercicis tancats**

5.7 Capítol 7: Transferències de capital

Les transferències de capital són ingressos de naturalesa no tributària (no són tributs), percebuts sense contraprestació directa (sense un intercanvi de bé o servei), destinades a finançar operacions de capital. Es diferencien en funció de qui les concedeix i s'ha de diferenciar les que tinguin caràcter finalista.

5.7.1 Article 70 De l'Administració General de l'Entitat Local

Aquest article només s'aplica en els pressupostos dels organismes autònoms de l'ajuntament. No es reserva cap concepte.

5.7.2 Article 71 D'organismes autònoms de l'ajuntament

Transferències de capital que l'ajuntament i prevegi rebre d'organismes autònoms del propi ajuntament.

5.7.3 Article 72 De l'Estat

Les transferències de capitals que l'ajuntament prevegi rebre de l'Estat, s'han d'ordenar entre els conceptes i subconceptes relacionats a continuació. Con en el cas de l'apartat 5.4.3 Article 42 De l'Administració General de l'Estat, a partir de la pàgina 58, cal estar a l'aguait de les subvencions, programes d'ajuts i negociació política de convenis per assegurar aquesta mena de finançament.

- **720. De l'Administració General de l'Estat**
- **721. D'Organismes autònoms i agències de l'Estat**: Diferenciant entre 721.00 del servei públic d'ocupació estatal, i el 721.90 d'altres.
- **722. De fundacions estatals**

- **723. De societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials i altres organismes públics:** Diferenciant entre 723.00 de loteries i apostes de l'estat, de 723.90 D'altres societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials i organismes públics.

5.7.4 Article 73 De la seguretat social

L'Ordre preveu aquest article per les transferències que els ajuntaments puguin rebre dels ens que integrin el sistema de la seguretat social. Però al estar transferit a al generalitat, aquest article està buit de contingut.

5.7.5 Article 74 D'ens públics i societats mercantils de l'ajuntament

Les transferències de capital que reben els ajuntaments dels seus ens, ja siguin societats mercantils o la resta d'ens públics, s'han de separar entre aquests dos conceptes.

- **740 D'ens públics:** Entenent ens públic com qualsevol organisme autònom, patronat o organisme especial, o entitat pública empresarial.
- **741 De societats mercantils:** De societats de capitals ja siguin SA o SL amb el 100% d'accions públiques, i també empreses mixtes.

5.7.6 Article 75 De la Comunitat Autònoma

En aquest article s'hi recullen les transferències de capital que els ens locals i els seus organismes autònoms prevegin rebre de la comunitat autònoma. Es defineixen quatre conceptes i en el primer d'aquests set subconceptes obligatoris reservats:

- **750. De l'Administració General de les Comunitats Autònomes:** Les transferències de les Comunitats Autònomes als ajuntaments es vehiculen a través dels següents subconceptes obligatoris.

La informació de les subvencions està dispersa ja que cada departament, agència o organisme de la Generalitat té autonomia per realitzar les seves pròpies convocatòries, en alguns llocs¹⁴⁰ es pot trobar certa informació agrupada i a la memòria de subvencions del projecte de pressupostos de cada any, on s'hi detallen tant les subvencions directes com les obertes a convocatòria. Les de 2015 es poden trobar a la separata de subvencions de la memòria¹⁴¹ de pressupostos de la Generalitat per el 2015. Els pressupostos anuals de la Generalitat es van actualitzant al lloc web corresponent¹⁴².

- **750.00. Subvencions destinades a l'amortització de préstecs i operacions financeres:** Actualment no n'hi ha de disponibles.
- **750.02. Transferències de capital en compliment de convenis subscrits amb la Comunitat Autònoma en matèria de Serveis Socials i Polítics d'Igualtat:** Els ajuts del Departament de Benestar Social i Família es publiquen habitualment al seu web¹⁴³.
- **750.30. Transferències corrents en compliment de convenis subscrits amb la Comunitat Autònoma en matèria d'Educació:** Els ajuts i subvencions del Departament d'Ensenyament es publiquen regularment al web del departament¹⁴⁴ a més de la corresponent publicació al DOGC. Les convocatòries menen directament a l'extranet de les administracions públiques catalanes del Consorci d'Administració Oberta de Catalunya, a les que cal accedir amb usuari i contrasenya¹⁴⁵.

140<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/serveis.jsp?query=subvencions>

141http://aplicacions.economia.gencat.cat/wpres/AppPHP/2015/pdf/VOL_P_MDS.pdf

142http://economia.gencat.cat/ca/70_ambits_actuacio/pressupostos

143http://benestar.gencat.cat/ca/integraciodepartamentaltramit/tramits/ajuts_i_subvencions/

144http://ensenyament.gencat.cat/ca/serveis_i_tramits/ajuts_subvencions/

145<https://idp.eocat.net/Logon.aspx?providerID=EACATPL&nextPage=https%3A%2F%2Fwww.eocat.cat%2F>

- **750.50. Transferències corrents en compliment de convenis subscrits amb la Comunitat Autònoma en matèria d'ocupació i desenvolupament rural:** Els ajuts i subvencions del Departament d'empresa i ocupació¹⁴⁶, i del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació¹⁴⁷.
- **750.60. Altres transferències corrents en compliment de convenis subscrits amb la comunitat autònoma:** En el cercador de convenis¹⁴⁸ es poden visualitzar els convenis subscrits per la Generalitat, inclosos amb ens locals. També es pot trobar més informació al web del registre de convenis de col·laboració i cooperació¹⁴⁹. Conèixer quina mena de convenis es signen ens pot ser útil per veure amb quin departament o organisme de la generalitat cap anar a negociar políticament per poder accedir a aquesta mena de recursos.
- **750.80. Altres subvencions corrents de l'Administració General de la Comunitat Autònoma:** La Generalitat disposa d'un web¹⁵⁰ amb llistat extensiu de subvencions.
- **751. D'Organismes autònoms i agències de les CA:** Con en el cas de concepte 451 de l'apartat 5.4.6 Article 45 De Comunitats Autònomes, a partir de la pàgina 60, cal estar a l'aguait de les subvencions, programes d'ajuts i negociació política de convenis per assegurar aquesta mena de finançament.
- **752. De fundacions de les Comunitats Autònomes:** Hi ha diverses fundacions públiques o mixtes¹⁵¹, en el web institucional de la Generalitat s'hi poden trobar les diverses fundacions amb participació de la Generalitat¹⁵². Ca veure si en alguna d'aquestes fundacions tenen previstes línies d'ajuts a municipis.
- **753. De societats mercantils, entitats públiques empresarials i altres organismes públics dependents de les CA:** La Generalitat de Catalunya disposa de diverses entitats autònomes administratives¹⁵³, entitats autònomes de caràcter comercial, industrial o financer¹⁵⁴, entitats de dret públic sotmeses a l'ordenament jurídic privat¹⁵⁵, entitats independents i/o estatutàries¹⁵⁶, ens públics de naturalesa singular¹⁵⁷, consorcis¹⁵⁸, societats mercantils¹⁵⁹. Ca veure si en alguna d'aquestes fundacions tenen previstes línies d'ajuts a municipis.

5.7.7 Article 76 D'entitats locals

Con en el cas de l'apartat 5.4.7 Article 46 D'Entitats Locals, a partir de la pàgina 64 , cal estar a l'aguait de les subvencions, programes d'ajuts i negociació política de convenis per assegurar aquesta mena de finançament. Es reserven els següents conceptes:

- **761. Diputació**
- **762. D'Ajuntaments**
- **763. De Mancomunitats**

146<http://empresaiocupacio.gencat.cat/ca/integraciodepartamentaltramit/tramits/PerTemes/index.html?tipus=7763719a-a82c-11e3-a972-000c29052e2c>

147<http://agricultura.gencat.cat/ca/tramits/>

148http://www10.gencat.cat/drep_rccc/AppJava/Convenis.do?accion=LlistarSeccions&pais=ES&lang=ca

149http://governacio.gencat.cat/ca/pgov_ambits_d_actuacio/relacions_institucionals_i_amb_el_parlament/relacions_intergovernamentals/registre_de_convenis_de_col_laboracio_i_cooperacio

150<http://web.gencat.cat/ca/tramits/tramits-temes?filtreResp=t&tipusSel=7763719a-a82c-11e3-a972-000c29052e2c>

151<http://web.gencat.cat/ca/actualitat/detall/Neix-la-Fundacio-Catalunya-Cultura-00001>

152<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=fundacions>

153<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=organismesAutonomsAdministratius>

154<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=organismesAutonomsAltres>

155<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=entitatsDretPublic>

156<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=organismesIndependentsEstatutaris>

157<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=altresEnsPublics>

158<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=consorcis>

159<http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/info.jsp?tipus=societatsMercantil>

- **764. D'Àrees Metropolitanas**
- **765. De Comarques**
- **766. D'altres entitats que agrupin municipis**
- **767. De Consorcis**
- **768. D'entitats locals menors**

5.7.8 Article 77 D'empreses privades

L'article 3.1 del Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de març, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales, permet al municipi rebre donacions de dret privat. Les donacions tenen bonificació fiscal.

5.7.9 Article 78 Famílies i institucions sense ànim de lucre

L'article 3.1 del Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de març, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley Reguladora de las Haciendas Locales, permet al municipi rebre donacions de dret privat. Les donacions tenen bonificació fiscal.

5.7.10 Article 79 De l'exterior

En aquest article es recullen, detallats, els ingressos per transferències de capital rebuts de les institucions de la Unió Europea, i, de forma conjunta, els procedents d'altres institucions i organitzacions internacionals. Existeixen diversos recursos web de guia d'ajuts a la Unió Europea, un d'ells el de la Diputació de Barcelona¹⁶⁰. Els conceptes reservats són:

- **790. Del Fons Social Europeu**
- **791. Del Fons de Desenvolupament Regional**
- **792. Del Fons de Cohesió**
- **793. Del Fons Europeu Agrícola de Garantia (FEAGA)**
- **794. Del Fons Europeu Agrícola de Desenvolupament Rural (FEADER)**
- **795. Del FEOGA-Orientació**
- **796. Del Fons Europeu de la Pesca (FEP)**
- **797. Altres transferències de la Unió Europea**
- **799. Altres transferències de l'exterior, excloent la Unió Europea.**

5.8 Capítol 8: Actius financers

Les operacions financeres tant a curt termini com a llarg termini es recullen en els capítols 8, actius financers¹⁶¹, i 9, passius¹⁶² financers. El 8 recull les alienacions (venda a un aliè) d'actius financers així com

¹⁶⁰<http://gaue.diba.cat/>

¹⁶¹Un actiu financer és, per el seu titular, un dret sobre els recursos futur i incerts que pugui generar una entitat (interessos/beneficis o pèrdues). Les entitats venen/emeten actius financers als inversors per tal de disposar de finançament. Actiu financer en mans de l'inversor, és alhora un passiu financer -un deute- en mans de qui l'ha emès. En el capítol 8 obtindrem ingressos per vendre actius financers que hagin emès altres. Abans haurem tingut una despesa al capítol 8 per haver-los comprat.

¹⁶²Si som nosaltres qui emetem deute públic, tenim un ingrés per l'emissió, però ens generarà unes despeses d'amortització, capítol 9 de despeses i despeses financeres al capítol 3 de despeses. Qui l'hagi comprat, tindrà un actiu, que si vol el podrà vendre a un tercer.

els reintegraments de préstecs concedits, dipòsits i fiances constituïdes per l'entitat local. El 9 recull la concertació o emissió de passius financers. En la Taula 11: Relació entre actius i passius, ingressos i despeses es pot observar la relació entre les ingressos i les despeses dels grups de passius, així com la relació entre ingressos i despeses dels capítols d'actius.

Capítol	INGRÉS	DESPESES
8 (ACTIUS)	Venda d'un actiu financer (d'un altre)	Compra d'un actiu financer (d'un altre, accions o deute públic)
	Reintegrament de préstecs que hem concedit	Concessió de préstecs
	Reintegrament de dipòsits i fiances (que hem fet nosaltres)	Constitució de dipòsits i fiances (que fem nosaltres)
	Romanent de tresoreria	Aportacions a fundacions, consorcis i altres ens
9 (PASSIUS)	Emissió de deute (propi)	Amortització del deute (propi)
	Préstecs rebuts de tercers	Amortització de préstecs (concedits per altres)
	Dipòsits i fiances rebudes (que ens han fet a nosaltres)	Devolució de dipòsits i fiances (que ens havien fet)

Taula 11: Relació entre actius i passius, ingressos i despeses

Un passiu nostre, sempre serà passiu per nosaltres i actiu per la contrapart. Així en en cas d'un préstec demanat a un banc, primer tindrem un ingrés en els passius, quan ingresem el préstec, i després tindrem una despesa en els passius, quan haguem de tornar la part del capital del préstec. Per al banc primer serà una despesa en els seus actius i després serà un ingrés en els seus actius.

A nosaltres ens passaria com el banc si primer concedim un crèdit a una societat municipal, tindríem una despesa en els actius, i quan la societat municipal ens tornés el préstec, tindríem un ingrés en els actius. Fem les relacions entre ingressos i despeses dins del mateix capítol financer, mai entre actius i passius, ja que un és nostre, i l'altre de la contrapart que intervé en el procés de finançament.

5.8.1 Article 80 Alienació (venda) deute del sector públic

Inclou els ingressos de la venda de tot tipus de deute emès per el sector públic d'una entitat que no sigui el propi ajuntament, llavors seria un passiu financer de l'article 90 a l'apartat 5.9.1 a la pàgina 78. En aquest article no s'hi inclouen els préstecs

- **800. Alienació de deute del sector públic a curt termini:** Ingressos de venda de deute del sector públic de termini no superior a un any. S'han de diferenciar els següents subconceptes segons l'agent emissor: 800.00 l'Estat, 800.10 les Comunitats Autònomes, 800.20 els Ens Locals.
- **801. Alienació de deute del sector públic a llarg termini:** Ingressos de venda de deute del sector públic de termini superior a un any. S'han de diferenciar els següents subconceptes segons l'agent emissor: 801.00 l'Estat, 801.10 les Comunitats Autònomes, 801.20 els Ens Locals.

5.8.2 Article 81 Alienació d'obligacions i bons de fora del sector públic

Aquest article inclou els ingressos procedents de la venda de tota mena d'obligacions i bons emesos per agents externs al sector públic documentats en títols-valor.

- **810. Alienació d'obligacions i bons de fora del sector públic curt termini:** Ingressos de venda de títols privats amb venciments inferiors a un any.
- **811. Alienació d'obligacions i bons de fora del sector públic a llarg termini:** Ingressos de venda de títols privats amb venciments superiors a un any.

5.8.3 Article 82 Reintegrament de préstecs i bestretes concedits al sector públic

L'Article 82 inclou els ingressos obtinguts per el reintegrament de préstecs i bestretes concedits al sector

públic, tant si són amb interessos¹⁶³ com sense. És en aquest article on anirien els ingressos per el retorn dels préstecs de l'Ajuntament de Barcelona li ha fet a la Generalitat¹⁶⁴

- **820. Reintegrament de préstecs i bestretes concedits al sector públic a curt termini:** Ingressos de reintegraments de préstecs amb venciments no superiors a 12 mesos. S'han de diferenciar els següents subconceptes segons l'agent a qui es van concedir: 820.00 l'Estat, 820.10 les Comunitats Autònomes, 820.20 els Ens Locals.
- **821. Reintegrament de préstecs i bestretes concedits al sector públic a llarg termini:** Ingressos de reintegraments de préstecs amb venciments superiors a 12 mesos. S'han de diferenciar els següents subconceptes segons l'agent a qui es van concedir: 821.00 l'Estat, 821.10 les Comunitats Autònomes, 821.20 els ens locals.

5.8.4 Article 83 Reintegrament de préstecs fora del sector públic

Inclou els recursos obtinguts per el reintegrament de préstecs o bestretes concedides a agents externs al sector públic, amb o sense interès. S'hi inclouen les bestretes de pagues al personal. Es reserven dos conceptes en funció del termini.

- **830. Reintegraments de préstecs fora del sector públic a curt termini:** Amb un termini de venciment no superior a 12 mesos.
- **831. Reintegraments de préstecs fora del sector públic a llarg termini:** Amb un termini de venciment superior a 12 mesos.

5.8.5 Article 84 Devolució de dipòsits i fiances

Recull els ingressos procedents del retorn de dipòsits i fiances constituïdes per l'ajuntament davant de tercers. Es reserven dos conceptes:

- **840. Devolució de dipòsits**
- **841. Devolució de fiances**

5.8.6 Article 85 Alienació d'accions i participacions del sector públic

L'article 85 inclou els ingressos de la venda de títols representatius de la propietat del capital d'ens del sector públic.

5.8.7 Article 86 Alienació d'accions i participacions no del sector públic

L'article 86 inclou els ingressos de la venda de títols representatius de la propietat del capital d'ens de fora del sector públic.

5.8.8 Article 87 Romanent de tresoreria

S'inclou la part del romanent de tresoreria que s'utilitzi com mitjà de finançament de modificacions de crèdit, vegeu apartat 3.2.5 Incorporació de romanents, a la pàgina 25. Es reserva un sol concepte amb dos subconceptes en funció del destí dels recursos.

- **870. Romanent de tresoreria:** Indicant si el romanent es destina per despeses generals 870.00, o per despeses amb finançament afectat¹⁶⁵, 870.10.

¹⁶³Els ingressos dels interessos de préstecs concedits van l'article 51, en l'apartat 5.5.2 en la pàgina 67.

¹⁶⁴Quan aquesta tingui diners per pagar-los.

¹⁶⁵ Vegeu apartat 2.1.5 Finançament afectat a la pàgina 14.

5.9 Capítol 9: Passius financers

Al capítol 9 s'hi recull el finançament procedent de l'emissió de deute públic i de préstecs rebuts, sigui quina sigui la moneda i el termini de reemborsament. També s'hi inclouen els ingressos de dipòsits i fiances rebudes.

Només es podran concertar noves operacions de crèdit a llarg termini, incloent les operacions que modifiquin els condicions contractuals o afegeixin garanties addicionals, ni concedir avals, ni substituir operacions de crèdit sense l'autorització del Ministeri d'Hisenda quan els resultats corrents i els resultats de l'activitat ordinària del darrer exercici tinguin un estalvi net¹⁶⁶ negatiu.

Caldrà una autorització de Ministeri d'Hisenda quan el capital viu en operacions de crèdit sigui superior al 110% dels ingressos corrents liquidats en l'exercici anterior.

5.9.1 Article 90 Emissió de deute públic en euros

L'article 49 del Real Decret Legislatiu 2/2004, de 5 de març, per el que s'aprova el text refós de la Llei Reguladora de les Hisendes Locals estableix que els ajuntaments (LRHL), els seus organismes autònoms, ens i societats mercantils dependents, **que prestin serveis o produeixin béns i que no es financin majoritàriament amb ingressos de mercat**¹⁶⁷, podran emetre deute públic, sempre que no es donin els casos previstos en els articles 177.5¹⁶⁸ i 193.2¹⁶⁹ de la LRHL en els que només es pot finançar a través d'entitats financeres.

Per les emissions de deute públic local, sempre cal l'autorització del Ministeri d'Hisenda, article 53.5 b) LRHL. Pel que fa als criteris d'autorització, article 53.7 LRHL, es tindrà en compte, **amb caràcter preferent, el compliment del principi d'estabilitat pressupostària** establert en la Llei General d'Estabilitat pressupostària, vegeu apartat 2.2 Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera a la pàgina 16.

Cal tenir present que en les lleis de pressupostos generals de l'Estat, es poden fixar, anualment, límits d'accés al crèdit de les entitats locals, quan, segons l'article 53.9 de la LRHL:

“se den circunstancias que coyunturalmente puedan aconsejar tal medida por razones de política económica general”

El que també està limitat és el deute públic total que pot contraure l'Estat espanyol, així en l'article 48 de la llei 36/2014, de 26 de desembre, de Pressupostos General de l'Estat per l'any 2015, s'autoritza al Ministeri d'Economia i Competitivitat per incrementar el Deute de l'Estat, amb la limitació que el saldo viu a 31 de desembre de 2015 no superi al de l'1 de gener de 2015 en més de 49.502.999.950 euros. A 1 de gener de 2015, segons el butlletí del mercat de Deute Públic del Banc d'Espanya del 2 de gener de 2015¹⁷⁰, els valors en circulació eren de 793.575 milions d'euros de deute de l'administració central, 53.397 milions d'euros de les comunitats autònomes, i només 1.010 milions d'euros de les entitats locals (Diputacions, Consells Insulars, Cabildos, Consells Comarcals i Municipis). És a dir un deute públic total de 847.982 milions

¹⁶⁶L'estalvi net és la diferència entre els drets efectivament liquidats dels capítols 1,2,3, 4 i 5 d'ingressos i les despeses dels capítols 1,2,4 de despeses – les amortitzacions de cadascun dels préstecs, sense tenir en compte les obligacions que vinguin finançades per romanents. Si l'estalvi net és negatiu, el municipi ha d'aprovar un pla de sanejament de com a màxim 3 anys.

¹⁶⁷Es consideren ingressos de mercat els obtinguts per contraprestació d'un bé o servei prestat en règim de concurrència amb les operadores de mercat. La sindicatura de comptes, per exemple, considera que els ingressos per tarifes (preus privat) del servei d'aigua són ingressos de mercat però si es tracta de taxes (tal i com es defensa aquí) no ho són. Si el servei d'abastament d'aigües es prestat per empresa pública i la intervenció municipal ho considera (erròniament) ingressos de mercat, ens dona l'avantatge que l'endeutament de l'empresa pública no computarà com a endeutament municipal si els ingressos de l'empresa s'obtenen per més d'un 50% per la tarifa de l'aigua.

¹⁶⁸Quan s'acordi per majoria absoluta operacions de crèdit a entitats financeres per finançar noves o majors despeses per operacions corrents que siguin expressament declarades necessàries i urgents donant-se simultàniament les següents condicions: Que el seu import total no superi el 5% dels recursos per operacions corrents del pressupost; que la càrrega financera, incloent l'operació projectada, no superi el 25% dels recursos esmentats; que les operacions de crèdit es cancel·lin abans que es procedeixi a la renovació de la corporació que les concerta (que no se li passi el marro al següent, vaja).

¹⁶⁹En una liquidació de pressupost amb romanent de tresoreria negatiu on no sigui possible fer una reducció de despeses, es podrà concertar una operació de crèdit a una entitat financera per l'import del romanent negatiu, sempre que es donin les condicions de la nota al peu anterior.

¹⁷⁰<http://www.bde.es/webbde/es/secciones/informes/banota/b150102.pdf>

d'euros, que pot ascendir el 31 de desembre de 2015 a 897.484 milions d'euros. Al butlletí del 28 de juliol de 2015¹⁷¹ els valors en circulació eren de 840.701 milions d'euros per l'administració central, 50.830 milions d'euros per les Comunitats Autònomes i 1.010 milions d'euros pels ens locals, l'Ajuntament de Madrid. És a dir 892.541 milions d'euros, el 99,45% del límit pressupostari, incrementant l'administració central el seu deute, disminuint-lo les comunitats autònomes i mantenint el poc més del 0,1% les entitats locals.

El Real Decreto 705/2002, de 19 de juliol, per el que es regula l'autorització de les emissions de Deute Públic de les entitats locals, estableix quin és el procediment a seguir per sol·licitar l'autorització al Ministeri d'Hisenda per l'emissió de deute públic d'ens locals, els seus organismes autònoms i les societats mercantils de capital íntegrament local. Estableix un procediment ordinari per les emissions puntuals de deute i un d'abreujat per els municipis de més de 200.000 habitants que facin emissions periòdiques i que tinguin aprovat un pla d'endeutament de 4 anys.

En el procés ordinari s'ha d'enviar informació relativa a la situació i solvència de l'ajuntament o ens públic i informació relativa a l'emissió. La Direcció de fons comunitaris i finançament territorial del Ministeri d'Hisenda disposa d'un termini de tres mesos per emetre una resolució expressa i si es fa l'autorització, aquesta és vigent durant 6 mesos. Cal publicar-la al BOE i un cop s'ha publicat, es pot emetre el deute.

La documentació que cal presentar és la detallada en l'article 4.2 del RD 705/2002:

«A) Relativos a la situación de la entidad local, sus organismos autónomos y sociedades mercantiles de capital íntegramente local, en términos consolidados:

- **a)** *Relación completa de operaciones que afecten al riesgo financiero de la entidad local, incluyendo deudas vigentes a corto y largo plazo, riesgo derivado de los avales, así como las deudas formalizadas pendientes de disposición total o parcialmente.*
- **b)** *Liquidaciones de los presupuestos, balances y cuentas de resultados de los dos últimos ejercicios cerrados.*
- **c)** *Copia del presupuesto aprobado del año en curso y estado de ejecución presupuestaria en la fecha del acuerdo de emisión de la Deuda Pública.*
- **d)** *Planes y programas de financiación de la entidad local en un plazo de cuatro años.*
- **e)** *Plan económico-financiero para la corrección de los desequilibrios, previsto en el artículo 22 de la Ley General de Estabilidad Presupuestaria, en caso de incumplimiento del objetivo de estabilidad por la entidad local peticionaria. A estos efectos, los planes y programas de financiación citados en el párrafo anterior podrán integrarse en el plan económico-financiero.*
- **f)** *Informe de la intervención sobre el presupuesto de la entidad.*
- **g)** *Las cuentas anuales debidamente auditadas, de conformidad con la legislación mercantil, correspondientes a las sociedades mercantiles.*
- **B) Relativos a la emisión proyectada:**
- **a)** *Acuerdo de emisión.*
- **b)** *Informe de la intervención sobre la emisión proyectada.*
- **c)** *Características de los valores a emitir y derechos y obligaciones de los tenedores de los mismos.*
- **d)** *Procedimiento y plazos de colocación de los títulos en el mercado. Referencia al colectivo de suscriptores de los títulos.*

En el cas del procediment abreujat, caldrà disposar d'un pla d'endeutament de 4 anys aprovat per la Direcció general de fons comunitaris i finançament territorial del ministeri d'Hisenda o es reculli la totalitat d'emissions de deute públic dels 4 anys.

¹⁷¹<http://www.bde.es/webbde/es/secciones/informes/banota/b150728.pdf>

La documentació que cal presentar per sol·licitar l'autorització, en aquest cas, és la que es detalla en l'article 8.2 del RD 705/2002:

A) Relativos a la situación de la entidad local, sus organismos autónomos y sociedades mercantiles de capital íntegramente local, en términos consolidados:

- **a) Relación completa de operaciones que afecten al riesgo financiero de la entidad local, incluyendo deudas vigentes a corto y largo plazo, riesgo derivado de los avales, así como las deudas formalizadas pendientes de disposición total o parcialmente.**
- **b) Resumen de las liquidaciones de los presupuestos, balances y cuentas de resultados del último ejercicio cerrado.**
- **c) Resumen del presupuesto aprobado del año en curso. Informe de la intervención sobre el Presupuesto.**
- **d) Plan económico-financiero para la corrección de los desequilibrios, previsto en el artículo 22 de la Ley General de Estabilidad Presupuestaria, en caso de incumplimiento del objetivo de estabilidad por la entidad local peticionaria. En este supuesto, el plan de endeudamiento previsto en el apartado 1 del artículo 7 podrá integrarse, como una parte de este plan económico-financiero, efectuándose las adaptaciones que fueran necesarias.**
- **e) Las cuentas anuales, debidamente auditadas, de conformidad con la legislación mercantil, correspondientes a las sociedades mercantiles.**
- **B) Relativos a la emisión proyectada:**
 - **a) Acuerdo de emisión.**
 - **b) Informe de la intervención sobre la emisión proyectada.**
 - **c) Características de los valores a emitir y derechos y obligaciones de los tenedores de los mismos.**
 - **d) Procedimiento y plazos de colocación de los títulos en el mercado. Referencia al colectivo de suscriptores de los títulos.**

Els conceptes reservats són, en funció si el venciment no és superior a un any o si, en:

- **900. Emissió de deute públic en euros a curt termini**
- **901. Emissió de deute públic en euros a llarg termini**

5.9.2 Article 91 Préstecs rebuts en euros

L'article 91 recull els ingressos derivats de préstecs rebuts en euros, concedits tant per ens del sector públic com els concedits per agents de fora del sector públic. Es diferencien en funció de la naturalesa pública o privada del prestador i del termini de venciment, superior o no superior a un any. Els conceptes reservats són:

- **910. Préstecs rebuts a curt termini d'ens del sector públic**
- **911. Préstecs rebuts a llarg termini d'ens del sector públic**
- **912. Préstecs rebuts a curt termini d'ens fora del sector públic**
- **913. Préstecs rebuts a llarg termini d'ens fora del sector públic**

5.9.3 Article 92 Emissió de Deute Públic moneda diferent euro

En aquest article es recullen les emissions de Deute Públic, vegeu apartat 5.9.1 Article 90 Emissió de deute públic en euros a la pàgina 78, en moneda diferent a l'euro, tant a curt termini com a llarg termini. Els

conceptes reservats són:

- **920. Emissió de deute públic moneda diferent a l'Euro a curt termini**
- **921. Emissió de deute públic moneda diferent a l'Euro a llarg termini**

5.9.4 Article 93 Préstecs rebuts en moneda diferent a l'euro

L'article 93 recull els ingressos derivats dels préstecs en moneda diferent de l'euro, tant a curt termini com a llarg termini (no superior a un any o superior a un any). Reservant els conceptes:

- **930. Préstecs rebuts en moneda diferent a l'Euro a curt termini**
- **931. Préstecs rebuts en moneda diferent a l'Euro a llarg termini**

5.9.5 Article 94 Dipòsits i fiances rebudes

Aquí es recullen els dipòsits constituïts i les fiances ingressades en metàl·lic a la caixa de la tresoreria de l'ajuntament. Es tracta de dipòsits i fiances que deixa un tercer a l'Ajuntament per garantir l'execució d'un contracte, la gestió de les runes d'una obra, etc. Els conceptes reservats són:

- **940. Dipòsits rebuts**
- **941. Fiances rebudes**

6 Estructuració econòmica de les despeses

Com en el cas dels ingressos, la classificació econòmica de les despeses s'estructura en Capítols, Articles, Conceptes i subconceptes. Es distingeixen les operacions no financeres, capítols de despesa de l'1 al 7, de les financeres capítols 8 i 9. Entre les no financeres es subdivideixen entre operacions corrents, capítols de 1 al 4, i de capital, capítols 6 i 7.

L'estructura desenvolupada en l'ordre EHA/3565/2008, de 3 de desembre, per la que s'aprova l'estructura dels pressupostos de les entitats locals és obligatori i tancat en els nivells de capítol i article. Els conceptes, subconceptes i partides es consideren oberts, si bé en l'ordre es tipifiquen i codifiquen alguns conceptes i subconceptes obligatoris d'utilització general. Cada ajuntament pot crear els epígrafs addicionals que consideri necessaris.

6.1 Capítol 1: Despeses de personal

S'apliquen en aquest capítol tots els tipus de retribucions fixes i variables i indemnitzacions en diners i en espècie que satisfan els ens locals i els seus organismes autònoms al personal que hi presti servei. Les cotitzacions obligatòries als diversos règims de la seguretat social, prestacions socials, tota classe de pensions i remuneracions a concedir per motiu de les càrregues familiars.

En els ajuntaments espanyols, tant franquistes com autonòmics, sempre hem sentit dir que s'ha de limitar la despesa de personal, és a dir de capítol 1. La normativa legal vigent que regula la limitació de recursos que es poden dedicar a la contractació de personal¹⁷², el trobem en l'article 90 del «Decreto del 30 de mayo de 1952¹⁷³, por el que se aprueba el texto del Reglamento de funcionarios de la Administración local» i estableix el màxim de despesa total de personal en funció d'un percentatge del pressupost d'ingressos ordinaris, vegeu Taula 12: Límit pressupostari en despesa de personal (funcionaris 1952). Tal decret continua vigent, i de fet la darrera revisió se li va fer el 1993. Tot i que el decret és de personal funcionari, l'article 90 diu literalment que:

«la cantidad global que se invierta en gastos de personal, por todos los conceptos, no podrá exceder, en su conjunto, del tanto por ciento del presupuesto, ordinario de ingresos que a continuación se señalan»

Aquesta limitació de personal directament dependent del municipi pot limitar la prestació directa de serveis municipals al no poder-nos dotar de personal propi per prestar-lo. De fet aquest ha estat un dels arguments de les defensores de la privatització dels servies, que en el fons «expulsaven» personal públic cap a contractacions de personal en les empreses privades. Ara bé, per prestar de forma directa el servei, també

172A part de les limitacions de contractació de personal nou durant l'exercici del 2015 definides en l'article 21 de la llei36/2014, de 26 de desembre, de Pressupostos General de l'Estat per el 2015 :

«Oferta de empleo público u otro instrumento similar de gestión de la provisión de necesidades de personal Uno. 1. A lo largo del ejercicio 2015 **no se procederá**, en el sector público delimitado en el artículo anterior, a excepción de las sociedades mercantiles públicas que se regirán por lo dispuesto en la disposiciones adicionales décima quinta, décima sexta y décima séptima, respectivamente, de esta Ley y de los Órganos Constitucionales del Estado, **a la incorporación de nuevo personal, salvo** la que pueda derivarse de la ejecución de procesos selectivos correspondientes a Ofertas de Empleo Público de ejercicios anteriores o de plazas de **militares de Tropa y Marinería profesional** necesarias para alcanzar los efectivos fijados en la disposición adicional décima cuarta. (...)»

És a dir que no es pot contractar nou personal fixe, a excepció de militars. Ara bé, si que preveu que es pugui realitzar contractació de personal temporal per casos excepcionals, necessitats urgents i inajornables restringit als sectors i funcions que es considerin prioritaris o que afectin al funcionament dels serveis públics essencials (aigua, residus i transport).

«Dos. Durante el año 2015 no se procederá a la contratación de personal temporal, ni al nombramiento de personal estatutario temporal o de funcionarios interinos salvo en casos excepcionales y para cubrir necesidades urgentes e inaplazables que se restringirán a los sectores, funciones y categorías profesionales que se consideren prioritarios o que afecten al funcionamiento de los servicios públicos esenciales.»

Si es considera prioritari baixar la despesa, i una manera de fer-ho és prestant serveis públics essencials de forma directa, no hi ha cap limitació per fer una contractació temporal que permetin prestar els serveis públics municipals de prestació obligatòria fins que s'aixequi la limitació de contractar nou personal fixe.

Ara cal veure que com s'aproven definitivament els pressupostos generals de l'Estat per el 2016, si continuen mantenint la limitació de realitzar noves contractacions.

173L'any en que es deixen de repartir cartilles de racionament i el darrer en que el franquisme afusellava sistemàticament al camp de la bota, on ara hi ha els edificis del fòrum de les cultures!

poden «col·locar» el personal dels serveis municipalitzats en el capítol 4, fent transferències a empreses públiques municipals.

Mida població (habitants)	Límit màxim despeses de personal funcionari per tots els conceptes, segons el reglament de funcionaris de l'administració local del 1952 (encara vigent)
Menys de 500	60% del pressupost ordinari d'ingressos
Més de 499 i menys de 2.001	55% del pressupost ordinari d'ingressos
Més de 2.000 i menys de 8.001	50% del pressupost ordinari d'ingressos
Més de 8.000 i menys de 20.001	45% del pressupost ordinari d'ingressos
Més de 20.000 i menys de 100.001	40% del pressupost ordinari d'ingressos
Més de 100.000	30% del pressupost ordinari d'ingressos

Taula 12: Límit pressupostari en despesa de personal (funcionaris 1952)

Un altre aspecte estretament vinculat amb el pressupost i el personal és el catàleg de llocs de treball, és a dir la plantilla de personal. La plantilla de personal és un document que s'ha d'aprovar anualment, en la mateixa sessió que s'aprovi el pressupost i ha d'incloure tots els llocs de treball reservats a funcionaris, personal laboral i personal eventual. En la relació s'hi ha d'incloure la denominació, el nombre de llocs de treball, el nombre de vacants i al grup que pertanyen, en el cas dels funcionaris. En el cas del personal laboral, es classificarà segons la legislació laboral.

Per a cada lloc de treball, que serà considerat la unitat mínima operativa en l'estructura administrativa, s'ha d'indicar un mínim de característiques:

- La denominació del lloc i el seu enquadrament orgànic.
- Les característiques essencials del lloc, incloent, les funcions específiques atribuïdes.
- Els requisits exigits per ocupar aquest lloc de treball.
- Els complements de destinació i específics assignats i el seu nivell orgànic.
- La forma de provisió del lloc

Els llocs de treball s'han de justificar amb un estudi justificatiu de l'estructura organitzativa i organigrama funcional. I amb la definició de cada lloc, o grups de llocs, amb els criteris de titulació, especialització, responsabilitat, comandament, esforç, dificultat, dedicació, incompatibilitat, perillositat i penositat.

Tot el personal municipal depèn de l'ajuntament, a excepció dels funcionaris habilitats de caràcter nacional.

Els ajuntaments han de constituir registres del seu personal amb informació de les dades personals i de les dades dels llocs de treball.

Dades personals: Cognoms i nom
 DNI
 Data naixement
 Sexe
 Estat Civil
 Sistema d'accés a l'administració
 Classe de personal
 Cos, escala o categoria laboral

Nombre de registre personal
 Data de nomenament o de contracte
 Data de publicació
 Titulació aportada en el procés selectiu
 Grau personal inicial
 Situació administrativa o laboral
 Sistema de previsió social, número afiliació i dates alta i baixa
 Data i motiu de finalització de la vinculació

Dades del lloc de treball: Nom i codi del lloc de treball o del càrrec
 Nivell del lloc de treball o del càrrec
 Forma d'accés al lloc o càrrec
 Centre de treball i localitat
 Departament i unitat directiva
 Data de la presa de possessió o d'incorporació
 Complements específics i de destinació
 Data i motiu de finalització en l'ocupació del lloc o càrrec

Per realitzar una inscripció, o una anotació posterior cal aportació de documentació:

- Documentació prèvia a la inscripció¹⁷⁴:
 1. Acord o resolució del nomenament o d'incorporació a la funció pública de l'ajuntament
 2. DNI
 3. Resolució sobre la compatibilitat o declaració de la interessada
 4. Notificació de la presa de possessió o de l'atorgament del contracte
- Documentació per les anotacions posteriors:
 1. La resolució o acord acreditatiu de la situació a anotar
 2. La comunicació referent a l'aportació de la documentació personal realitzada per l'interessat

Un cop efectuada l'anotació s'ha de procedir a la seva comunicació al registre general de personal de les administracions públiques¹⁷⁵.

S'ha d'enviar còpia de la plantilla i de la relació de llocs de treball al Departament de Governació i a l'administració de l'Estat, i s'ha de publicar íntegrament en el termini de 30 dies de la seva aprovació, al BOP i al DOGC. En el cas que durant l'any es faci una modificació de la plantilla, només s'ha de publicar la modificació.

La RSAL obliga a aprovar i la massa salarial del personal laboral del sector públic local (inclosos organismes autònoms, empreses públiques, etc.). S'ha de publicar en la seu electrònica i en el BOP en 20 dies¹⁷⁶.

¹⁷⁴En cas dels funcionaris, s'expedirà el títol corresponent. En personal interí, eventual o de contracte laboral, s'expedirà la fulla de serveis.

¹⁷⁵És interessant relacionar els nomenaments amb els responsables polítics i les contractacions realitzades per aquests

¹⁷⁶Els casos d'irregularitats, corrupció, o malversació de fons públics, molt cops no serien possible sense la participació o omisió del personal municipal. En aquest sentit és molt important fer una anàlisi de quina és la situació del personal municipal i assegurar:

Quan ens plantejem dur a terme determinades polítiques socials, com per exemple la garantia de l'accés a l'habitatge, se'ns fa necessari disposar de personal que pugui exercir com autoritat pública per inspecció dels habitatges buits. Per això ens cal tenir definit aquest perfil en el catàleg de llocs de treball, dotar-lo econòmicament i cobrir la plaça amb el corresponent procés públic de selecció. Hi ha funcions o serveis que no ens serà necessari l'exercici d'autoritat i en aquests casos tindrem més marge per contractar el personal necessari per dur a terme les funcions encomanades. Fins i tot ens podem plantejar modificar les característiques de determinats llocs de treball que tinguin una funció que en aquests moments no considerem prioritària, com per exemple el desenvolupament urbanístic, i els puguem reconvertir, amb l'adequada formació a la política de garantia de l'habitatge, per exemple.

6.1.1 Article 10 Òrgans de govern i personal directiu

Inclou els conceptes retributius dels membres dels òrgans de govern, així com del personal directiu¹⁷⁷. És especialment interessant investigar en el pressupost aquestes partides, en podem demanar el detall trimestralment amb la liquidació del pressupost.

Els conceptes reservats són:

- **100. Retribucions bàsiques i altres remuneracions dels membres dels òrgans de govern:** Diferenciant 100.00 Retribucions bàsiques, de 100.01 Altres retribucions.
- **101. Retribucions bàsiques i altres remuneracions del personal directiu:** Diferenciant 101.00 Retribucions bàsiques, de 101.01 Altres retribucions.
- **107. Contribucions a plans i fons de pensions:** S'inclouen les aportacions de l'ajuntament a plans i fons de pensions que beneficiïn a les membres dels òrgans de govern i personal directiu, diferenciant 107.00 Dels membres dels òrgans de govern, de 107.01 Del personal directiu.

6.1.2 Article 11 Personal eventual

El personal eventual és el que realitza funcions de confiança o assessorament, és nomenat per l'òrgan competent de l'entitat local, d'acord amb la normativa legal vigent, i cessa automàticament quan ho fa l'autoritat que ha fet el nomenament. El nombre de personal eventual de l'ajuntament està limitat en funció del nombre d'habitants del municipi per la LRSAL, i els organismes dependents dels ajuntaments no en podran tenir cap, vegeu Taula 13: Personal eventual màxim en funció de la població.

-
- Que el personal disposa de la titulació requerida per les funcions que desenvolupa (contractes, autorització despeses, llicències,...).
 - Que no està en una situació de conflicte d'interessos (p.e.: relació amb les empreses que controla).
 - Que no s'ocupa un lloc de treball de forma irregular mitjançant contractació encadenada de serveis (un professional que factura).
 - Que no hi hagi personal que exerceix responsabilitats que no li estan formalment assignades.
 - Que no hi hagi personal amb responsabilitats que no se li permeten exercir i es contracten externament (un funcionari no afecte al govern).

El personal municipal ha de percebre que la CUP és impecable amb el personal que no sigui honest i que no actuï com a garant de l'interès públic. Quan es detectin irregularitats, cal fer pública la situació i fer tot el necessari per obrir el corresponent expedient.

¹⁷⁷El personal directiu no és personal eventual (de confiança), sinó que és personal o bé laboral o bé funcionari que desenvolupa tasques directives.

Població	Personal eventual màxim	Condicions
2.000 – 5.000	1	Si no hi ha regidores amb dedicació exclusiva
> 5.000 – 10.000	1	
> 10.000 – 20.000	2	
> 20.000 – 50.000	7	
>50.000 – 75.000	La meitat del nombre de regidores	
>75.000 – 500.000	El nombre de regidores	
> 500.000	El 0,7 % de la plantilla	

Taula 13: Personal eventual màxim en funció de la població

No es pot contractar cap càrrec de confiança si no està aprovat prèviament en la plantilla i assignat al pressupost.

L'Article 11 inclou les retribucions bàsiques i altres remuneracions del personal eventual.

- **110. Retribucions bàsiques i altres remuneracions de personal eventual** Distingint entre 110.00 Retribucions bàsiques, 110.01 Retribucions complementàries, 110.02 Altres remuneracions.
- **117. Contribucions a plans i fons de pensions**

6.1.3 Article 12 Personal funcionari

El personal funcionari, anomenat formalment funcionaris de carrera, és personal amb nomenament legal, vinculat per dret administratiu a l'ajuntament per la realització de serveis professionals retribuïts de caràcter permanent. Només els funcionaris de carrera poden exercir les potestats públiques o de salvaguarda dels interessos generals. S'hi accedeix en funció de criteris objectius basats en mèrit i capacitat garantits mitjançant sistema d'oposicions o concurs-oposicions:

- **Oposició:** Selecció mitjançant la realització de proves descrites en la convocatòria.
- **Concurs:** Classificació pels mèrits adduïts i acreditats per les aspirants.
- **Concurs-Oposició:** Combinació dels dos sistemes de selecció.

Per imperatiu constitucional, el règim general de la treballadora pública, hauria de ser funcionaria, però existeix una gran majoria que són personal laboral.

Com a funcionaries també s'hi inclouen les funcionaries interines que és personal nomenat per raons expressament justificades de necessitat i urgència, per la realització de tasques pròpies de funcionaris de carrera, quan:

- Existeixin llocs vacants que no sigui possible cobrir amb funcionaris de carrera.
- La substitució transitòria de les titulars.
- L'execució de programes de caràcter temporal, que no podrà tenir una durada superior a tres anys, ampliable fins 12 mesos més per les lleis de la funció pública.
- L'excés o acumulació de tasques per període màxim de 6 mesos, dins d'un període de 12 mesos.

La seva selecció s'ha de fer mitjançant procediments àgils que respectin els principis d'igualtat, mèrit, capacitat i publicitat. El cessament de les funcionaries interines es produirà quan finalitzi el motiu responsable del nomenament.

Un altre grup de funcionaries són les funcionaries habilitades de caràcter «nacional¹⁷⁸», són les funcionaries

¹⁷⁸No sona a més franquista perquè de tant sentir-ho se'ns ha normalitzat...

seleccionades per l'Estat o les Comunitats Autònomes, que desenvolupen la seva tasca en l'administració local. Reben la remuneració de l'administració local però el règim disciplinari depèn de l'Estat per les faltes molt greus, la comunitat autònoma per les faltes greus, i l'ajuntament per les faltes lleus:

- **Secretaria:** Funció de donar fe pública, i assessorament legal preceptiu.
- **Intervenció-Tresoreria:** El control i la fiscalització interna de la gestió econòmica, financera i pressupostària, i la comptabilitat, tresoreria i recaptació. En municipis de més de 5.000 habitants.
- **Secretaria-Intervenció:** Funcions de secretaria i intervenció menys tresoreria.

En aquest article s'hi inclouen les retribucions del personal funcionari inclòs les que estiguin realitzant pràctiques dins d'un procés selectiu. Es diferencien les retribucions bàsiques, les complementàries i les retribucions en espècie, amb els següents subconceptes en cada concepte:

- **120 Retribucions bàsiques¹⁷⁹:** En aquest concepte es poden establir subconceptes per distingir sous, triennis¹⁸⁰ i altres retribucions bàsiques. Les pagues extraordinàries s'imputaran als subconceptes corresponents a sous i triennis. Els sous es poden detallar segons els grups de classificació professional del personal funcionari de carrera establert per l'article 76¹⁸¹ de la [Ley 7/2007, de 12 de abril, del Estatuto Básico del Empleado Público](#). Es recullen els següents subconceptes:
 - 120.00 Sous del Grup A1
 - 120.01 Sous del Grup A2
 - 120.02 Sous del Grup B
 - 120.03 Sous del Grup C1
 - 120.04 Sous del Grup C2
 - 120.05 Sous del Grup E
 - 120.06 Triennis
 - 120.09 Altres retribucions bàsiques
- **121. Retribucions complementàries¹⁸²:** Són crèdits destinats a satisfer el complement de destinació, indemnització per residència, complement específic i complements transitoris, així com qualsevol dels altres que es defineixin segons l'article [24 de la Ley 7/2007, de 12 de abril, del Estatuto Básico del Empleado Público](#), exceptuant els incentius de rendiment. S'estableixen els següents subconceptes:
 - 121.00 Complement de destinació

¹⁷⁹Les retribucions bàsiques es defineixen en funció del grup de titulació i l'antiguitat (circumstància personal).

¹⁸⁰Els triennis estan considerats com a retribucions bàsiques de les funcionaries per l'article 23 b) de la llei 7/2007, de 12 d'abril, de l'Estatut bàsic de la treballadora pública. Consisteixen en una quantitat, que és igual per a cada Subgrup o Grup de classificació professional, per a cada tres anys de servei. Els triennis no es reconeixen al personal laboral en l'estatut del treballador públic, tot i que si el municipi disposa de conveni, pot ser que s'hi hagi inclòs.

¹⁸¹Els cossos i escales es classifiquen d'acord amb la titulació exigida. Els grups són:

Grup A, amb els subgrups A1 i A2. Per accedir al grup cal disposar del títol universitari de Grau i els subgrups es defineixen en funció del nivell de responsabilitat de les funcions i de les característiques de les proves d'accés.

Grup B es requereix el títol de tècnic superior.

Grup C1 es requereix el títol de batxiller o tècnic.

Grup C2 es requereix el títol de graduat en educació secundària obligatòria

L'estatut bàsic del treballador públic ja no especifica el nivell E que abans recollia el certificat escolar.

¹⁸²Les retribucions complementàries es defineixen en funció del lloc de treball (circumstàncies objectives) o del rendiment de la funcionària (circumstàncies subjectives valorades en funció de paràmetres objectius).

- 121.01 Complement específic
- 121.03 Altres complements
- **122. Retribucions en espècie:** Són els crèdits destinats a concedir a funcionaries determinades retribucions en espècies que tinguin caràcter personal i no pugui ser considerades despeses socials d'un conjunt de funcionàries (bitllets de transports, indemnització per vestuari, etc.)
- **124. Retribucions de funcionaris en pràctiques:** Crèdits destinats a pagar les retribucions a les funcionàries que no han pogut prendre possessió del càrrec per ser preceptiu el període de pràctiques. Es poden desagregar pels grups de classificació professional del personal funcionari de carrera recollits en el concepte 120.
- **127. Contribucions a plans i fons de pensions**

6.1.4 Article 13 Personal laboral

El personal laboral és personal que presta serveis retribuïts a l'ajuntament a través d'un contracte laboral en qualsevol de les modalitats previstes en la legislació laboral, però se li aplica l'estatut bàsic del treballador públic i no l'estatut bàsic del treballador. No ostenta la presumpció de veracitat, exercir autoritat, ni actuar com a fedatari públic. Per accedir al lloc de personal laboral, també s'hi ha d'accedir per oposició o concurs-oposició.

En l'article 13 s'hi inclouen les retribucions i indemnitzacions que es satisfan al personal laboral segons els convenis col·lectius o normes laborals que siguin d'aplicació. No s'inclouen en aquest concepte els crèdits destinats a vestuari del personal laboral al que se li imposa l'ús d'uniformes durant l'horari de servei, ni les dietes de viatge i despeses de locomoció, com si es fa amb el personal funcionari. En aquests casos, els crèdits corresponents s'han d'incloure en el capítol 2.

Els conceptes reservats són:

- **130. Laboral fixe:** Diferenciant entre:
 - 130.00. Retribucions bàsiques: Que són les retribucions bàsiques establertes en els corresponents convenis col·lectius o normes establertes d'obligat compliment.
 - 130.01. Hores extraordinàries
 - 130.02 Altres remuneracions: La resta de remuneracions que s'hagin de satisfer i que no estiguin dins dels altres dos subconceptes.
- **131. Laboral temporal**
- **132. Retribucions en espècie**
- **137. Contribucions a plans i fons de pensions**

6.1.5 Article 14 Altre personal

En aquest article s'inclouen les retribucions del personal que desenvolupa tasques esporàdiques o atípiques, i del personal contractat d'acord amb la legislació vigent. No s'hi inclouen els crèdits destinats a retribuir funcionaris interins que hagin de percebre els seus sous amb càrrec a dotacions lliures per vacants no cobertes en places de personal funcionari de carrera. Els conceptes reservats són:

- **143. Altre personal**
- **147. Contribucions a plans i fons de pensions**

6.1.6 Article 15 Incentius al rendiment

Inclou les retribucions destinades a remunerar el rendiment especial, l'activitat extraordinària i l'interès o iniciativa en la realització de les tasques encomanades. Es distingeixen els següents conceptes:

- **150. Productivitat:** Retribucions per l'excelsionat rendiment, l'activitat i dedicació extraordinària, l'interès o iniciativa.
- **151. Gratificacions:** Retribucions de caràcter excelsionat reconegudes per serveis extraordinaris prestats fora de la jornada normal de treball, sense que en cap cas puguin ser fixes en la quantia ni periòdiques en la seva meritació.
- **152. Altres incentius al rendiment**
- **153. Complement dedicació especial**

6.1.7 Article 16 Quotes, prestacions i despeses socials a càrrec de l'empresa

Inclou les quotes de la seguretat social, prestacions i altres despeses socials a càrrec de l'empresa. S'obriran com a mínim els conceptes següents:

- **160. Quotes socials:** Diferenciant:
 - 160.00 Seguretat social
 - 160.08 Assistència mèdica-farmacèutica: aquí s'apliquen, per exemple, les despeses en el que s'anomena "vigilància de la salut", és a dir, revisions mèdiques que són preceptives dintre del compliment de les mesures contra riscos laborals. Altres conceptes relacionats (farmacioles,...) s'apliquen al capítol 2, article 221.06
 - 160.09 Altres quotes
- **161. Prestacions socials:** Complementos o millores de pensions que legalment correspongui abonar, i pensions excelsionats atorgades a títol personal, complement familiar de pensionistes i altres despeses socials de pensionistes. Es defineixen els següents subconceptes:
 - 161.03 Pensions excelsionats. Pensions aprovades, a títol individual, per l'entitat local a favor de funcionaris, personal laboral o de tercers.
 - 161.04 Indemnitzacions al personal laboral per jubilacions anticipades
 - 161.05 Pensions a càrrec de l'entitat local. Les que d'acord amb la normativa vigent, hagi d'assumir l'entitat local. Inclou el complement familiar de pensionistes.
 - 161.07 Assistència mèdica-farmacèutica a pensionistes
- **162. Despeses socials del personal** Inclou els serveis d'acció social formatius, culturals, esportius, d'esplai, escoles bressol¹⁸³, etc. i ajuts per atencions extraordinàries personals o familiars, serveis d'economat, menjadors i similars¹⁸⁴. S'estableixen els subconceptes següents:
 - 162.00 Formació i perfeccionament personal Inclou despeses de formació i perfeccionament del personal que està prestant els seus serveis dins del propi centre, a excepció dels honoraris que hagi de percebre el personal al servei de l'ajuntament per impartir les classes. Inclou els llibres, els ajuts d'estudi que l'entitat pagui a les seves pròpies treballadores perquè assisteixin a cicles,

¹⁸³Si les treballadores de les escoles bressol tenen escola bressol gratuïta per els seus infants per conveni, perquè no en poden tenir totes les treballadores municipals?

¹⁸⁴Us imagineu organitzar una mena de cooperativa de consum amb les treballadores municipals o una cantina pública a preu de cost?

- conferències, cursos i seminaris.
- 162.01 Economats i menjadors. Inclou la distribució de vals d'àpats al personal.
 - 162.02 Transport de personal Despeses de trasllat del personal al centre o lloc de treball i que no hagin d'imputar-se al concepte 122 «retribucions en espècie», sempre que s'estableixin de forma col·lectiva.
 - 162.04 Acció social Culturals, esportius, d'esplai¹⁸⁵.
 - 162.05 Assegurances Assegurances d'accident de vida o responsabilitat civil que cobreixi les contingències que es produeixin en l'exercici, per el personal al servei de l'entitat local, de funcions on concorrin circumstàncies que facin necessària tal cobertura.
 - 162.09 Altres despeses socials
- **164. Complement familiar** La remuneració complementària es concedirà en funció de les carregues familiars del personal funcionari en actiu.

6.2 Capítol 2: Despeses corrents en béns i serveis

En aquest capítol s'hi inclouen les despeses en bens i serveis necessaris per l'exercici de les activitats dels ens locals i dels seus organismes autònoms que no produeixin un increment del capital o del patrimoni públic. Són imputables els crèdits de despeses originades per l'adquisició de béns que tinguin alguna de les característiques següents:

- a) Ser béns fungibles¹⁸⁶.
- b) Tenir una durada previsiblement inferior a l'exercici pressupostari¹⁸⁷.
- c) No ser susceptibles d'incloure's a l'inventari.
- d) Ser despeses previsiblement reiteratives.

També s'aplicaran a aquest capítol les despeses de caràcter immaterial que puguin tenir caràcter reiteratiu, no siguin susceptibles d'amortització i no estiguin directament relacionats amb la realització d'inversions.

6.2.1 Article 20 Arrendaments i cànon

S'inclouen en aquest article els lloguers de béns immobles i mobles. Defineixen ells següents conceptes:

- **200. Arrendament de terrenys i béns naturals:** Despeses d'arrendament de solars, finques rústiques i altres.
- **202. Arrendament d'edificis i altres construccions:** Despeses derivades de contractes de lloguer d'edificis i altres construccions, entre els que s'inclouen edificis per la prestació de serveis públics, sales d'espectacles, museus o magatzems, encara que en els contractes corresponents hi vagi inclosos serveis relacionats (calefacció, refrigeració, aigua, enllumenat, assegurances o neteja). També s'hi inclouen les despeses de comunitat, així com l'impost sobre Béns Immobles quan s'estableixi en el contracte amb càrrec a l'arrendatari).¹⁸⁸

¹⁸⁵Hi va haver una època que alguna Diputació oferia paquets de serveis lúdics per a treballadores municipals per crear dinàmiques d'equip i suport mutu a través del joc. Es poden plantejar dinàmiques de jocs cooperatius o dinàmiques de jocs en equip en contextos lúdics per impulsar dinàmiques col·laboratives.

¹⁸⁶Són aquells bens mobles que es consumeixen (gasten o desapareixen) per el posseïdor amb el primer ús. L'article 337 del Codi Civil els defineix com «aquells que no pot fer-se l'ús adequat a la seva naturalesa sense que es consumeixin»

¹⁸⁷Es refereix al bé adquirit, no a la durada del contracte.

¹⁸⁸Per a facilitar els càlculs de les despeses en impostos i altres conceptes (climatització, consums, etc.) pot ser interessant desglossar la factures pel lloguer i consignar cadascuna d'aquestes despeses a cada partida pròpia. Això podria facilitar calcular més exactament de entre totes es despeses del pressupost per conceptes més transversals: consums energètics, impostos,

- **203. Arrendaments de maquinària, instal·lacions i utilitatge:** Despeses d'aquesta naturalesa, incloses les despeses de l'equip utilitzat en la conservació i reparació d'inversions.
- **204. Arrendament de materials de transport:** Despeses de lloguer de vehicles de tota mena utilitzables per el transport de persones o mercaderies.
- **205. Arrendament de mobiliari i estris** Despeses de lloguer de mobiliari, equips d'oficina o material.
- **206. Arrendament d'equips per processos d'informació:** Despeses derivades del lloguer d'equips informàtics, de transmissió de dades i altres especials, sistemes operatius, aplicacions de gestió de bases de dades i qualsevol altre mena d'equips informàtics i de «software». En aquest concepte no s'inclouen les llicències que estan en el concepte 641, si estarien les quotes dels serveis SaS (software com a servei) amb accés a serveis informàtics a través de xarxa i hostatjats al servidor del proveïdor.
- **208. Arrendaments d'altre immobilitzat material:** Lloguer d'immobilitzat divers no inclòs en els conceptes precedents.
- **209. Cànon:** Quantitats satisfetes periòdicament per la cessió d'un bé, l'ús de la propietat industrial i la utilització d'altres bens de naturalesa material o immaterial¹⁸⁹.

6.2.2 Article 21 Reparacions, manteniment i conservació

En aquest article s'imputen despeses de manteniment i conservació d'infraestructures, edificis, locals i maquinària, material de transport i altre immobilitzat material, desglossant els mateixos conceptes que en els arrendaments. També s'hi inclouen les despeses de vigilància i revisió. S'inclouen les despeses tant siguin pròpies com arrendades. Els contractes per l'adquisició d'aquests béns s'assignen al capítol 6 (despesa no corrent) si la licitació inclou el manteniment, aquest s'assigna, en una partida a part, en aquest article. Els conceptes són:

- **210. Infraestructures i béns naturals:** Reparacions, manteniment i conservació de vies públiques, enllumenat públic, instal·lacions de semàfors, instal·lacions industrials, etc.
- **212. Edificis i altres construccions**
- **213. Maquinària, instal·lacions tècniques i eines:** Despeses de reparació, manteniment i conservació de maquinària, entesa com el conjunt de màquines de l'entitat local, incloent els elements de transport intern destinats al transport de personal, animals, materials i mercaderies dins de tallers i instal·lacions similars, sense sortir a l'exterior. També s'hi inclouen les despeses de manteniment i conservació d'instal·lacions tècniques de l'ajuntament, enteses com unitats complexes d'ús especialitzat que conformen edificacions, maquinària, elements, inclosos els sistemes informàtics, que encara que siguin separables per naturalesa, estan inclosos de forma definitiva per el seu funcionament i estan sotmesos al mateix ritme d'amortització. També s'hi inclouen els recanvis vàlids només per aquelles instal·lacions. I també s'hi inclouen les eines.
- **214. Elements de transport:** Despeses de manteniment, reparació i conservació de vehicles de l'ajuntament. S'inclouen els vehicles destinats al transport terrestre, marítim o aeri de persones, animals, materials o mercaderies, excepte els recollits en el concepte 213.
- **215. Mobiliari:** Despeses de reparacions, manteniment i conservació de mobiliari, material i equips

assegurances... i tenir aïllat el preu exacte del bé llogat

¹⁸⁹ En aquest article també s'inclouen, per exemple, els cànon per a drets d'explotació de la propietat intel·lectual que apliquen les agències recaptadores autoritzades pel govern espanyol mitjançant contractes complexos per acabar aplicant "tarifes planes" de molt dubtosa legitimitat -SGAE, AGEDI, AIE, DAMA,...- En aquest àmbit, fa temps que es parla d'una modificació de la legislació per atorgar la recaptació a una agència única

d'oficina de l'entitat local, excepte els equips per processos d'informació del concepte 216.

- **216. Equips per processos d'informació:** Despeses de reparacions, manteniment i conservació d'ordinadors i altres conjunts electrònics de comunicacions i de procés de dades de l'ajuntament.
- **219. Altre immobilitzat material:** Despeses de reparació, manteniment i conservació no incloses en els apartats anteriors.

6.2.3 Article 22 Material, subministres i altres

En aquest article es detallen els següents conceptes:

- **220. Material d'oficina:**
 - 220.00 Ordinari no inventariable: Despeses ordinàries de material d'oficina no inventariable.
 - 220.01 Premsa, revistes, llibres i altres publicacions: Inclou les despeses d'adquisició de publicacions, revistes i altres, així com de llibres quan no procedeixi la seva inclusió en l'inventari.
 - 220.02 Material informàtic no inventariable: Despeses de material per el funcionament habitual dels equips informàtics, transmissió i altres, tals com l'adquisició de suports físics. En l'ordre també es recull l'expressió «paquets de software», però no es tracta de llicències, concepte 241 ni d'abonaments a comptes de serveis SaS, concepte 206.
- **221. Subministres:** Despeses d'aigua, gas, electricitat i altres serveis o abastiments que no siguin susceptibles de ser emmagatzemats pels que s'estableixen en els següents subconceptes:
 - 221.00 Energia elèctrica
 - 221.01 Aigua
 - 221.02 Gas
 - 221.03 Combustibles i carburants
 - 221.04 Vestuari :Per el personal que el necessiti per la seva feina.
 - 221.05 Productes alimentaris: Adquisició de productes alimentaris per el seu consum en relació a la prestació de serveis.
 - 221.06 Productes farmacèutics i material sanitari: Despeses que no correspongui aplicar al capítol 1.
 - 221.10 Productes de neteja: Despeses de productes de neteja destinats a usar-se en les dependències i servies municipals.
 - 221.11 Subministres de recanvis de maquinària, eines i elements de transport
 - 221.12 Subministres de material electrònic i de telecomunicacions
 - 221.13 Manutenció d'animals
 - 221.99 Altres subministres
- **222. Comunicacions:** Es detallen els següents subconceptes:
 - 222.00 Serveis de telecomunicacions
 - 222.01 Postals

- 222.02 Telegràfiques
- 222.03 Informàtiques
- 222.99 Altres despeses en comunicacions
- **223. Transports:** Despeses de transport de tota mena excepte les de personal.
- **224. Primes d'assegurances:** Despeses de vehicles, béns immobles, d'altre immobilitzat i qualsevol element material, qualsevol que sigui el risc de cobertura, excepte les assegurances de vida o accident del personal que s'inclouen al concepte 162 «despeses socials del personal».
- **225. Tributs:** S'inclouen les despeses derivades de satisfer taxes, contribucions i impostos, siguin estatals, autonòmics o locals. Diferenciant els següents subconceptes:
 - 225.00 Tributs estatals
 - 225.01 Tributs de les Comunitats Autònomes
 - 225.02 Tributs de les entitats locals
- **226 Despeses diverses:** S'inclouen totes aquelles despeses de naturalesa corrent que no tenen cabuda en la resta de conceptes del capítol2. Es desglossen els subconceptes següents:
 - 226.01 Atencions protocol·làries i representatives¹⁹⁰.
 - 226.02 Publicitat i propaganda: Despeses de divulgació i qualsevol altra mena de propaganda i publicitat, conduent a informar a la comunitat dels serveis de l'entitat local¹⁹¹. Les campanyes de sensibilització i conscienciació ciutadana que siguin susceptibles de produir efectes en diversos exercicis s'imputaran a l'article 64¹⁹².
 - 226.03 Publicitat en diaris oficials: BOPs, DOGS, BOE, DOUE.
 - 226.04 Jurídics, contenciosos: Despeses de defensa jurídica que sigui necessària per protegir els béns i drets de l'entitat.
 - 226.06 Reunions, conferències i cursos: Despeses d'organització i celebració de conferències, assemblees, congressos, grups de treball, seminaris, convencions i reunions similars.
 - 226.07 Oposicions i proves selectives
 - 226.09 Activitats culturals i esportives
 - 226.99 Altres despeses diverses
- **227. Treballs realitzats per altres empreses i professionals** S'inclouen totes aquelles despeses que corresponen a activitats que, essent competència de l'ajuntament, s'executin mitjançant contractació amb empreses externes o professionals independents¹⁹³. Es diferencien els següents subconceptes:

¹⁹⁰Aquestes despeses són les que hem de tendir a minimitzar

¹⁹¹No s'hi haurien d'incloure en aquesta partida discursos polítics, tant habituals en els butlletins municipals. Només serveis!!

¹⁹²Considerant-se com una inversió. És el que es pot fer amb campanyes d'implantació d'un nou model de recollida selectiva, per exemple el porta a porta.

¹⁹³En aquest concepte és on han d'anar totes les despeses de **privatitzacions de serveis públics**, a excepció del cas dels serveis que també es transfereix la capacitat de cobrament a l'empresa i no s'imputi despesa a l'ajuntament o només la part corresponent al dèficit de la tarifa que es recapti de les usuàries. Cal incloure-hi tots contractes de serveis i de gestió de serveis, inclosos manteniment de jardineria (que alguns cops es s'imputen a la partida 210) neteges d'edificis, teleassistència, servei a domicili. Aquesta partida és la que més ens interessa disminuir i passar-la a gestió directa per estalviar l'IVA, el benefici industrial i els marges comercials que apliquen les empreses privades. Municipalitzant el serveis obtenim estalvis mitjans del 30% i millora de la qualitat de la prestació del servei, millora de les condicions laborals i millora de la protecció ambiental.

- 227.00 Neteja: Inclou els contractes de recollida i tractament de residus, neteja d'edificis, neteja de carrers, etc.
- 227.01 Seguretat: Inclou totes les contractacions relacionades amb la seguretat dels edificis i les persones. Alguns municipis inclouen en aquest concepte els serveis de teleassistència.
- 227.02 Valoracions i peritatges
- 227.04 Custòdia, dipòsits i emmagatzematge
- 227.05 Processos electorals
- 227.06 Estudis i treballs tècnics: Despeses d'estudis, treballs tècnics, estadístics o d'altre mena que es derivin de tasques encomanades a empreses especialitzades, professionals independents o experts, que no siguin aplicats a plans, programes, avantprojectes i projectes d'inversió, en aquest cas estarien al capítol 6 d'inversions reals.
- 227.08 Serveis de recaptació a favor de l'entitat: Despeses derivades de la recaptació dels drets econòmics de l'ajuntament quan aquesta s'efectiu per altres entitats locals o ens públics dependents d'altres administracions públiques¹⁹⁴, així com les despeses derivades dels contractes que es subscriuguin amb entitats col·laboradores.
- 227.99 Altres treballs realitzats per altres empreses i professionals: S'hi inclouen les despeses de contractació d'empreses no inclosos en els apartats anteriors (zona blava, grua, inspeccions tècniques, manteniment d'enllumenat, manteniment de jardineria, dinamització casals de joves, menjador social, atenció a domicili, transport adaptat, residències municipals, gestió punts d'informació, control de plagues, llars d'infants, escoles de música, gestió de fires i congressos, promoció turística, , etc.

6.2.4 Article 23 Indemnitzacions per raó de servei

En aquest article s'hi inclouen les indemnitzacions que per rescabalar de les despeses derivats de les comissions de serveis i d'acord amb la legislació vigent s'han de satisfer als membres dels òrgans de govern, funcionaris, personal laboral, eventual i contractat, per assistència a tribunals i òrgans col·legiats, i en general per concurrència personal a reunions, consells i comissions. Es distingeixen els següents conceptes:

- **230. Dietes**: Diferenciant en subconceptes segons el personal
 - 230.00 Dels membres dels òrgans de govern¹⁹⁵
 - 230.10 Del personal directiu
 - 230.20 Del personal no directiu
- **231. Locomoció** Despeses de viatge amb independència del seu lloc de treball, diferenciant en subconceptes segons el personal:
 - 231.00 Dels membres dels òrgans de govern
 - 231.10 Del personal directiu
 - 231.20 Del personal no directiu

¹⁹⁴És molt habitual que la recaptació s'hagi encomanat a la corresponent Diputació, més per una tendència a externalitzar serveis que no pas per un raonament d'eficiència econòmica. Cal valorar si recuperar la capacitat de recaptació compensa l'increment de cosos que tingui assumir aquesta tasca. En tot cas cal assegurar que existeixin procediments i responsables d'actualitzar els padrons que s'han d'elaborar per a cada recaptació.

¹⁹⁵ També s'hi inclouen les indemnitzacions de les regidores de l'oposició.

- **233. Altres indemnitzacions**

6.2.5 Article 24 Despeses de publicacions

Despeses en publicacions institucionals com ara pressupostos, ordenances, memòries i publicacions anàlogues. En el cas que l'edició es faci amb mitjans propis, les diferents despeses s'haurà d'imputar als conceptes econòmics corresponents. Es reserva un únic concepte:

- **240. Despeses d'edició i distribució**

6.2.6 Article 25 Treballs realitzats per administracions públiques i altres entitats públiques

No s'hi inclouen els treballs de recaptació que s'imputen al concepte 227.08

6.2.7 Article 26 treballs realitzats per institucions sense finalitats de lucre

L'Ànim de lucre és la intencionalitat d'incrementar el seu patrimoni mitjançant un acte jurídic legal (o il·legal), que és la intencionalitat de qualsevol empresa capitalista. Hi ha altres estructures, a part de les empreses públiques, que el seu objectiu central no és obtenir lucre, sinó altres com l'interès general, la reinserció social, la creació d'ocupació, com ara les empreses de l'economia social, cooperatives, mutualistes, associacions no lucratives, etc.¹⁹⁶

6.3 Capítol 3: Despeses financeres

Aquest capítol inclou tots els interessos i altres despeses derivades de tot tipus d'operacions financeres i de deutes contraïdes o assumides per l'ajuntament, així com les despeses d'emissió o formalització, modificació i cancel·lació, diferències de canvi i altres rendiments implícits¹⁹⁷.

6.3.1 Article 30 de deute públic en euros

Interessos de tota mena emesa o assumida per l'entitat local, així com les despeses derivades de qualsevol operació relacionada, especialment els rendiments implícits. Els conceptes reservats són:

- **300. Interessos**: Import dels interessos, inclosos els implícits, qualsevol que sigui el seu termini d'amortització.
- **301. Despeses d'emissió, modificació i cancel·lació** Comissions i altres despeses produïdes per la posada en circulació, modificació i cancel·lació d'emissions de títols de deute públic.
- **309. Altres despeses financeres de deute públic**: Rendiments implícits del deute, excepte els interessos implícits del concepte 300, i despeses de naturalesa financera no recollides en els conceptes anteriors.

6.3.2 Article 31 De préstecs i altres operacions financeres en euros

Interessos de tota mena de préstecs contractats o assumits per l'entitat local o els seus organismes autònoms en euros, així com els rendiments implícits i despeses derivades de qualsevol operació relacionada. Es conceptes reservats són:

¹⁹⁶Tots els serveis que no fóssim capaços de municipalitzar immediatament, hauríem de poder-los prestar a través d'institucions no lucratives. La magnitud del concepte 227 en relació al 26 ens ha de donar una magnitud de fins a quin punt l'ajuntament permet i promou l'extracció de plusvàlua dels recursos públics cap al capital privat, o dels esforços que fa per rendibilitzar al màxim els recursos públics en la consecució del bé comú.

¹⁹⁷El rendiment implícit és aquell que es calcula per la diferència entre el preu de la compra d'un actiu i el que es compromet a pagar l'emissor en el moment de venciment d'aquest actiu. És el que passa amb les lletres a curt termini, que l'administració les emet a un preu i quan vencen en paga un preu més alt, que ve a ser el retorn del capital més l'interès.

- **310. Interessos:** Import dels interessos corresponents a préstecs rebuts i altres operacions financeres, pendents d'amortitzar, nominats en euros, qualsevol que sigui el termini i la forma en que s'instrumentin tals interessos.
- **311. Despeses de formalització, modificació i cancel·lació:** Despeses necessàries per dur a terme les operacions de crèdit, comissions d'apertura i manteniment de crèdits i altres despeses financeres.
- **319. Altres despeses financeres de préstecs i altres operacions financeres en euros:** Rendiments implícits de préstecs en euros i despeses no recollides en conceptes anteriors.

6.3.3 Article 32 De deute públic en moneda diferent de l'euro

Interessos de tota mena emesa o assumida per l'entitat local en moneda diferent de l'euro, així com les despeses derivades de qualsevol operació relacionada, especialment els rendiments implícits. Els conceptes reservats són:

- **320. Interessos:** Import dels interessos, inclosos els implícits, en moneda diferent de l'euro, qualsevol que sigui el seu termini d'amortització.
- **321. Despeses d'emissió, modificació i cancel·lació** Comissions i altres despeses produïdes per la posada en circulació, modificació i cancel·lació d'emissions de títols de deute públic en moneda diferent de l'euro.
- **329. Altres despeses financeres de deute públic:** Rendiments implícits del deute, en moneda diferent de l'euro, excepte els interessos implícits del concepte 300, i despeses de naturalesa financera no recollides en els conceptes anteriors.

6.3.4 Article 33 De préstecs i altres operacions financeres en moneda diferent de l'euro.

Interessos de tota mena de préstecs contractats o assumits per l'entitat local o els seus organismes autònoms en moneda diferent de l'euro, així com els rendiments implícits i despeses derivades de qualsevol operació relacionada. Es conceptes reservats són:

- **330. Interessos:** Import dels interessos corresponents a préstecs rebuts i altres operacions financeres, pendents d'amortitzar, nominats en moneda diferent a l'euro, qualsevol que sigui el termini i la forma en que s'instrumentin tals interessos.
- **331. Despeses de formalització, modificació i cancel·lació:** Despeses necessàries per dur a terme les operacions de crèdit, comissions d'apertura i manteniment de crèdits i altres despeses financeres.
- **332. Diferències de canvi:** Pèrdues produïdes per variacions en el tipus de canvi dels préstecs i altres operacions financeres fins el moment de la seva amortització i, en cas que s'escaigui, entre aquesta i el moment de pagament efectiu.
- **339. Altres despeses financeres de préstecs i altres operacions financeres en euros:** Rendiments implícits de préstecs en euros i despeses no recollides en conceptes anteriors.

6.3.5 Article 34 De dipòsits, fiances i altres

Interessos a satisfer a tercers per dipòsits o fiances fets a la tresoreria de l'ajuntament. Diferenciant els dels dipòsits dels de les fiances:

- **340. Interessos de dipòsits:** Interessos legalment establerts que s'hagin de pagar per dipòsits

realitzats a la tresoreria de l'entitat.

- **341. Interessos de fiances:** Interessos legalment establerts que s'hagin de satisfer per fiances executades a la tresoreria de l'entitat.

6.3.6 Article 35 Interessos de demora i altres despeses financeres

Es diferencien els següents conceptes:

- **352. Interessos de demora:** Interessos de demora a pagar com a conseqüència de l'incompliment del pagament d'obligacions en els terminis establerts.
- **353. Operacions d'intercanvi financer:** S'inclouen les despeses per interessos, o per diferència d'interessos, o per diferències de canvi o qualsevol altra natura financera, derivats d'operacions financeres de cobertura i gestió del risc del tipus d'interès i del tipus de canvi.
- **357. Execució d'aval:** Es recull l'import de les despeses financeres derivades de l'execució d'aval prestats per l'entitat.
- **358. Interessos per operacions d'arrendament financer (leasing):** Es recull els interessos inclosos en les quotes fixades en els contractes d'arrendament financer corresponent a l'exercici pressupostari. Han de concórrer alguna de les següents condicions:
 1. El preu de l'opció de compra o valor residual sigui inferior al valor que tindrà l'objecte del contracte de leasing al finalitzar aquest.
 2. El termini del contracte i la vida útil estimada del bé objecte del contracte de leasing han de ser equivalents.
 3. El valor actualitzat de les quotes, utilitzant un tipus d'interès de mercat, sigui similar al preu d'adquisició al comptat de l'immobilitzat.

En el cas que no concorri cap d'aquestes condicions, es tractaria d'una operació de leasing operatiu, o d'arrendament puc, i, per tant, s'inclouria en el concepte que procedeixi, segons la naturalesa del bé, de l'article 20, «arrendaments».

- **359. Altres despeses financeres:** Despeses financeres no incloses en els conceptes anteriors, com ara les despeses per transferències bancàries, despeses de descoberts o diferències negatives de canvi derivades de pagament en moneda diferent a l'euro que no corresponguin a operacions d'endeutament i altres comissions bancàries no incloses en altres conceptes.

6.4 Capítol 4: Transferències corrents

Comprèn els crèdits per aportacions per part de l'ens local, sense contrapartida directa dels agents preceptors, i destinat a finançar operacions ordinàries. S'inclouen també les «subvencions en espècie» de caràcter ordinari, referides a béns o serveis que adquireixi l'ajuntament per el seu lliurament a les beneficiàries en concepte d'una subvenció prèviament concedida. S'imputaran atenent a la seva destinatària.

6.4.1 Article 40 A l'administració general de l'entitat local

Aquest article només és d'aplicació en els pressupostos dels organismes autònoms de l'ajuntament quan li fan una transferència ordinària a l'ajuntament.

6.4.2 Article 41 A organismes autònoms de l'entitat local

Transferències corrents que l'ajuntament prevegi concedir a organismes autònoms¹⁹⁸.

6.4.3 Article 42 A l'administració de l'estat

Transferències corrents que l'entitat local prevegin concedir a l'administració general de l'estat, organismes autònoms, fundacions, ens públics o societats mercantils. Reservant els següents conceptes:

- **420. A l'administració general de l'estat**
- **421. A organismes autònoms i agències de l'estat:** establint dos subconceptes:
 - 421.00 Al servei públic d'ocupació estatal
 - 421.10 Altres organisme autònoms
- **422. A fundacions estatals**
- **423. A societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials i altres organismes públics:** Establint-se els següents subconceptes en funció de l'objecte de les subvencions a concedir:
 - 423.00 Subvencions per fomentar l'ocupació
 - 423.10 Subvencions per bonificar interessos i primes d'assegurances
 - 423.20 Subvencions per reduir el preu a pagar per les consumidores
 - 423.90 Altres subvencions a societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials i altres organismes públics.

6.4.4 Article 43 a la seguretat social

Transferències corrents que l'ajuntament prevegi concedir a qualsevol dels ens que integren el sistema de la seguretat social.

6.4.5 Article 44 A ens públics i societats mercantils de l'entitat local

Transferències corrents que el municipi prevegi fer als seus ens públics i societats mercantils¹⁹⁹.

S'estableixen els següents conceptes atenent a la finalitat de les subvencions:

- **440. Subvencions per fomentar l'ocupació**²⁰⁰
- **441. Subvencions per bonificar interessos i primes d'assegurances**
- **442. Subvencions per reduir el preu a pagar per els consumidors**
- **449. Altres subvencions a ens públics i societats mercantils de l'entitat local**²⁰¹

¹⁹⁸Aquesta sol ser la font de finançament majoritària dels organisme autònoms que també poden prestar els serveis públics municipals, instituts de parcs i jardins, patronat per la neteja, patronat d'esports per la gestió del pavelló municipal, consorcis, etc. Aquestes transferències no estan subjectes ni a IVA, ni tenen la limitació de la obtenció de lucre. El concepte és el de *quota*, no subvenció, i es la que es determini en els estatuts o reglaments propis (percentatges per població, per extensió territorial, etc...)

¹⁹⁹Aquestes transferències a l'explotació dels serveis són les que finançarien la despesa corrent de la realització dels serveis públics a través de les societats mercantils municipals,

²⁰⁰Aquesta seria una de les formes de finançar l'arrencada de producció de béns i serveis en règim de mercat per crear ocupació des de l'empresa pública.

²⁰¹Aquí anirien les transferències per finançar els serveis públics municipals prestats per l'empresa pública, a no ser que aquesta obtingués ingressos directament per part de les usuàries, com passa amb el cas del servei d'abastament d'aigua.

6.4.6 Article 45 A Comunitats Autònomes

Diferenciant els següents conceptes:

- **450. Administració general de les Comunitats Autònomes**
- **452. A fundacions de les Comunitats Autònomes**
- **453. A societats mercantils, entitats públiques empresarials i altres organismes públics dependents de les Comunitats Autònomes:** Diferenciant entre els següents subgrups:
 - 453.00 Subvencions per fomentar l'ocupació
 - 453.10 Subvencions per bonificar interessos i primes d'assegurances
 - 453.20 Subvencions per reduir el preu a pagar per els consumidors
 - 453.90 Altres subvencions a societats mercantils, entitats públiques empresarials i altres organismes públics dependents de les Comunitats Autònomes.

6.4.7 Article 46 A entitats locals

Diferenciant conceptes en funció de l'entitat:

- **461. A Diputacions, Consell o Cabildos insulars**
- **462. A Ajuntaments**
- **463. A Mancomunitats**²⁰²
- **464. A Àrees Metropolitanas**²⁰³
- **465. A Comarques**²⁰⁴
- **466. A altres entitats que agrupin municipis**
- **467. A Consorcis**
- **468. A entitats locals menors**²⁰⁵

6.4.8 Article 47 A empreses privades

S'estableixen els següents conceptes atenent a la finalitat de les subvencions:

- **470. Subvencions per fomentar l'ocupació**
- **471. Subvencions per bonificar interessos i primes d'assegurances**
- **472. Subvencions per reduir el preu a pagar per els consumidors**
- **479. Altres subvencions a ens públics i societats mercantils de l'entitat local**

6.4.9 Article 48 A famílies i institucions sense finalitat de lucre

Transferències per despeses corrents relacionades amb atencions benèfiques i assistencials. Premis, beques d'estudis i investigació. Subvencions a favor de fundacions, institucions, entitats benèfiques o

²⁰²Aquí va repassar quines obligacions són legals i quines es corresponen a compromisos de delegació de serveis que potser podem recuperar.

²⁰³Ídem

²⁰⁴Ídem

²⁰⁵Transferir recursos a una entitat local menor és un clar exemple pràctic d'obertura a la participació directa de l'entitat local menor a la gestió dels seus serveis.

esportives i grups polítics de l'entitat local.

6.4.10 Article 49 A l'exterior

Transferències per despeses corrents destinades a cooperació al desenvolupament i agents econòmic situats fora del territori estatal, o amb estatut d'extraterritorialitat, o quan s'hagin de realitzar en moneda diferent a l'euro.

6.5 Capítol 5: Fons de contingència i altres imprevistos

En aquest capítol s'hi inclou la dotació al Fons de contingència que en compliment de l' [artículo 31 de la Ley Orgánica 2/2012, de 27 de abril, de Estabilidad Presupuestaria y Sostenibilidad Financiera](#), per les entitats locals incloses en l'àmbit subjectiu dels [artículos 111 y 135 del texto refundido de la Ley reguladora de las Haciendas Locales, aprobado por Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de marzo](#)²⁰⁶, per atendre les necessitats imprevistes, inajornables i no discrecionals²⁰⁷, per les que no existeixi crèdit pressupostari o el previst resulti insuficient. Les entitats locals que no en tinguin la obligació però que vulguin dotar un fons de contingència, l'assignaran al mateix capítol. Un sol article, un sol concepte.

6.5.1 Article 50 Dotació al fons de contingència d'execució pressupostaria

- **500. Fons de Contingència d'execució pressupostaria**

6.6 Capítol 6: Inversions reals

El capítol de les inversions reals inclou les despeses destinades a la creació d'infraestructures i a la creació o adquisició de béns de naturalesa inventariable necessaris per el funcionament dels serveis i aquelles altres despeses que siguin amortitzables. Els béns han de reunir alguna d'aquestes característiques:

- a) Que no siguin béns fungibles.
- b) Que tinguin una duració previsiblement superior a l'exercici pressupostari.
- c) Que siguin susceptibles d'incloure's en l'inventari.
- d) Ser despeses que previsiblement no siguin reiteratives.

En general s'imputen les despeses previstes en els annexos d'inversions reals que s'uneixen en els pressupostos generals de les entitats locals.

6.6.1 Article 60 Inversió nova en infraestructures i béns destinats a l'ús general

S'inclou en aquest article aquelles inversions en infraestructures i béns destinats a l'ús general que incrementin l'estoc de capital de l'entitat local o dels seus organismes autònoms. Reservant els següents conceptes:

- **600. Inversions en terrenys**: Adquisició de sòl.
- **609. Altres inversions noves en infraestructures i béns destinats a l'ús general**

²⁰⁶Que siguin capitals de província o que tinguin una població superior a 75.000 habitants.

²⁰⁷De la potestat governativa en les funcions de la seva competència que no estan reglades. És a dir que no hi ha criteri d'oportunitat política, sinó que és alguna cosa que no pot deixar de fer-se.

6.6.2 Article 61 Inversions de reposició d'infraestructures i béns destinats a l'ús general

S'inclouen les despeses d'igual naturalesa que en l'article 60, que siguin conseqüència de la rehabilitació o reposició d'infraestructures i béns destinats a l'ús general, incloses les operacions que suposin un increment de la capacitat, rendiment, eficiència o ampliació de la vida útil d'un bé. Es reserven els següents conceptes:

- **610. Inversió en terrenys:** Adequació i remodelació de solars.
- **619. Altres inversions de reposició d'infraestructures i béns destinats a l'ús general.**

6.6.3 Article 62 Inversió nova associada al funcionament operatiu dels serveis

Es recullen les despeses d'aquells projectes d'inversió que incrementin l'estoc de capital de l'entitat destinat a possibilitar o millorar el funcionament dels serveis públics. Es diferencien en següents conceptes:

- **621. Terrenys i béns naturals**
- **622. Edificis i altres construccions** Despeses d'inversió en edificis administratius i construccions destinades al funcionament dels serveis públics prestats per l'entitat local.
- **623. Maquinària, instal·lacions tècniques i eines:** Despeses destinades a la inversió en maquinària entesa com el conjunt de màquines utilitzades per el funcionament operatiu dels serveis públics per part de l'entitat local²⁰⁸, incloent els elements de transport intern destinats al transport d'animals, persones, materials i mercaderies dins de tallers o instal·lacions semblants, sense sortir a l'exterior. També s'hi inclouen les despeses d'inversió en instal·lacions tècniques utilitzades per el funcionament operatiu dels serveis públics, enteses com unitats complexes d'ús especialitzat comprensives d'edificacions, maquinària, elements, inclosos els sistemes informàtics, que encara que siguin separables per naturalesa, estan units de forma definitiva per el seu funcionament i estan sotmeses al mateix ritme d'amortització²⁰⁹. Incloent els recanvis i també les eines.
- **624. Elements de transport:** Despeses d'inversió en vehicles utilitzats per el funcionament operatiu dels serveis públics. S'inclouen vehicles destinats al transport terrestre, marítim o aeri de persones, animals, materials o mercaderies, excepte els recollits en el concepte 623.
- **625. Mobiliari:** Inversions en mobiliari, material i equips d'oficina utilitzats per el funcionament operatiu dels serveis públics amb excepció dels que hagin de figurar en el concepte 626.
- **626. Equips per processos d'informació:** Despeses d'inversió en ordinadors i altres conjunts electrònics de comunicacions i de processament de dades, utilitzats per el funcionament operatiu dels serveis públics.
- **627. Projectes complexos:** Despeses d'inversió en projectes que, comprenent diversos elements aplicables en principi als conceptes anteriors, tinguin tractament unitari i estiguin destinats al funcionament operatiu dels serveis públics.
- **629. Altres inversions noves associades al funcionament operatiu dels serveis:** Despeses d'inversió en altres elements no inclosos en els conceptes anteriors i que es destinin al funcionament operatiu dels serveis públics.

²⁰⁸Si la inversió de la maquinària per prestar un servei públic que s'ha privatitzat el fa l'empresa concessionària, no ens apareixeran despeses d'inversió sinó que tindrem majors despeses en el concepte 227. Cal tenir en compte que qualsevol inversió feta directament és més econòmica que realitzada a través de la concessionària que a més de no aplicar els descomptes comercials que podem obtenir nosaltres en el concurs d'adquisició, aplica el corresponent percentatge de despeses generals, benefici industrial i l'interès corresponent per avançar la inversió i estar-la repercutint al llarg del contracte.

²⁰⁹Un exemple pot ser una bàscula de vehicles que disposa d'una part d'obra civil, una part mecànica i una part informàtica.

6.6.4 Article 63 Inversió de reposició associada al funcionament operatiu de serveis

Aquest article recull despeses d'igual naturalesa que els de l'article 62 «inversió nova associada al funcionament operatiu dels serveis», que siguin conseqüència de rehabilitació o de reposició, inclosos els que corresponguin a reparacions importants que suposin un increment de la capacitat, rendiment, eficiència o allargament de la vida útil del bé. Els conceptes són els mateixos en els de l'article anterior:

- **631. Terrenys i béns naturals**
- **632. Edificis i altres construccions**
- **633 Maquinària, instal·lacions tècniques i eines**
- **634. Elements de transport**
- **635. Mobiliari**
- **636. Equips per processos d'informació**
- **637. Projectes complexos**
- **639. Altres inversions noves associades al funcionament operatiu dels serveis**

6.6.5 Article 64 Despeses en inversions de caràcter immaterial

Despeses realitzades en un exercici, no materialitzades en actius, susceptibles de produir els seus efectes en diversos exercicis futurs, campanyes de promoció de turisme, fires, exposicions, estudis i treballs tècnics, investigació i similars, així com aquelles inversions en actius immobilitzats intangibles, tals com concessions administratives, propietat industrial, obtenció de patents, marques i propietat intel·lectual, o qualsevol altra d'aquesta naturalesa, relacionats amb l'activitat de l'entitat local²¹⁰.

S'hi inclouen els contractes de «leasing» quan es vagi a exercitar l'opció de compra que s'especifica en el concepte 648. Els conceptes reservats són:

- **640. Despeses en inversions de caràcter immaterial**
- **641. Despeses en aplicacions informàtiques**: S'inclou l'import satisfet per la propietat o el dret a l'ús de programes informàtics, o bé, el cost de producció dels elaborats per la pròpia entitat quan estigui prevista la seva utilització en diversos exercicis. Aquí haurien d'anar les llicències dels sistemes operatius i programes privats²¹¹.
- **648. Quotes netes d'interessos per operacions d'arrendament financer «leasing»**: Es recull l'import de les quotes fixades en els contractes d'arrendament financer quan es vagi a exercitar l'opció de compra, corresponents a la recuperació del cost del bé i a l'exercici pressupostari. La resta, és a dir, els interessos, s'aplicaran al concepte 358 «Interessos per operacions d'arrendament financer -leasing-». Se suposa que existeix la voluntat d'exercir l'opció de compra quan concorri alguna de les condicions especificades en el concepte 358, vegeu apartat 6.3.6 Article 35 Interessos de demora i altres despeses financeres a la pàgina 97.

²¹⁰També podem considerar inversions immaterials les campanyes de comunicació per implantar serveis de recollida porta a porta (ja que els efectes es veuran durant molts anys amb l'increment de la recollida selectiva) o les campanyes de promoció de la participació ciutadana (ja que es tracta d'anar introduint la cultura i la rutina de la participació ciutadana amb una voluntat clara de constituir una nova dinàmica social). Fixem-nos que planteja moltes inversions que són típiques d'activitats econòmiques en règim de competència amb el sector privat.. Hem de perdre la por d'utilitzar els municipis com eines per activar l'economia social i comunitària del bé comú.

²¹¹Com els coneguts Windows i office. Si el municipi treballa amb aquest programari però no disposa de llicència cal recordar-los que són pirates i que o bé es dediquen a desobeir també en altres àmbits, o que es passin al programari lliure amb la corresponent formació a les treballadores per la migració al programari lliure.

En el cas que no es donés cap d'aquestes condicions, es tractaria d'una operació de «leasing» operatiu o d'arrendament pur, i per tant s'inclouria en el concepte que procedís, segons la naturalesa del bé de l'article 20 «arrendaments».

6.6.6 Article 65 Inversions gestionades per altres ens públics

Es recullen el conjunt de despeses efectives relacionades amb una obra o un projecte que, un cop finalitzada, s'hagi de transferir a altres ens públics, amb independència de si aquests participen o no en el seu finançament. Es defineix un únic concepte:

- **650. Despeses en inversions gestionades per altres ens públics**²¹²

6.6.7 Article 68 Despeses en inversions de bens patrimonials

Recull les despeses dels projectes d'inversió que afectin als bens a que es referix l'article 6²¹³ del [Reglamento de Bienes de las Entidades Locales, aprobado por Real Decreto 1372/1986, de 13 de junio](#), és a dir, els que essent propietat de l'ajuntament, no estan destinats a ús públic ni afectats a cap servei públic i puguin constituir fonts d'ingressos per l'ajuntament. Es reserven tres conceptes:

- **681. Terrenys i bens naturals:** Despeses en adquisició, adequació i urbanització del sòl patrimonial.
- **682. Edificis i altres construccions:** Despeses en adquisició i reforma d'edificis i construccions de caràcter patrimonial.
- **689. Altres despeses i inversions de béns patrimonials:** Despeses en l'adquisició i reforma de béns patrimonials no incloses en els apartats anteriors.

6.6.8 Article 69 Inversions en béns comunals

Inclou totes les despeses d'inversió en béns comunals²¹⁴, tant de nova inversió com de reposició, excloent els béns d'ús general i servei públic i els béns de caràcter patrimonial. Segons l'article 2.3 i 2.4 del Real Decret 1372/1986, e 13 de juny, per el que s'aprova el Reglament de Béns de les Entitats Locals, els béns comunals són aquells que son de domini públic i que el seu aprofitament correspon al comú dels veïns. És a dir que el municipi com a tal no en pot treure aprofitaments, com si fa amb els béns patrimonials, sinó que n'han de treure benefici directament les veïnes.

Els béns comunals són inalienables, no es poden vendre, són inembargables i imprescriptibles i no estan subjectes a cap tribut. Però si que poden canviar el seu estatus jurídic si ho decideix la majoria absoluta del Ple.

L'article 94 diu que l'aprofitament dels béns comunals s'efectua en règim d'explotació comú o cultiu col·lectiu, i només quan aquest no sigui practicable s'haurà d'adoptar una de les fórmules següents per gaudir-ne:

- a) Aprofitament peculiar, segons costum o reglamentació local²¹⁵

²¹²En aquest concepte podem tenir les inversions que molts municipis van fer conjuntament amb l'Agència Catalana de l'Aigua per infraestructures d'Aigües Ter Llobregat quan l'empresa era capital 100% públic. Existeix certa controvèrsia si aquestes inversions s'han transferit automàticament als actius de l'empresa privatitzada o tenen alguna relació patrimonial, encara, amb l'ajuntament. Cal veure quin tractament tenen en l'inventari municipal i quins passos fa la Generalitat després de l'anulació de l'adjudicació de la concessió d'Aigües Ter Llobregat, per part del tribunal superior de justícia de Catalunya (<http://www.aiguesvida.org/el-tsja-declarar-nul-el-concurs-dadjudicacio-daigues-ter-llobregat/>).

²¹³«1. Són béns patrimonials els que essent propietat de l'ens local no estiguin destinats a l'ús públic ni afectat a cap servei públic i puguin constituir font d'ingressos per l'entitat. 2. Els béns patrimonials es regeixen per la seva legislació específica, i en el seu defecte, per les normes de dret privat.» Vegeu apartat 5.5.5 Article 54 Rendes de bens immobles a la pàgina 69.

²¹⁴En la nota de peu anterior es fa referència a l'apartat que fa la diferenciació entre béns públics, béns patrimonials i béns comunals.

²¹⁵Es poden aprovar ordenances municipals que reglamentin l'aprofitament dels béns comunals, quan no pugin ser gaudits per tota la comunitat. Per exemple, si adquirim una zona d'horta com a bé comunitari, regulem quines són les condicions per el seu

- b) Adjudicació per lots o sorts. Aquestes adjudicacions es fan en proporció directa al nombre de persones que tinguin al seu càrrec i inversa a la seva situació econòmica.

Només si aquestes modalitats no fossin possibles, es faria l'adjudicació mitjançant subhasta, que ha de ser autoritzada per la Comunitat Autònoma i on els residents tenen preferència sobre els no residents. Si no hi hagués cap licitador, es podria plantejar una adjudicació directa.

Cal ressaltar-ne el seu caràcter igualitari. En l'article 103.1 es diu que el dret d'aprofitament i gaudi dels béns comunals correspon simultàniament a les veïnes sense distinció de sexe, estat civil o edat. I els estrangers domiciliats al terme municipal gaudiran també d'aquests drets.

En l'article 106 del Reglament de Béns de les Entitats Locals, es planteja que una part dels béns podrà ser acotada per finalitats específiques com ensenyament, pati d'escola, caça o auxili a veïns necessitats.

Els exemples de béns comunals més habituals són terrenys comunals destinats a la sembra, que els ajuntaments reparteixen anualment mitjançant sorteig; deveses per l'aprofitament comunal gratuït del comunal de les veïnes; pastures comunals gaudides per les veïnes ramaderes del poble, segons l'ordenança vigent sobre els aprofitaments comunals de les pastures; els «horts familiars» de l'antic Reglament de Bens de les Entitats locals del 1955 que van ser adquirides per l'Instituto de Reforma y Desarrollo Agrario si van ser adquirides pels ajuntaments; muntanyes catalogades com a béns comunals; parcel·les municipals aprofitades per el sistema «de roturos» a Castella, etc.

Però també poden ser comunals infraestructures com ara molins, recs, salines, bàscules de vehicles... i actualment ens podríem plantejar xarxes wifi, carregadors elèctrics, etc. i tot el que siguem capaces d'articular per gaudir-ne de forma comunal. A la Directa 386 hi havia un interessant article sobre els béns comunals²¹⁶ centrat en els béns comunals tradicionals. Però potser cal que ens plantejem ampliar els béns comuns a infraestructures bàsiques com la xarxa d'aigua, les xarxes de distribució d'energia, per protegir-les, amb les corresponents ordenances reguladores, de processos de privatització de serveis públics com els que planteja el TISA²¹⁷, l'Acord sobre Comerç de Serveis²¹⁸.

El més interessant de tot plegat és que disposem de la potestat legal d'adquirir nous bens comunals, encara que potser no disposem, de moment, dels recursos financers per fer-ho. Els conceptes reservats per aquest article són:

- **690. Terrenys i béns naturals**
- **692. Inversions en infraestructures**

6.7 Capítol 7: Transferències de capital

Inclou els crèdits per aportacions de l'entitat local sense contrapartida directa dels agents beneficiaris i amb destí a finançar operacions de capital. S'hi inclouen les «subvencions en espècie» de capital, referides a béns que adquireixi l'ajuntament per el lliurament a les beneficiàries en concepte d'una subvenció prèviament concedida, havent-se d'imputar l'article que correspongui segons sigui la destinatària.

No s'hi inclouen les transferències de capital derivades de la participació en la propietat d'altres entitats públiques on es rebin actius financers o existeixin expectatives de recuperació de les aportacions, en aquest casos s'ha de destinar a l'article 87 de l'apartat 6.8.8 Article 87 Aportacions patrimonials a la pàgina 109.

Per subconceptes es poden distingir les transferències segons l'ens beneficiari

aprofitament, temporal, en funció del nivell d'urgència social, etc.

²¹⁶<https://directa.cat/bens-comunals-subsistencia-sostenibilitat-davant-propietat-privada>

²¹⁷https://es.wikipedia.org/wiki/Trade_In_Services_Agreement

²¹⁸<https://wikileaks.org/tisa-financial/press.html>

6.7.1 Article 70 A l'administració general de l'entitat local

Aquest article només s'aplica en els pressupostos dels organismes autònoms de l'entitat local.

6.7.2 Article 71 A organismes autònoms de l'entitat local

Transferències de capital que l'entitat local preveu concedir a organismes autònoms²¹⁹.

6.7.3 Article 72 A l'administració de l'estat

Transferències de capital que l'ens local prevegi concedir a l'administració general de l'estat, els seus organismes autònoms, fundacions, ens públics o societats mercantils:

- **720. A l'administració general de l'estat**
- **721. A organismes autònoms i agències:** Diferenciant:
 - 721.00 Al servei públic d'ocupació estatal
 - 721.09 A altres organismes autònoms
- **722. A fundacions estatals**
- **723. A societats mercantils estatals, entitats públiques empresarials i altres organismes públics**

6.7.4 Article 73 A la Seguretat Social

Transferències de capital que l'ens local prevegi concedir a qualsevol dels ens que integren el sistema de la Seguretat Social.

6.7.5 Article 74 A ens públics i societats mercantils de l'entitat local

Transferències de capital que l'entitat local preveu concedir a ens públics i societats mercantils de l'ens local²²⁰.

6.7.6 Article 75 A Comunitats Autònomes

Diferenciant:

- **750. A l'administració general de la comunitat autònoma**
- **751. A organismes autònoms i agències de les comunitats autònomes**²²¹
- **752. A fundacions de les Comunitats Autònomes**
- **753. A societats mercantils, entitats públiques empresarials i altres organismes públics dependents de les Comunitats Autònomes**

6.7.7 Article 76 A entitats locals

En tots aquests casos cal revisar els convenis o virtut dels quals es fan tals aportacions. Diferenciant:

²¹⁹Per exemple per invertir en instal·lacions, maquinària o vehicles per realitzar serveis públics municipals.

²²⁰Per exemple per invertir en instal·lacions, maquinària o vehicles per realitzar serveis públics municipals. Quan s'inici un procés de municipalització de l'aigua a través d'una empresa pública, és molt probable que calgui capitalitzar l'empresa per poder fer les inversions en millora de la xarxa d'abastament d'aigua que hauran quedat deteriorades per la concessionària que s'havia dedicat a extraure benefici enlloc de fer inversió durant l'època de la gestió privada del servei.

²²¹Aquí val esbrinar si les aportacions de capital que van fer molts municipis per finançar part de les infraestructures de l'Agència Catalana de l'Aigua per l'empresa aleshores pública d'ATL anaven en aquest concepte o en aportacions a actius, i per tant posar encara més en qüestió la privatització d'ATL.

- **761. A Diputacions, Consells Insulars o Cabildos**
- **762. A ajuntaments**
- **763. A mancomunitats**
- **764. A àrees metropolitanas**
- **765. A Comarques**
- **766. A entitats que agrupin municipis**
- **767. A Consorcis**
- **768. A entitats locals menors**

6.7.8 Article 77 A empreses privades

Transferències de capital que es concedeixin a empreses privades per part de l'entitat local.

6.7.9 Article 78 A famílies o institucions sense ànim de lucre

Transferències de capital que l'entitat prevegi concedir a famílies, fundacions, institucions i entitats benèfiques o esportives.

6.7.10 Article 79 a l'exterior

S'hi inclouen les transferències de capital corresponents a programes de cooperació al desenvolupament o a agents econòmics situats fora del territori estatal, o amb estatut d'extraterritorialitat, o quan s'hagi de fer en una moneda diferent de l'euro.

6.8 Capítol 8: Actius financers

En aquest capítol es recullen les despeses en l'adquisició d'actius financers, qualsevol que sigui la seva forma d'instrumentalització i el seu venciment. Les bestretes de sous i salaris i d'altres préstecs al personal es recolliran en els conceptes 830 «préstecs a curt termini» i 831 «Préstecs a llarg termini», podent-se crear un subconcepte específic.

També en aquest capítol s'hi destinen les constitucions de dipòsits i fiances que li siguin exigides a l'ajuntament.

La classificació dels actius financers podran aplicar-se a subconceptes diferents per sectors.

6.8.1 Article 80 Adquisició del deute del sector públic

Adquisició de lletres, bons i altres títols emesos per el sector públic²²², que no siguin emeses per la pròpia entitat, diferenciant:

- **800. Adquisició de deute del sector públic a curt termini**: Adquisició de deute públic amb venciment no superior a 12 mesos. Es distingeixen mitjançant subconceptes, els subsectors emissors corresponents:

²²²Un dels destins de romanents de tresoreria puntuals, a proposta de les intervencions o les tresoreries municipals, és destinar-los a comptes en entitats privades per aconseguir certa rendibilitat. Aquesta opció hauria d'estar totalment descartada per el comportament poc ètic de la banca convencional. El destí de romanents temporals de tresoreria fora molt més interessant destinar-lo a banca ètica o cooperatives de crèdit, o bé, com a mal menor a la compra de deute públic a curt termini si ens encaixa amb les previsions de tresoreria.

- 800.00 A l'estat
- 800.10 A Comunitats Autònomes
- 800.20 A entitats locals
- 800.90 A altres subsectors
- **801. Adquisició de deute del sector públic a llarg termini:** Adquisició de deute públic amb venciment superior a 12 mesos. Es distingeixen mitjançant subconceptes, els subsectors emissors corresponents:
 - 801.00 A l'estat
 - 801.10 A Comunitats Autònomes
 - 801.20 A entitats locals
 - 801.90 A altres subsectors

6.8.2 Article 81 Adquisició d'obligacions i bons fora del sector públic

Adquisició d'obligacions i bons documentats en títols-valors que els seus emissors siguin aliens al sector públic²²³. Diferenciant:

- **810. Adquisició d'obligacions i bons fora del sector públic a curt termini:** Amb venciment no superior a 12 mesos.
- **811. Adquisició d'obligacions i bons fora del sector públic a llarg termini:** Amb venciment superior a 12 mesos.

6.8.3 Article 82 Concessió de préstecs al sector públic

Préstecs o bestretes amb o sense interès concedits al sector públic.

- **820. Préstecs a curt termini:** Termini de reemborsament i cancel·lació no superior a 12 mesos, distingint per subconceptes els prestataris:
 - 820.00 A l'Estat
 - 820.10 A Comunitats Autònomes
 - 820.20 A entitats locals
 - 820.90 A altres subsectors
- **821. Préstecs a llarg termini:** Termini de reemborsament i cancel·lació superior a 12 mesos, distingint per subconceptes els prestataris:
 - 821.00 A l'Estat
 - 821.10 A Comunitats Autònomes
 - 821.20 A entitats locals
 - 821.90 A altres subsectors

²²³El diner públic no hauria de destinar-se al sector privat si aquest és lucratiu i/o no assegura comportaments ètics i ambientals.

6.8.4 Article 83 Concessió de préstecs fora del sector públic

Préstecs concedits fora del sector públic, amb o sense interès.

- **830. Préstecs a curt termini:** Bestretes i préstecs amb un termini de reemborsament o cancel·lació no superior a 12 mesos. S'hi inclouen les préstecs i bestretes concedits per l'ajuntament al seu personal. El concepte s'ha de detallar per sectors destinataris.
- **831. Préstecs a llarg termini:** Bestretes i préstecs amb un termini de reemborsament o cancel·lació superior a 12 mesos. S'hi inclouen les préstecs i bestretes concedits per l'ajuntament al seu personal. El concepte s'ha de detallar per sectors destinataris.

6.8.5 Article 84 Constitució de dipòsits i fiances

Lliurament de fons en concepte de dipòsits o fiances realitzats per l'entitat local a caixes d'altres agents econòmics. Diferenciant:

- **840. Dipòsits:** Es recullen les aportacions d'efectiu en concepte de dipòsits irregulars. S'estableixen dos subconceptes segons el termini per el que es constitueixen, a llarg termini quan siguin més més d'un any i a curt en cas contrari:
 - 840.01 A curt termini
 - 840.10 A llarg termini
- **841. Fiances:** Es recullen les aportacions en efectiu realitzades com a compliment d'una obligació,. Establint dos subconceptes segons el termini per el que es constitueixen: a llarg termini per més d'un any, i a curt en cas contrari:
 - 841.00 A curt termini
 - 841.10 A llarg termini

6.8.6 Article 85 Adquisició d'accions i participacions del sector públic

Es recull la compra de títols representatius de la propietat del capital:

- **850. Adquisició d'accions i participacions del sector públic:** Despeses corresponents a adquisicions d'accions i participacions a ens pertanyents al sector públic distingint en subconceptes la finalitat de les compres:
 - 850.10 Adquisició d'accions i participacions per compensar pèrdues
 - 850.20 Adquisició d'accions i participacions per finançar inversions no rentables
 - 850.90 Resta d'adquisicions d'accions dins del sector públic

6.8.7 Article 86 Adquisicions d'accions i participacions fora del sector públic

Es recull la compra de títols representatius de la propietat de capital²²⁴ amb un sol concepte i distingint-se tres subconceptes:

- **860. Adquisició d'accions i participacions fora del sector públic**
 - 860.10 D'empreses estatals
 - 860.20 D'empreses de l'Unió Europea

²²⁴El diner públic no hauria de destinar-se al sector privat si aquest és lucratiu i/o no assegura comportaments ètics i ambientals.

- 860.90 D'altres empreses

6.8.8 Article 87 Aportacions patrimonials

Aportacions realitzades pels ens locals als seus organismes autònoms sempre que rebin per igual valor actius financers o un augment en la participació de l'ens i existeixin expectatives de recuperació de les aportacions. En altre cas s'hauran de considerar com a transferències de capital. S'estableixen els següents conceptes:

- **870. Aportacions a fundacions**
- **871. Aportacions a consorcis**
- **872. Aportacions a altres ens:** Distingint:
 - 872.10 Aportacions per compensar pèrdues
 - 872.20 Aportacions per finançar inversions no rentables
 - 872.90 Resta d'aportacions

6.9 Capítol 9: Passius financers

Aquest capítol recull les despesa que realitzen les entitats locals i els seus organismes autònoms destinades a l'amortització de deutes, tant en euros com en moneda diferent, qualsevol que sigui la forma en que s'hagi instrumentat i amb independència del venciment, ja sigui a curt com a llarg. Es recollirà el seu valor efectiu, aplicant els rendiments implícits al capítol 3.

També es recullen en aquest capítol les previsions per la devolució dels dipòsits i fiances que s'hagués constituït a favor de l'ens local.

La classificació dels conceptes d'aquests passius es podrà desenvolupar per subconceptes atenent als sectors que procedeixin.

6.9.1 Article 90 Amortització del deute públic en euros

Cancel·lació de tot tipus de deute públic en euros, a curt i a llarg termini documentat en títols de valors, anotacions en compte o qualsevol altre document que formalment la reconegui, exclosos els préstecs:

- **900. Amortització de deute públic en euros a curt termini**
- **901. Amortització de deute públic en euros a llarg terminis**

6.9.2 Article 91 Amortització de préstecs i d'operacions en euros

Cancel·lació de préstecs i operacions anàlogues en euros concertades o assumits per les entitats locals.

- **910. Amortització de préstecs a curt termini d'ens del sector públic**
- **911. Amortització de préstecs a llarg termini d'ens del sector públic**
- **912. Amortització de préstecs a curt termini d'ens de fora del sector públic**
- **913. Amortització de préstecs a llarg termini d'ens de fora del sector públic**

6.9.3 Article 92 Amortització de deute públic en moneda diferent de l'euro

Cancel·lació de tot tipus de deute públic en moneda diferent a l'euro, a curt i a llarg termini documentat en

títols de valors, anotacions en compte o qualsevol altre document que formalment la reconegui, exclosos els préstecs:

- **920. Amortització de deute públic en moneda diferent a l'euro a curt termini**
- **921. Amortització de deute públic en moneda diferent a l'euro a llarg terminis**

6.9.4 Article 93 Amortització de préstecs en moneda diferent de l'euro

Cancel·lació de préstecs en moneda diferent de l'euro concertats o assumits per les entitats locals a curt i a llarg termini:

- **930. Amortització de préstecs en moneda diferent de l'euro a curt termini**
- **931. Amortització de préstecs en moneda diferent de l'euro a llarg termini**

6.9.5 Article 94 Devolució de dipòsits i fiances

Operacions de devolució de dipòsits constituïts o de fiances ingressades a la tresoreria de l'ens local, diferenciant:

- **940. Devolució de dipòsits**
- **941. Devolució de fiances**

7 Estructuració per programes de les despeses

La classificació per programes s'estructura en àrees de despesa, política de despesa, grup de programes i programes. La classificació és tancada i obligatòria per a tots els ens locals en els nivells d'àrees de despesa, polítiques de despesa, grups de programes i els programes que estan especificats. Per la resta de programes o subprogrames, es considera obert i no estan recollits en l'annex de l'ordre EHA/3565/2008, de 3 de desembre, per la que s'aprova l'estructura dels pressupostos de les entitats locals.

Si alguna despesa fos susceptible d'aplicar-se a més d'una política de despesa, s'imputarà a aquella que es consideri més adequada en relació amb el conjunt d'objectius i finalitats definits. Es podran tenir en compte tant criteris qualitius com quantitius de la gestió pressupostària.

Ens interessa molt fer un anàlisi dels pressupostos dels programes de despesa per valorar econòmicament quines polítiques prioritza l'ajuntament.

7.1 Àrea de despesa 1: Serveis Públics Bàsics

En aquesta àrea s'hi inclou la despesa originada per els serveis públics bàsics que obligatòriament han de prestar els municipis d'acord amb l'article [26.1 de la llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases del Regim Local](#). S'hi inclouen quatre polítiques de despesa bàsiques: seguretat i mobilitat ciutadana, habitatge i urbanisme, benestar comunitari i medi ambient.

7.1.1 Política de despesa 13. Seguretat i mobilitat ciutadana

Inclou totes les despeses dels serveis relacionats amb la seguretat i mobilitat ciutadana i aquelles despeses que s'hagi de realitzar per col·laborar amb l'Administració General de l'Estat o la Comunitat Autònoma donant suport als serveis de protecció i defensa civil, actuacions en cas de calamitats o catàstrofes, prevenció i extinció d'incendis i actuacions destinades a la protecció dels béns de l'entitat local o dels particular, així com les que es refereixin al trànsit i l'estacionament de vehicles.

Es tipifiquen cinc grups de programes, distingint els que tenen per finalitat les despeses generals de l'administració associats directament als serveis de seguretat ciutadana i protecció civil. Entenen com a tals les activitats dirigides a la planificació, coordinació, control, organització, gestió administrativa i desenvolupament de funcions de suport dels diversos centres directius que integrin la política de despesa. Els grups de programes són:

- **130. Administració general de la seguretat i protecció civil**
- **132. Seguretat i ordre public**
- **133. Ordenació del trànsit i de l'estacionament**
- **134. Mobilitat urbana**
- **135. Protecció civil**
- **136. Servei de prevenció i extinció d'incendis**

7.1.2 Política de despesa 15. Habitatge i urbanisme

En aquesta política s'hi inclouen totes les despeses de serveis relacionats amb l'habitatge i l'urbanisme, així com dels serveis que els complementen. S'ha d'imputar les despeses de construcció, millora i conservació d'habitatges i albergs, inclosa l'adquisició de terrenys, i per altra banda els derivats del plantejament i règim urbanístic del sol, vials urbans i altres de naturalesa anàloga.

També s'hi ha d'imputar la despesa duta a terme per ajudes que possibilitin l'accés a l'habitatge en qualsevol règim²²⁵, en accions pròpies o on col·laboració amb altres administracions públiques. També s'hi inclouen les despeses derivades del foment de la promoció pública d'habitatges.

En aquesta política és especialment interessant valorar quina despesa va associada a urbanisme, activitat més relacionada amb l'especulació i la generació de plusvàlua i on tots els ajuntaments tenien la prioritat posada en el moment de la bombolla immobiliària i que ara esperen reactivar, i quina despesa es destina a la política d'habitatge, despesa més relacionada amb les necessitats de les classes populars.

Es tipifiquen quatre grups de programes:

- **150. Administració General d'Habitatge i Urbanisme**
- **151. Urbanisme: planejament, gestió, execució i disciplina urbanística**
- **152. Habitatge** Diferenciant entre 1521, Promoció i gestió d'habitatge de protecció pública, i 1522, Conservació i rehabilitació de l'edificació.
- **153 Vies públiques** Diferenciant entre 1531 Accés als nuclis de població, i 1532 Pavimentació de vies públiques.

7.1.3 Política de despesa 16. Benestar comunitari

Aquesta política inclou totes les despeses relatives a actuacions i serveis la finalitat dels quals és la millora de la qualitat de vida en general. S'hi imputen les despeses derivades de la construcció, manteniment, conservació i funcionament dels serveis de clavegueram, abastiment domiciliari d'aigua potable, recollida i tractament de residus, neteja viària, cementiris i serveis funeraris, i altres serveis de benestar comunitari.

Cal tenir en compte que en els casos de gestió indirecta dels serveis d'abastament d'aigua i de clavegueram, es trasllada a l'empresa concessionària tant la gestió dels interessos com de les despeses i aquesta informació desapareix del control del pressupost públic, cosa que no passa quan el servei és prestat de forma directa, ja que en el pressupost consolidat de l'ajuntament, els seus organismes autònoms i societats mercantils s'hi recull. La privatització de serveis als té també es cedeix la capacitat d'ingressar a la concessionària son una autèntica pèrdua de control de la gestió pública. Encara que formalment es conservi la titularitat el servei està completament en mans privades. Un pas intermedi²²⁶ a la municipalització es recuperar el cobrament de les taxes d'abastament d'aigua i incloure la despesa, i els corresponents controls, en la facturació dels serveis prestats per l'empresa privada que presta el servei.

Els sis grups de programes definits són:

- **160. Clavegueram**
- **161. Abastiment domiciliari d'aigua potable**
- **162. Recollida, gestió i tractament de residus** Diferenciant tres programes: 1621, Recollida de residus; 1622 Gestió de residus sòlids urbans; 1623 Tractament de residus.
- **164. Cementiri i serveis funeraris**
- **165. Enllumenat públic**

²²⁵En qualsevol règim, vol dir això, en qualsevol règim, lloguer, propietat, usdefruit, cessió de dret de superfície, cessió d'ús... Per tant estem perfectament emparats per dinamitzar experiències de cooperatives en cessió d'ús.

²²⁶De fet la llei de contractes del sector públic permet modificar els contractes per interès públic amb la única condició de mantenir l'equilibri econòmic del contracte. Si els alliberem de la obligació d'efectuar els cobraments, també els hi hem de reduir els ingressos previstos per a la prestació d'aquest servei. Certament canviaran alguns elements més, com ara que ens hauran de facturar per el servei de gestió de la xarxa i ser el municipi qui giri les taxes de l'aigua, com ja es fa amb el servei de recollida de brossa, per exemple.

7.1.4 Política de despesa 17. Mediambient

S'hi inclouen totes les despeses relatives a la protecció i millora del medi així com els d'inversió i funcionament dels serveis de protecció del medi natural: repoblació forestal, realitzada per la pròpia entitat o en consorci amb altres administracions públiques, defensa contra incendis forestals, partió i amollonament o lluita contra la desertització, manteniment de platges i altres de naturalesa anàloga.

Es tipifiquen tres grups de programes:

- **170. Administració general del medi ambient**
- **171. Parcs i jardins**
- **172. Protecció i millora del medi ambient**: Dins del grup de programes de protecció i millora del medi ambient es tipifica un programa, el 1721, Protecció contra la contaminació acústica, lumínica i atmosfèrica en les zones urbanes.

Cal valorar que totes les alternatives plantejades en crear accessibilitat (reducció de la mobilitat obligada), teletreball, etc. es poden considerar despeses de protecció contra la contaminació atmosfèrica. Preocupem-nos si el nostre municipi només destina despeses a la política 17, destinant-les a parcs i jardins.

7.2 Àrea de despesa 2: Actuacions de protecció i promoció social

En l'àrea de despesa 2 s'hi inclouen totes aquelles despeses i transferències que constitueixen el règim de previsió: pensions de funcionaris, atencions de caràcter benefico-assistencial, atencions a grups amb necessitats especials com joves, discapacitats físics i tercera edat, i mesures de foment de l'ocupació.

7.2.1 Política de despesa 21. Pensions

Comprèn pensions graciables²²⁷, millores de pensions i pensions extraordinàries a càrrec de l'ajuntament de funcionaris i personal laboral o de les seves drethavents²²⁸ i altres despeses de naturalesa similar.

Es tipifica un grup de programes:

- **211. Pensions**

7.2.2 Política de despesa 22. Altres prestacions econòmiques a favor de les treballadores

Inclou totes les despeses d'altres prestacions econòmiques no pensions a favor de les treballadores, excepte les quotes a càrrec de l'empresa de mutualitats i seguretat social. És interessant veure si en el nostre municipi existeix aquesta política de despesa i quines son les causes que ho justifiquen.

Es tipifica un grup de programes:

- **221. Altres prestacions econòmiques a favor de les treballadores**

7.2.3 Política de despesa 23. Serveis socials i promoció social

En aquesta política s'imputen les despeses dutes a terme per l'ajuntament per desenvolupar l'assistència social primària: la promoció de la igualtat de gènere, promoció i reinserció social de «marginats»²²⁹; així

²²⁷Una pensió graciable es una prestació dinerària que s'atorga per llei, en cada cas particular i amb caràcter alimentari, a favor de les descendents econòmicament necessitades de qui va ser funcionaria o treballadora pública o que sense ser-lo hagués prestat servei distingit i de mèrit per la comunitat.

²²⁸Persona física o jurídica que té un dret derivat o transmès d'un altre i que, fins i tot, el pot exercir judicialment a la mort d'aquest.

²²⁹Així ho detalla l'ordre!

com la gestió dels serveis socials: prestació de serveis a les persones dependents i d'assistència social, residències de gent gran i altres de naturalesa anàloga; l'avaluació i informació de situacions de necessitat social i l'atenció immediata a persones en situació o risc d'exclusió social. També s'inclouen les transferències finalistes a entitats i famílies que col·laborin en l'assoliment d'aquestes finalitats.

S'hi inclouen les despeses corresponents a l'Administració General, que correspon a les activitats dirigides a la planificació, coordinació, control, organització, gestió administrativa i desenvolupament de funcions de suport als diversos centres directius que integrin la política de despesa.

Es tipifica un grup de programes:

- **231. Assistència social primària**

7.2.4 Política de despesa 24. Foment de l'ocupació

En aquesta política s'imputa les despeses realitzades per el foment i promoció de l'ocupació en accions pròpies o en col·laboració amb altres administracions públiques. Les polítiques de creació d'empreses públiques que actuïn en règim de mercat per a la creació d'ocupació estable, estarien dins d'aquesta política de despesa.

Es tipifica un grup de programes:

- **241. Foment de l'ocupació**

7.3 Àrea de despesa 3. Producció de béns públics de caràcter preferent

En l'Àrea de despesa 3 s'hi inclouen totes les despeses que realitzi l'ajuntament relacionades amb sanitat, educació, cultura, oci i temps lliure, esports. L'orde també diu, en general, totes aquelles despeses que tendeixin a l'«elevació o millora de la qualitat de vida».

7.3.1 Política de despesa 31. Sanitat

A sanitat s'hi inclou la despesa que té per objecte la prevenció²³⁰ i curació de malalties, així com en manteniment d'un estat d'immunitat sanitari en la població. Queden incloses les despeses destinades a la creació, construcció, equipament i funcionament d'hospitals, clíniques i sanatoris de qualsevol naturalesa²³¹, cases de socors, dispensaris, farmàcies d'urgència, balnearis, laboratoris d'anàlisi, així com els seus serveis complementaris, entre els que s'hi compten ambulàncies, laboratoris d'anàlisi agroalimentari, actuacions de seguretat alimentària, campanyes de desinfecció, desinsectació o desratització, i altres de naturalesa anàloga.

Es tipifiquen dos grups de programes:

- **311. Protecció de la salubritat pública**
- **312. Hospitals, serveis assistencials i centres de salut**

7.3.2 Política de despesa 32. Educació

A la política de despesa d'educació s'hi inclouen totes les despeses derivades de la creació, conservació i funcionament de centres i institucions d'ensenyament de tot tipus, i els seus serveis complementaris, així com les transferències a altres ens o famílies per ajuda o foment de l'educació. Les despeses incloses en el

²³⁰Quanta prevenció es fa des dels nostres municipis? Quanta és independent d'interessos de productors alimentaris carni, làctics, farmacèutic, industrial, alcohol, etc. ? Cal que fem un esforç per crear un nou relat basat en l'agroecologia i l'higienisme com a forma de mantenir-nos en salut.

²³¹Per tant també ens podem plantejar cases de repòs higienistes.

grup de programes d'administració general corresponen a activitats dirigides a la planificació, coordinació, control, organització, gestió administrativa i desenvolupament de funcions de suport dels diversos centres directius que integren la política de despesa.

Aquí van les despeses de construcció, dotació i funcionament de centres d'ensenyament, distribuïnt-se d'acord amb els diferents nivells educatius. També s'hi inclouen les despeses de centres benèfic assistencials quan en aquests hi predomini el caràcter educatiu. Les despeses de transport escolar, beques i ajuts es consideraran serveis complementaris d'educació. També s'hi inclouen les despeses l'objectiu de les quals sigui la millora del nivell educatiu de la ciutadania.

Es tipifiquen set grups de programes:

- **320. Administració general d'educació**
- **321. Creació de centres docents d'ensenyament infantil i primària**
- **322. Creació de centres docents d'ensenyament secundari**
- **323. Funcionament de centres docents d'ensenyament infantil i primària i educació especial**
- **324. Funcionament de centres docents d'ensenyament secundari**
- **325. Vigilància del compliment de l'escolaritat obligatòria**
- **326. Serveis complementaris d'educació**
- **327. Foment de la convivència ciutadana**

7.3.3 Política de despesa 33. Cultura

Aquesta política de despesa inclou a més de les despeses en cultura les que tinguin caràcter recreatiu.

Les despeses incloses en el grup de programes d'Administració General correspondran a activitats dirigides a la planificació, coordinació, control, organització, gestió administrativa i desenvolupament de funcions de recolzament dels diversos centres directius que integren la política de despesa.

S'inclouen les despeses de creació, conservació i funcionament dels edificis destinats a biblioteques, museus, arxius, cases de cultura, activitats culturals, d'esplai i temps lliure com llars de jubilats o cases de joves; sales d'exposicions, palaus de congressos, parcs zoològics, bandes de música i agrupacions musicals, festes locals de caràcter popular, activitats lúdiques en platges, actuacions per a la conservació, promoció i gestió del patrimoni històric-artístic i altres despeses d'oci i culturals; comunicació, autorització, inspecció i sanció dels espectacles públics; així com les transferències a entitats o famílies que col·laborin en el foment d'aquestes activitats.

Es tipifiquen set tipus de programes distingint-se els que tenen per finalitat la cobertura de despeses generals d'administració associats directament als serveis de cultura i oci.:

- **330. Administració general de cultura**
- **332. Biblioteques i arxius** Diferenciant entre 3321 Biblioteques públiques, i 3322 Arxius.
- **333. Equipaments culturals i museus**
- **334 Promoció cultural**
- **336 Protecció i gestió del Patrimoni Històric i Artístic**
- **337 Instal·lacions d'ocupació del temps lliure**

- **338 Festes populars i festejos**

7.3.4 Política de despesa 34. Esports

Es consideren despeses d'esports la promoció i difusió esportiva, despeses de creació, conservació i funcionament dels edificis destinats a piscines, instal·lacions esportives de tota mena i qualsevol altre actuació directament relacionada amb l'esport o la política esportiva de l'ajuntament.

Les despeses incloses en el grup de programes d'Administració General corresponen a activitats dirigides a la planificació, coordinació, control, organització, gestió administrativa i desenvolupament de funcions de suport als diversos centres directius que integren la política de despesa.

Es defineixen tres grups de programes:

- **Administració general d'esports**
- **Promoció i foment de l'esport**
- **Instal·lacions esportives**

7.4 Àrea de despesa 4. Actuacions de caràcter econòmic

En l'àrea de despesa 4, es consideren actuacions de caràcter econòmic les despeses d'activitats, serveis i transferències que tendeixin a desenvolupar el potencial dels diversos sectors de l'activitat econòmica. S'inclouen també despesa en infraestructures bàsiques i de transports; infraestructures agràries, comunicacions, investigació, desenvolupament i innovació.

7.4.1 Política de despesa 41. Agricultura, ramaderia i pesca

Inclou les despeses de tota mena destinades a la millora, foment i ordenació de les activitats agrícoles, ramaderes i piscícoles. Les despeses incloses en el grup de programes d'administració general corresponen a activitats dirigides a la planificació, coordinació, control, organització, gestió administrativa i desenvolupament de funcions de suport dels diversos centres directius que integren la política de despesa.

S'imputen les despeses de plans d'ordenació del sector, colonització i concentració parcel·laria, foment del moviment cooperatiu i promoció de l'associacionisme, foment de la industrialització agroalimentària, formació de joves empresaris, centres d'extensió agrària i altres d'igual natura.

S'inclouen, a més, les despeses relacionades amb el control i eradicació de plagues, millora i selecció de llavors²³² i de ramats, centres de biotecnologia, explotacions experimentals agrícoles i altres de naturalesa similar.

També inclou les despeses relacionades amb la creació, millora i manteniment d'infraestructures bàsiques en activitats agrícoles, ramaderes, piscícoles o cinegètiques; regadius; modificació i millora de les estructures; conservació i sanejament de sols i altres de naturalesa similar.

També s'imputarà a aquesta política de despesa l'aportació o quota al dipòsit agrícola.

Es defineixen cinc grups de programes:

- **410. Administració general d'agricultura, ramaderia i pesca**
- **412. Millores de les infraestructures agropecuàries i dels sistemes productius**
- **414. Desenvolupament rural**

²³²Té sentit, doncs, plantejar bancs de llavors de varietats locals i tradicionals, per exemple.

- **415. Protecció i desenvolupament dels recursos pesquers**
- **419. Altres actuacions en agricultura, ramaderia i pesca.**

7.4.2 Política de despesa 42. Indústria i energia

En la política de despesa d'indústria i energia s'inclou les despeses de tota mena destinades a la promoció, suport i desenvolupament de la indústria en l'àmbit d'acció de l'entitat local.

Les despeses incloses en el grup de programes d'administració general correspon a activitats dirigides a la planificació, coordinació, control, organització, gestió administrativa i desenvolupament de les funcions de suport dels diversos centres directius que integren la política de despesa.

S'ha d'imputar a aquesta política les despeses generades en motiu d'inversió en capital d'empreses; foment de l'acció empresarial; ajuts a la reconversió i reindustrialització; foment de l'associacionisme d'empreses industrials, i tot tipus de transferències destinades a aquestes finalitats i d'incentius a la localització industrial. També s'inclouen les despeses relacionades amb el suport a la mineria, investigació, preparació, comercialització i altres activitats de la producció minera.

També s'inclouen les despeses relacionades amb la producció, transmissió i distribució d'energia, en especial de gas i electricitat²³³. També s'imputen a aquesta política de despesa les transferències a altres agents amb la finalitat específica de les activitats d'aquesta política de despesa.

Es defineixen quatre grups de programes:

- **420. Administració general d'indústria i energia**
- **422. Indústria**
- **423. Minería**
- **425. Energia**

7.4.3 Política de despesa 43. Comerç turisme i petites i mitjanes empreses

Comprenen la política de despesa de comerç, turisme i petites i mitjanes empreses les despeses de qualsevol naturalesa relacionades amb el comerç o l'activitat comercial. Inclou les despeses corresponents als mercats centrals o de minoristes, llotges i qualsevol altra instal·lació similar: actuacions en defensa de la competència; control de peses i mides i altres de natura anàloga; inspecció i sanció d'establiments.

Les despeses incloses en el grup de programes d'administració general correspondran a activitats dirigides a la planificació, coordinació, control, organització, gestió administrativa i desenvolupament de funcions de recolzament dels diversos centres directius que integren la política de despesa.

S'inclouen també les despeses de qualsevol natura associades al desenvolupament i foment del turisme.

S'hi imputen les despeses de construcció, millora, conservació i funcionament d'establiments hotelers, càmpings²³⁴, oficines de turisme, edició de fulletons, cartells i llibres i campanyes publicitàries. Es recullen també les transferències que es concedeixen a altres entitats públiques o privades destinades al compliment d'aquestes finalitats.

També s'inclouen en aquesta política de despesa les destinades al desenvolupament de petites i mitjanes empreses.

Es tipifiquen cinc grups de programes:

²³³Si els programes de despeses preveuen les despeses de producció i distribució d'energia, com és que en tenim tan poques?

²³⁴Molt interessant el model de càmping municipals de l'estat francès: <http://camping-municipal.org/>

- **430. Administració General de Comerç, turisme i petites i mitjanes empreses**
- **431. Comerç** Diferenciant entre 4311 Fires, 4312 Mercats abastaments i llotges, 4313 Comerç ambulant.
- **432. Informació i promoció turística**
- **433. Desenvolupament empresarial**
- **439 Altres actuacions sectorials**

7.4.4 Política de despesa 44. Transport públic

S'hi inclouen les despeses destinades al manteniment, desenvolupament i finançament del servei de transport públic. També s'hi inclouen les despeses de les inversions destinades a l'adquisició de mitjans de transport i a la creació, millora i manteniment d'infraestructures com estacions d'autobusos, ports, aeroports i altres de naturalesa anàloga.

Les despeses incloses en el grup de programes d'administració general correspondran a activitats dirigides a la planificació, coordinació, control, organització, gestió administrativa i desenvolupament de funcions de suport dels diversos centres directius que integren la política de despesa.

Es defineixen quatre grups de programes:

- **440. Administració general del transport**
- **441. Transport de viatgers** -Diferenciant entre 4411, Transport col·lectiu urbà de viatgers, 4412 Altre transport de viatgers.
- **442. Infraestructures de transport**
- **443. Transport de mercaderies**

7.4.5 Política de despesa 45. Infraestructures

En la política 45 d'infraestructures s'inclouen les despeses de tota mena dirigides a la creació, millora i manteniment de les infraestructures bàsiques no incloses en les polítiques de despeses anteriors. S'hi apliquen totes les despeses d'inversió destinades a la construcció i millora de carreteres i camins veïnals a càrrec de l'ajuntament i altres despeses complementàries de les anteriors, com ponts, viaductes, senyalització o abalisament, així com despeses relatives a estudis i serveis d'assistència tècnica que siguin necessaris. Pel que fa a recursos hidràulics s'hi inclouran despeses en obres de captació, acumulació i canalització fins l'inici de la xarxa²³⁵ de distribució urbana i altres de naturalesa similar.

Les despeses incloses en el grup de programes d'administració general corresponen a activitats dirigides a la planificació, coordinació, control, organització, gestió administrativa i desenvolupament de funcions de suport als diversos centres directius que integren la política de despesa.

Es tipifiquen cinc grups de programes, distingint-se aquells que tenen per finalitat la cobertura de despeses generals d'administració associades directament a les infraestructures.

- **450. Administració general d'infraestructures**
- **452. Recursos hidràulics**
- **453. Carreteres**

²³⁵Aquí cal assegurar que aquestes instal·lacions estan recollides en l'inventari general de l'ajuntament i no es considerin instal·lacions privades de la empresa que en pugui estar fent l'explotació.

- **454. Camins veïnals**
- **459 Altres infraestructures**

7.4.6 Política de despesa 46. Investigació, desenvolupament i innovació

Comprèn les despeses d'administració, infraestructures, funcionament i suport destinades a la investigació bàsica i aplicada, incloent les transferències a altres agents amb aquesta finalitat. S'imputen les despeses d'activitats dirigides al coment dels coneixements científics purs i aquells amb objectius pràctics, específics o concrets i que no puguin aplicar-se a cap altra política de despesa.

Es tipifiquen dos grups de programes:

- **462. Investigació i estudis relacionats amb els serveis públics**²³⁶
- **463. Investigació científica, tècnica i aplicada**

7.4.7 Política de despesa 49. Altres actuacions de caràcter econòmic

Aquesta política de despesa inclou les despeses de gestió, funcionament, desenvolupament, subministre i promoció dels serveis de telecomunicacions, de la societat de la informació, de la gestió del coneixement i altres de naturalesa anàloga; medis de comunicació, producció i difusió de programes audiovisuals, administració electrònica, oficines d'atenció i defensa del consumidor, així com les transferències a altres agents per el compliment d'aquestes finalitats. Es tipifiquen tres grups de programes:

- **491. Societat de la informació**
- **492. Gestió del coneixement**
- **493. Protecció de consumidores i usuàries**

7.5 Àrea de despesa 9. Actuacions de caràcter general

En l'àrea de despesa 9, actuacions de caràcter general, s'hi inclouen les despeses relatives a activitats que afecten, amb caràcter general, a l'ajuntament, i que consisteixen en l'exercici de funcions de govern o de suport administratiu i de suport logístic i tècnic a tota l'organització. S'hi recullen les despeses generals de l'entitat que no puguin ser imputats ni aplicats directament a cap altra àrea de les previstes en la classificació per programes.

7.5.1 Política de despesa 91. Òrgans de govern.

Inclou les despeses relatives a la constitució i funcionament dels òrgans de govern de l'entitat i de representació dels mateixos. S'hi inclouen les assignacions i indemnitzacions de l'Alcaldia-Presidència i membres de la corporació; secretàries particulars de la presidència; dietes i despeses de viatge i altres de naturalesa anàloga. També s'imputaran en aquesta política de despesa els de material i els necessaris per l'atenció dels òrgans de govern.

Es tipifica un únic grup de programes:

- **912. Òrgans de govern**

7.5.2 Política de despesa 92. Servei de caràcter general

En els serveis de caràcter general, s'hi inclouen les despeses d'aquells serveis que serveixen o recolzen a a

²³⁶Ens podríem plantejar perfectament despeses relacionades amb investigació sobre reducció del rebuig dins del marc de residu zero, prospectiva legal d'iniciatives d'articulació de la cessió d'ús, investigació en monètica i innovació social, etc.

tots els altres de l'ajuntament. Així s'hi inclouen les despeses d'oficina i dependències generals; informació, publicacions, registre i relacions; desenvolupaments i suports informàtics de caràcter intern; coordinació i control general: arxiu, organització i mètodes, racionalització i mecanització; administració de personal; eleccions; atenció i participació ciutadana; parc mòbil, excloent els vehicles afectats a serveis determinats que s'imputaran a la política corresponent, i despeses d'assessorament i defensa dels interessos de l'entitat.

Aquesta política de despesa integrarà els derivats d'activitats relacionades amb l'elaboració d'informació bàsica de caràcter general i series estadístiques sobre els diversos serveis de l'entitat local. També s'hi imputaran les despeses a gabinets d'estudi, informació i documentació de caràcter general.

Es defineixen set grups de programes:

- **920. Administració General**
- **922. Coordinació i organització institucional de les entitats locals**
- **923. Informació bàsica i estadística** Especificant, si és el cas, 9231 Gestió del Padró Municipal d'Habitants.
- **924. Participació ciutadana**
- **925. Atenció a la ciutadania**
- **926. Comunicacions internes**
- **929. Imprevistos i funcions no classificades** En compliment de l' [*artículo 31 de la Ley Orgánica 2/2012, de 27 de abril, de Estabilidad Presupuestaria y Sostenibilidad Financiera*](#) , les entitats locals incloses en l'àmbit subjectiu dels [*artículos 111 y 135 del texto refundido de la Ley reguladora de las Haciendas Locales, aprobado por Real Decreto Legislativo 2/2004, de 5 de marzo*](#)²³⁷ , inclouran dins del grup de programes 929 «imprevistos, situacions transitòries i contingències d'execució», una dotació diferenciada de crèdits pressupostaris en concepte de Fons de Contingència d'execució pressupostaria, per atendre necessitats de caràcter no discrecional i no previstes en el pressupost inicialment aprovat, que pugin presentar-se durant l'exercici. Les entitats no incloses en l'àmbit subjectiu aplicaran aquest mateix criteri en el que ca que aprovin la dotació d'un fons de contingència amb la mateixa finalitat.

7.5.3 Política de despesa 93. Administració financera i tributària

S'inclou en aquesta política totes les despeses corresponents a l'administració financera de l'ajuntament. S'hi imputaran les despeses generals dels serveis d'economia i hisenda; planificació i pressupostos i fiscalitat; control intern i comptabilitat i comptes generals; gestió de tresoreria; gestió de patrimoni, comptabilitat patrimonial i rendició de comptes; gestió, inspecció i recaptació de tributs, formació i actualització de padrons fiscals²³⁸; òrgans de resolució de reclamacions econòmic-administratives i de defensa al contribuent i altres despeses relacionades amb l'activitat econòmica i financera de l'ajuntament.

També s'hi inclouen les despeses de construcció, millora i conservació, inclosa l'adquisició de terrenys i d'edificis oficials d'ús múltiple.

Es defineixen quatre grups de programes:

- **931. Política econòmica i fiscal**

²³⁷Que siguin capitals de província o que tinguin una població superior a 75.000 habitants.

²³⁸És molt important assegurar que el municipi disposa de procediments i responsable d'actualització i manteniment de cadascun dels padrons municipals d'impostos i taxes (IBI, vehicle de tracció mecànica, taxa brossa, guals, etc.) especialment en els casos on la recaptació s'ha transferit a la corresponent Diputació. A vegades aquesta entén que l'únic que ha de fer és recaptar el padró que el municipi li facilita i des del municipi es creu que la Diputació se n'encarrega de tot, inclosa l'actualització del padró. Entre aquestes esclatxes es poden perdre quantitats importants d'ingressos.

- **932. Gestió del sistema tributari**
- **933. Gestió del patrimoni**
- **934. Gestió del deute i de la tresoreria**

7.5.4 Política de despesa 94. Transferències a altres Administracions públiques

S'imputen en aquesta política de despesa les transferències genèriques que ordeni l'entitat local cap l'Estat o la Comunitat Autònoma o a favor d'altres ens locals, com son les participacions en ingressos, quotes de mancomunitats o consorcis i altres de natura similar. Es distingeixen les entitats territorials²³⁹ de la resta d'entitats locals.

Es defineixen quatre grups de programes en funció de qui rep la transferència:

- **941. Transferències a Comunitats Autònomes**
- **942. Transferències a entitats locals territorials**
- **943. Transferències a altres entitats locals**
- **944. Transferències a l'Administració General de l'Estatut**

7.6 Àrea de despesa 0. Deute Públic

Inclou les despeses d'interessos i amortització del deute públic i altres operacions financeres de naturalesa anàloga, excloent les despeses que ocasionin la seva formalització. S'hi imputen les despeses per atendre la càrrega financera d'interessos i amortització d'operacions de crèdit contractades. Les despeses de formalització dels contractes s'imputa a la política de despesa 93, administració financera i tributària, grup de programes 934, gestió del deute i tresoreria.

Es defineix un únic grup de programes:

- **011. Deute públic**

Molt interessant veure directament quina és l'evolució d'aquesta àrea de despesa.

²³⁹Segons ([artículo 3.1 de la Ley 7/1985, de 2 de abril, de la Ley reguladora de las Bases del Régimen Local](#)) son entitats territorials el municipi, la província i l'illa. Les altres entitats locals, no territorials, són les comarques, les àrees metropolitanes i les mancomunitats de municipis.